

„STUDIA I MATERIAŁY”, t. 5
EUROPA JAGELLONICA 1386–1572
SZTUKA, KULTURA I POLITYKA W EUROPIE ŚRODKOWEJ
ZA PANOWANIA JAGIELLONÓW

Redakcja naukowa
Przemysław Mrozowski, Paweł Tyszka, Piotr Węcowski

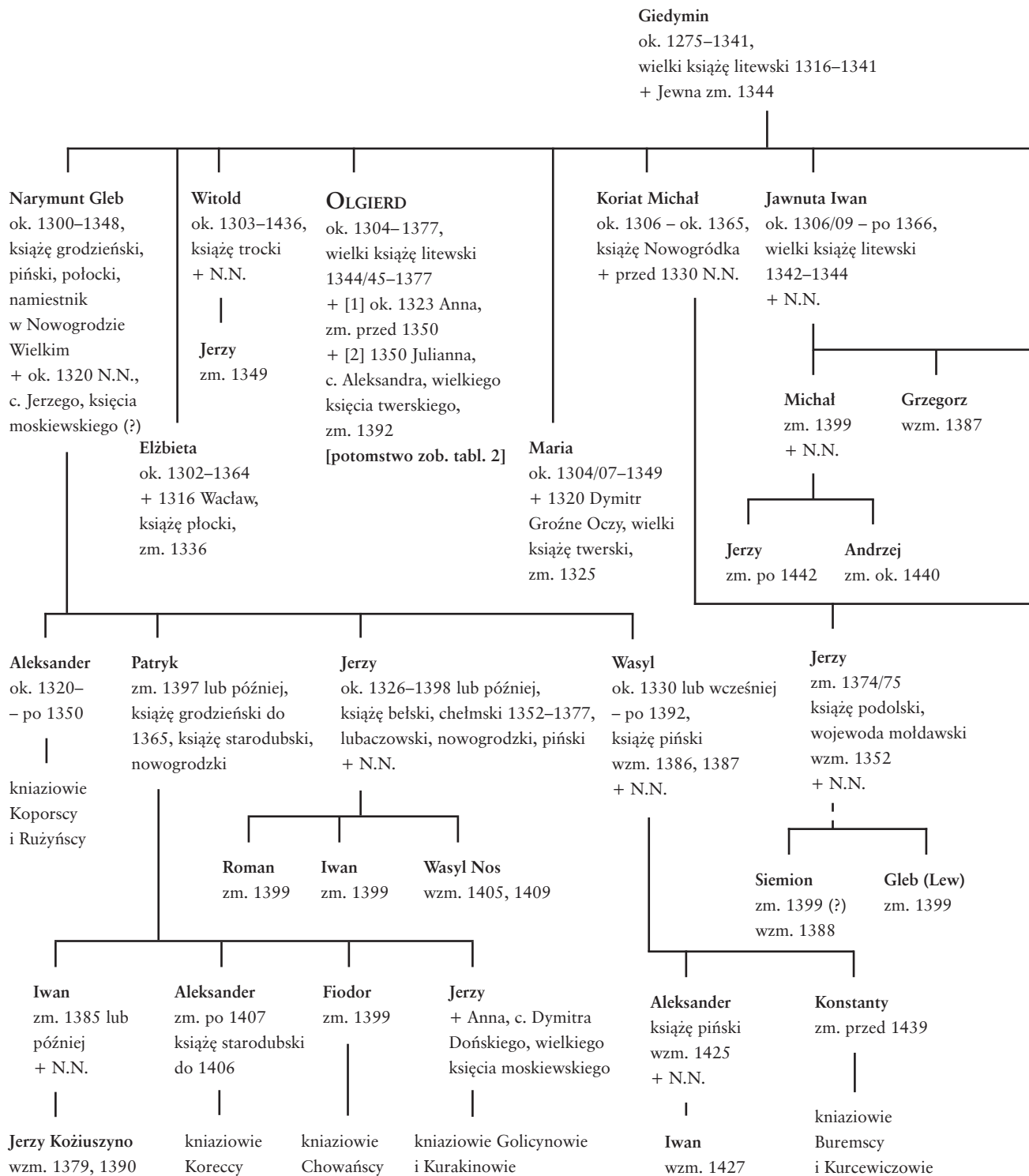
ANEKSY

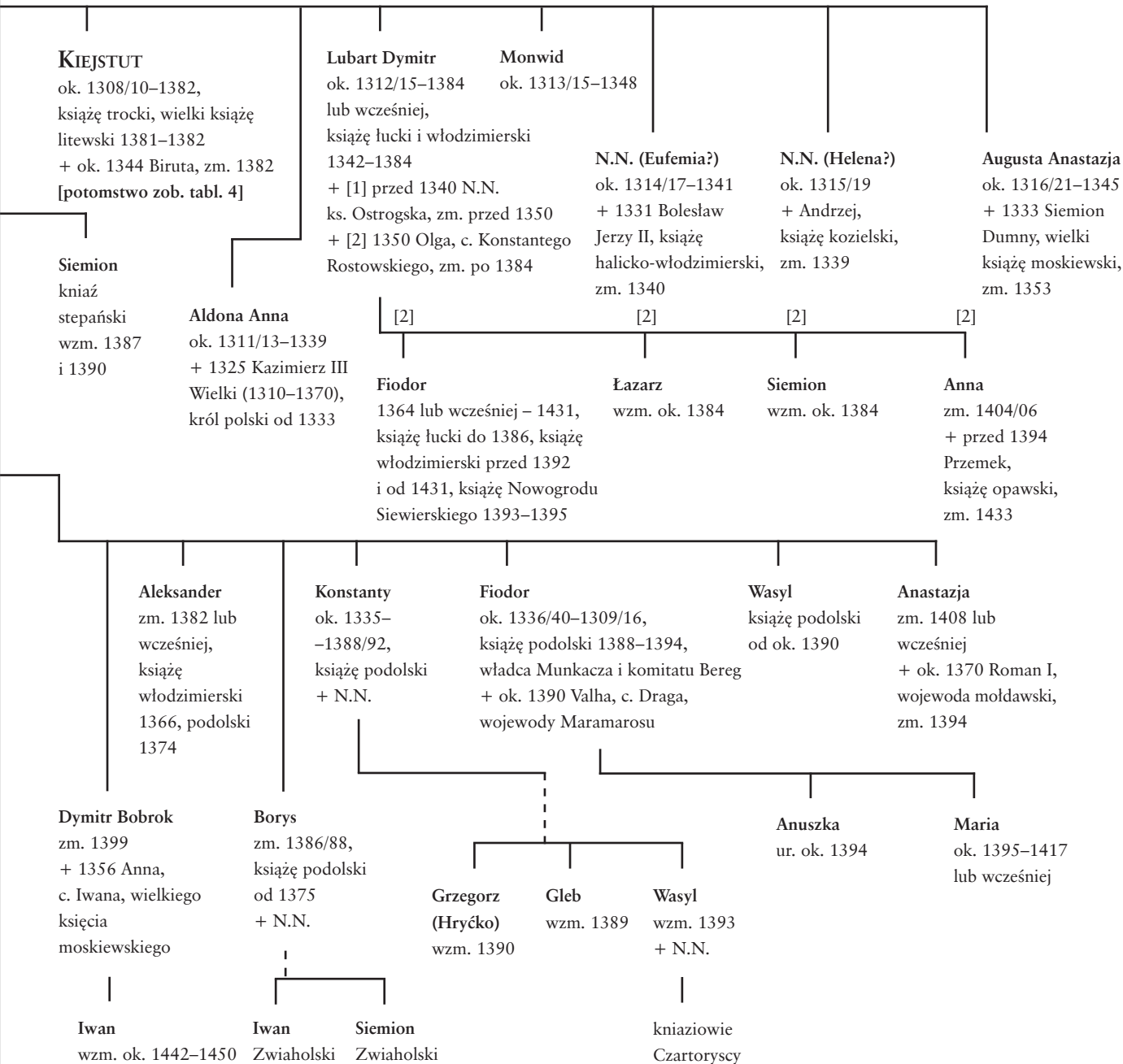
ANNEX

ISBN 978-83-7022-214-7
ARX REGIA® WYDAWNICTWO ZAMKU KRÓLEWSKIEGO W WARSZAWIE – MUZEUM
ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE – MUZEUM 2015

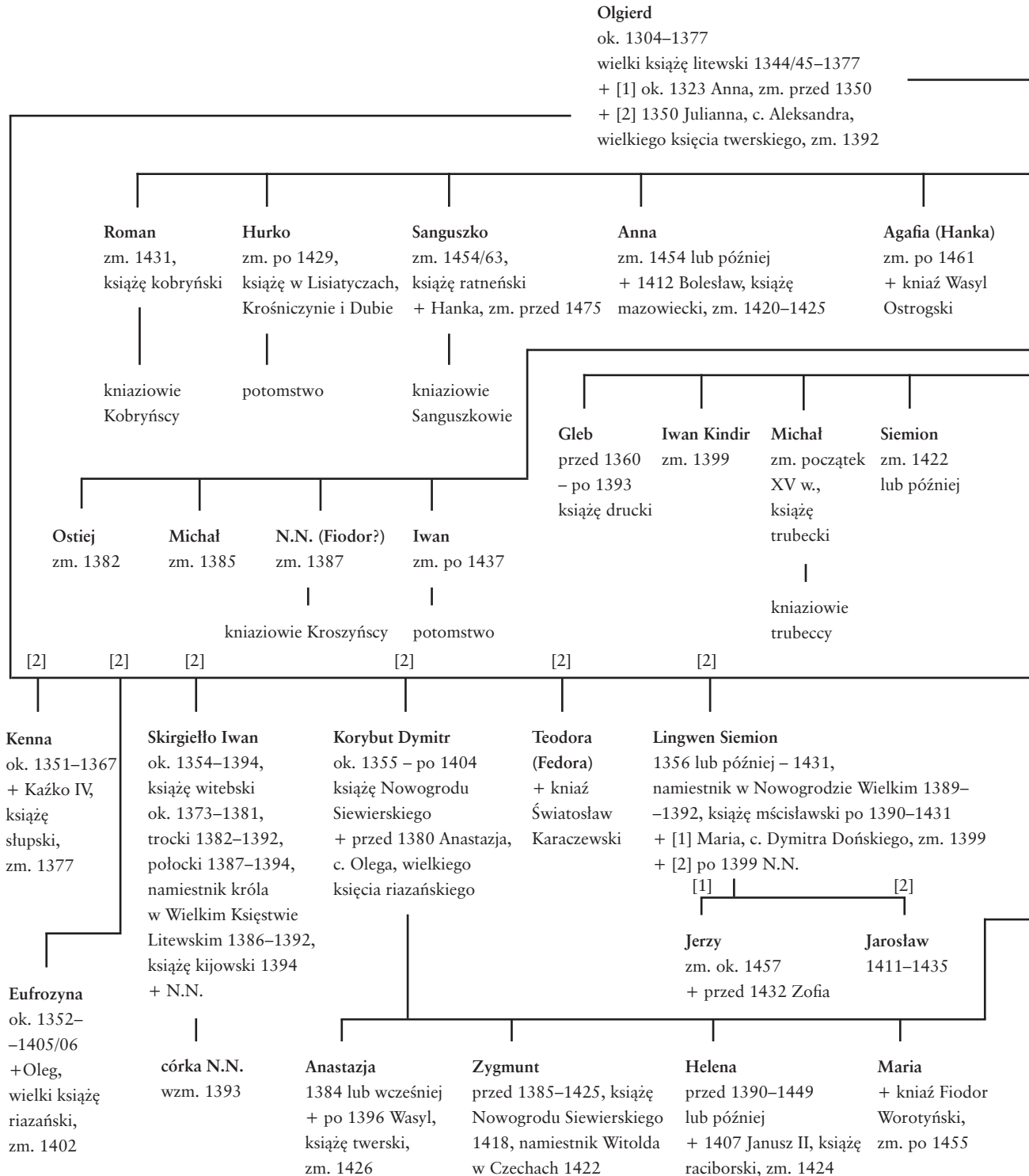
DRZEWA GENEALOGICZNE

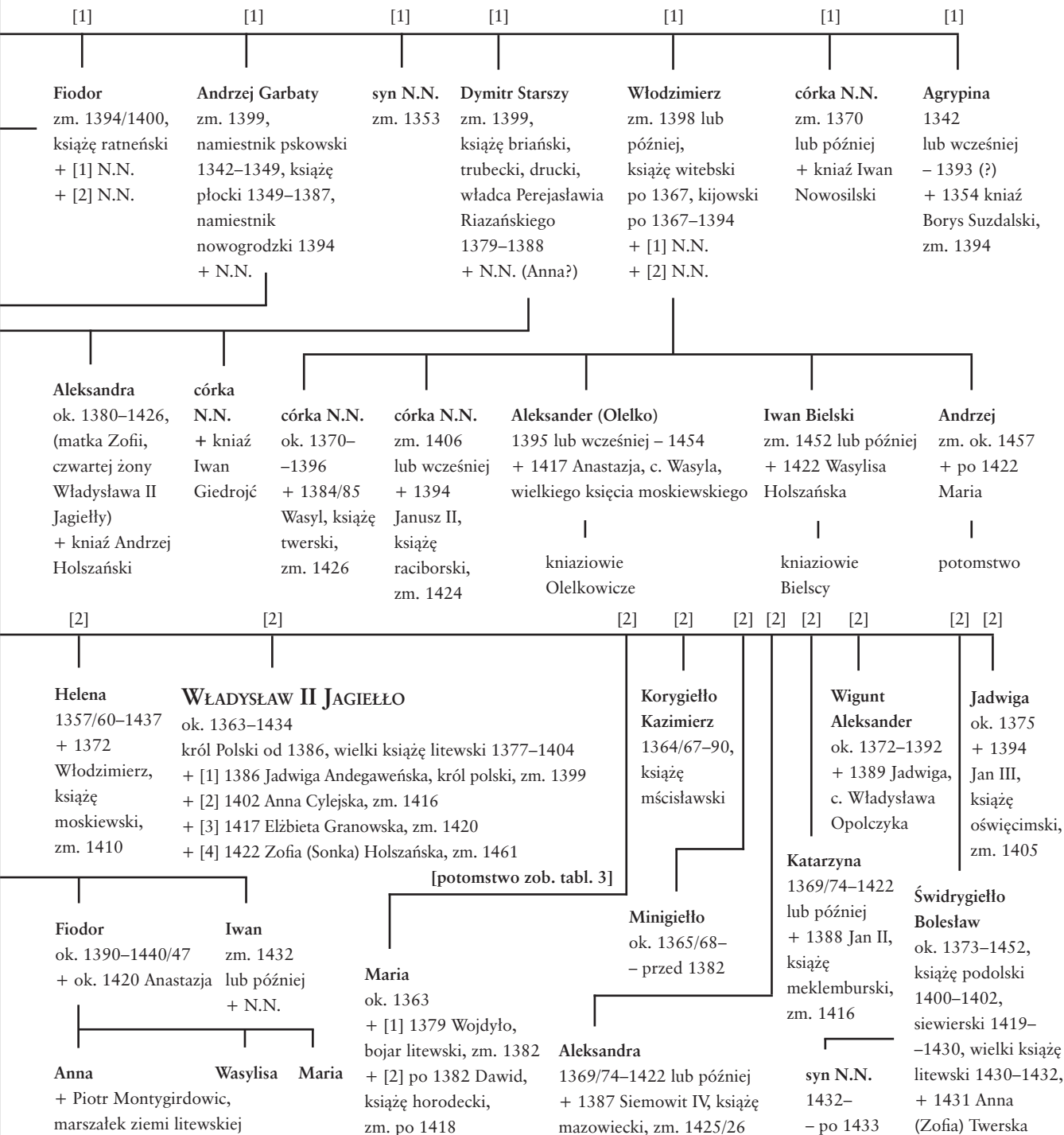
TABL. 1. DRZEWO GENEALOGICZNE GIEDYMINOWICZÓW

TABL. 2. DRZEWO GENEALOGICZNE OLGIERDOWICZÓW

TABL. 3. DRZEWO GENEALOGICZNE JAGIELLONÓW

Władysław II Jagiełło

ok. 1363–1434,

wielki książę litewski 1377–1401, najwyższy książę

litewski od 1401, król polski od 1386

+ [1] 1386 Jadwiga (1374–1399), król polski od 1384, c. Ludwika I Andegaweńskiego, króla węgierskiego i polskiego

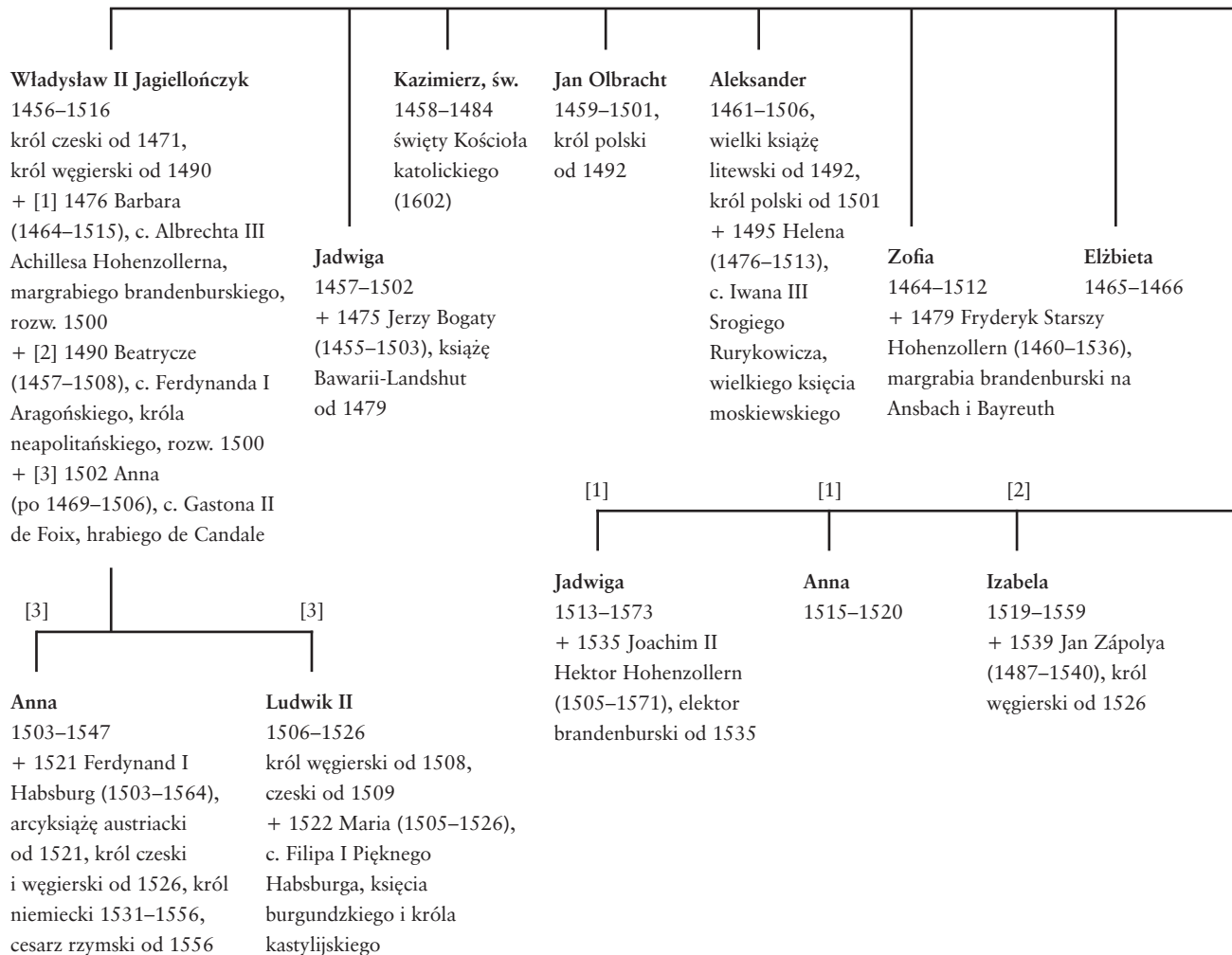
+ [2] 1402 Anna Cylejska (1380/81–1416), c. hrabiego cylejskiego Wilhelma von Cilli i Anny, córki króla polskiego Kazimierza III Wielkiego

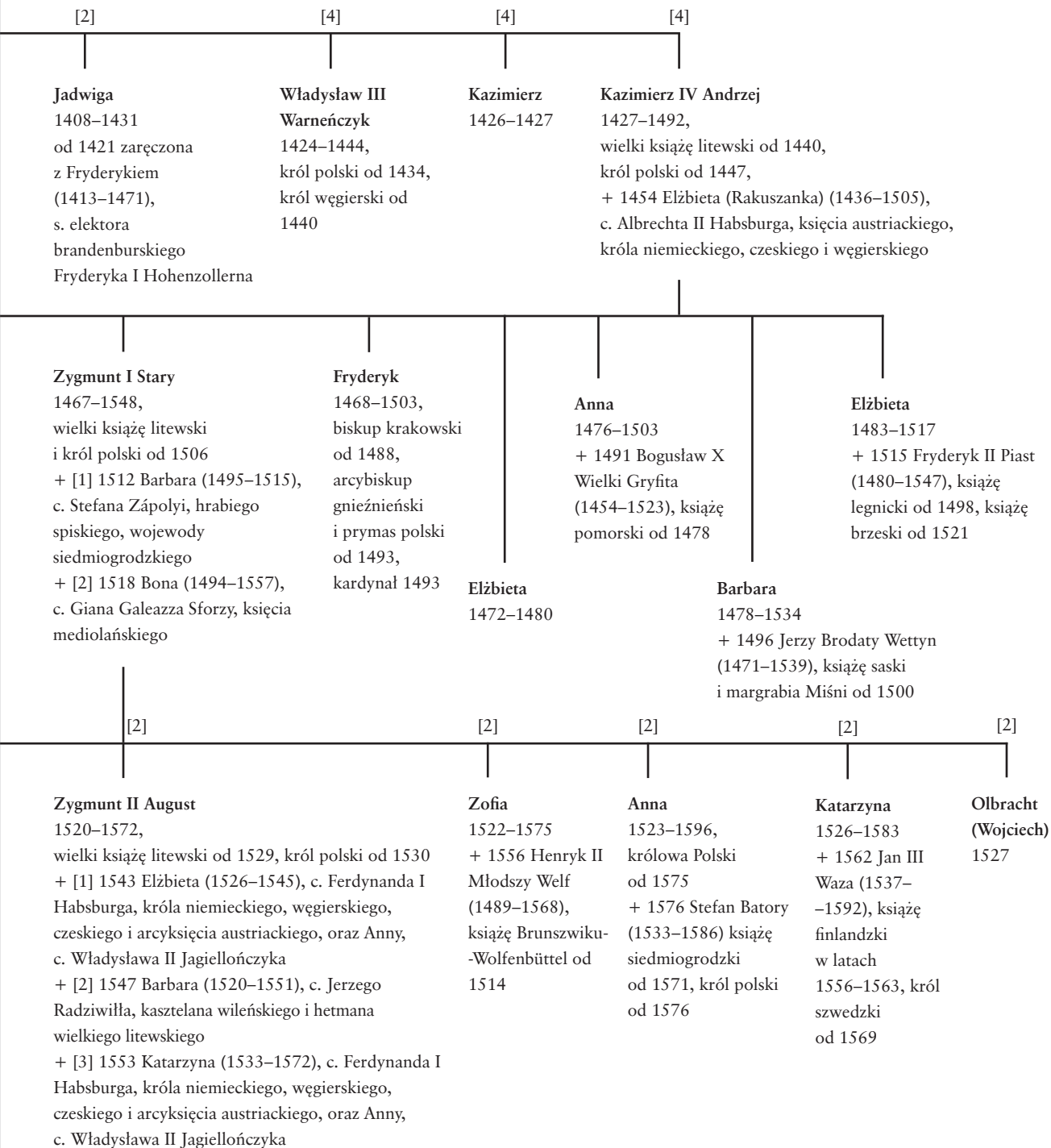
+ [3] 1417 Elżbieta Granowska (1370–1420), c. wojewody sandomierskiego Ottona z Pilczy i Jadwigi Melsztyńskiej (matki chrzestnej Jagiełły)

+ [4] 1422 Zofia (Sonka) (ok. 1405–1461), c. księcia Andrzeja Holszańskiego i księżniczki drukiej Aleksandry, córki Dymitra Starszego Olgierdowica

[1]

Elżbieta
Bonifacja
1399

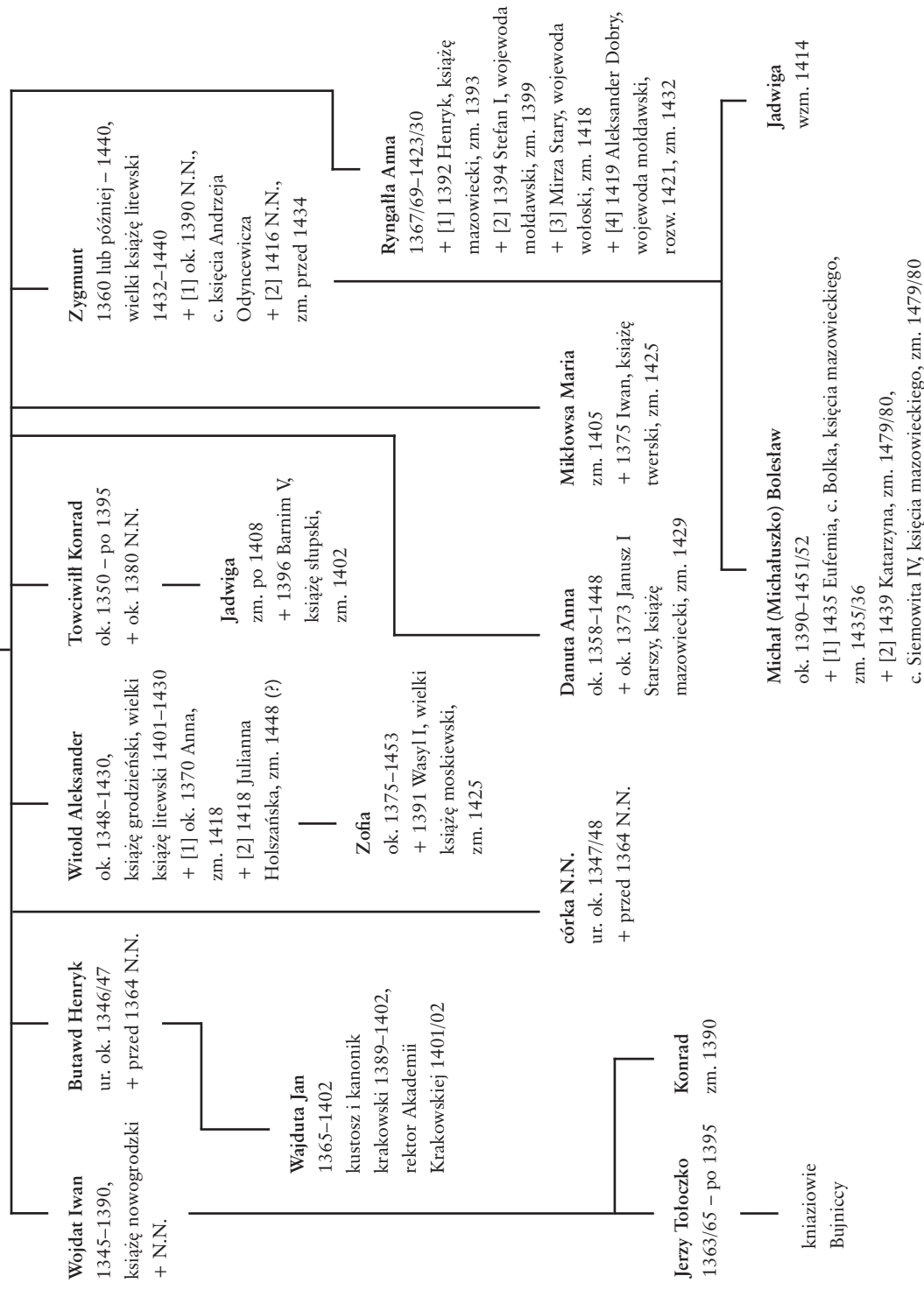
TABL. 4. DRZEWO GENEALOGICZNE KIEJSTUTOWICZÓW

Kiejstrut

ok. 1308/10–1382,

książę trocki, wielki książę litewski 1381–1382

+ ok. 1344 Biruta, zm. 1382

WYKAZ SKRÓTÓW

AGAD, ASK	–	Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Skarbu Koronnego
AGAD, MK	–	Archiwum Główne Akt Dawnych, Metryka Koronna
AGAD, ZP	–	Archiwum Główne Akt Dawnych, Zbiór Popielów
AKMK, AE	–	Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Acta Episcopalia (Liber Vitae)
APK, AS	–	Archiwum Państwowe w Krakowie, Archiwum Sanguszków
BHS	–	„Biuletyn Historii Sztuki”
BPAU	–	Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie
CP-H	–	„Czasopismo Prawno-Historyczne”
KAiU	–	„Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”
KHKM	–	„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
Kw. Hist.	–	„Kwartalnik Historyczny”
KZ	–	„Kronika Zamkowa”
OZ	–	„Ochrona Zabytków”
Prz. Hist.	–	„Przegląd Historyczny”
PSB	–	<i>Polski słownik biograficzny</i>
RGADA	–	Rossijskij Gosudarstvennyj Arhiv Drevnih Aktov (Moskwa)
RHS	–	„Rocznik Historii Sztuki”
RHum.	–	„Rocznik Humanistyczny”
Rocz. Hist.	–	„Roczniki Historyczne”
Rocz. Krak.	–	„Rocznik Krakowski”
St. Hist.	–	„Studia Historyczne”
St. Źr.	–	„Studia Źródłoznawcze”
Zap. Hist.	–	„Zapiski Historyczne”

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA

AZR

Akty odnosiašč yesia k istorii Zapadnoj Rossii, sobrannnye i izdannnye Arheografič eskoï komissieï, wyd. E. Prac, t. 2, Sankt-Petersburg 1848

Balzer CIP

Corpus iuris Polonici, wyd. O. Balzer, t. 3: 1506–1522, t. 4: 1523–1526, Kraków 1906

Banionis LM

Lietuvos Metrika, kn. 5, przyg. E. Banionis, Vilnius 1993

Bochnak IKW

Inwentarz katedry wawelskiej z roku 1563, opr. A. Bochnak, Kraków 1979

Braun, Hogenberg COT

G. Braun, F. Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*, t. 1–6, Köln 1572–1618, faksymile z przedmową R.A. Skeltona, Kassel-Basel 1965

Čerepnin GVK

Duhovnye i dogovornye gramoty velikih i udelnih knâzej XIV–XVI vv., oprac. L.V. Čerepnin, Moskwa–Leningrad 1950

Chmiel WMAZ

A. Chmiel, *Wawel*, t. 2: *Materiały archiwalne do budowy zamku*, „Teki Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej”, t. 5, Kraków 1913

Cytowska EROWK

Erazm z Rotterdamu, *O wychowaniu księcia chrześcijańskiego*, w: *idem, Pisma moralne. Wybór*, przeł. i oprac. M. Cytowska, Warszawa 1970

Cytowska KER

Korespondencja Erazma z Rotterdamu z Polakami, przeł. i oprac. M. Cytowska, Warszawa 1965

Czubek NR

Naprawa Rzeczypospolitej do elekcyi nowego króla, w: *Pisma polityczne z czasów pierwszego bezkrólewia*, wyd. J. Czubek, Kraków 1906

Decius DSRT

Jodoci Ludovici Decii de Sigismundi regis temporibus liber 1521, wyd. W. Czermak, Kraków 1901

Decjusz KCKZ

Jost Ludwik Decjusz, *Księga o czasach króla Zygmunta*, wyd. K. Kumaniecki, Warszawa 1960

Długossi ACRP

Johannis Długossi, *Annales seu Cronicae incliti regni Poloniae*, lib. X (1370–1405), Varsaviae 1985; lib. X–XI (1406–1412), Varsaviae 1997;

lib. XI–XII (1431–1444), Varsaviae 2001; lib. XII (1445–1461), Cracoviae 2003; lib. XII (1462–1480), Cracoviae 2003

Długosz LB

Ioannis Długosz senioris canonici cracoviensis Liber beneficiorum dioecesis cracoviensis nunc primum e codice autographo editus, t. 3: *Monasteria*, Cracoviae 1864

Długosz RKKP

J. Długosz, *Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, ks. 11 (1413–1430), Warszawa 1985; ks. 11–12 (1431–1444), Warszawa 2004; ks. 12 (1445–1461), Warszawa 2005; ks. 12 (1462–1480), Warszawa 2006

Dwornicka, Grodziski, Uruszczak VC

Volumina Constitutionum, t. 2: 1550–1609, vol. 1: 1550–1585, oprac. I. Dwornicka, S. Grodziski, W. Uruszczak, Warszawa 2005

Ferenc 1530

Rachunki budowy zamku krakowskiego 1530, oprac. M. Ferenc, Kraków 2006

Ferenc 1531

Rachunki budowy zamku krakowskiego 1531, oprac. M. Ferenc, Kraków 2000

Ferenc 1532

Rachunki budowy zamku krakowskiego 1532, oprac. M. Ferenc, Kraków 2003

Franaszek, Łaszczyńska, Nahlik TZA

Testament Zygmunta Augusta, oprac. A. Franaszek, O. Łaszczyńska, S.E. Nahlik, Kraków 1975

Górnicki DKP

Ł. Górnicki, *Dzieje w Koronie Polskiej*, oprac. H. Barycz, Wrocław 1950

Górski AT

Acta Tomicianana. Epistolae, legationes, responsa, actiones, res geste, Serenissimi Principis Sigismundi eius nominis primi, regis Poloniae [...], wyd. T. Działyński, t. 2, Poznań 1852; t. 3, Poznań 1853; t. 4, Poznań 1855; t. 7, Poznań [b.r.w.]

Gwagnin SED

A. Gwagnin, *Sarmatiae Europaeae descriptio*, Cracovia 1587

Hozjusz EOL

Stanislai Hosii S.R.E. Cardinalis Maioris Poenitentiarum Episcopi Varmiensis (1504–1579) et quae ad eum scriptae sunt epistolae tum etiam eius orationes legationes, wyd. F. Hipler, V. Zakrzewski, t. 1: 1525–1550, Kraków 1879

- Jablonowski RBZK
A. Jablonowski, *Reyestr wszego budowania wokrag i zewnatrz zamku kamienieckiego*, „Przegląd Bibliograficzno-Archeologiczny”, t. 3 (1882)
- Jung-Palczewska PV
Prima verba. Krakowskie mowy uniwersyteckie, red. E. Jung-Palczewska, Łódź 2000
- Kalwin OSO
Ioannis Calvini opera quae supersunt omnia, t. 16: *Thesaurus epistolicus Calvinianus*, Braunsweig 1877
- Kaniewska LZAR
Listy króla Zygmunta Augusta do Radziwiłłów, opr., wstęp i komentarze I. Kaniewska, Kraków 1999
- Kielbicka, Wojas KPPMK
Księgi przyjęć do prawa miejskiego w Krakowie 1507–1572, red. A. Kielbicka, Z. Wojas, Kraków 1993, nr 565
- Kieszkowski TWK
Dział Zbiorów Specjalnych Biblioteki IS PAN, Teki Witolda Kieszkowskiego
- Kozłowska-Budkowa KKK
Kalendarz katedry krakowskiej, wyd. Z. Kozłowska-Budkowa, w: *Monumenta Poloniae Historica*, Series nova, t. 5, Warszawa 1978
- Kozłowski RPSS
F. Kozłowski, *Rejestr pamiątek starożytnych i staroświeckich z różnych krajów przez Elżbietę Czartoryską zebranych na powierzchni i w środku Domku Gotyckiego umieszczonych*, rękopis, b.r. [1809?], Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie, nr 806
- Kromer MPZ
M. Kromer, *Mowa na pogrzebie Zygmunta I oraz o pochodzeniu i dziejach Polaków ks. XXIX i XXX*, oprac. J. Małek, Olsztyn 1982
- Lanckorońska DPS
Elementa ad fontium editiones, t. 40: *Documenta ex Archivio Regiomontano ad Poloniam spectantia*, pars 10, t. 2: 1554–1559, wyd. K. Lanckorońska, Roma 1976
- Lelewel GLV
Gillebert de Lannoy et ses voyages en 1413, 1414 et 1421, commentés en français et en polonais par J. Lelewel, Poznań 1844
- Lewicki BKDL
Badania architektoniczne skrzydła wschodniego klasztoru dominikanów w Lublinie. Wstępne rozpoznanie, red. J. Lewicki, Warszawa 2002 (maszynopis), Archiwum Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie
- Lewicki CE
Codex epistolaris saeculi decimi quinti, t. 3, ed. A. Lewicki, Kraków 1894
- Lichačev, Lur'e PIG
Poslaniâ Ivana Groznogo, oprac. D.S. Lichačev, A.S. Lur'e, Moskwa–Leningrad 1951
- Lubieniecki PKPS
A. Lubieniecki, *Poloneutichia abo Królestwa Polskiego szczęście, a przy tym i W. Księstwa Litewskiego. A potem tegoż szwankowanie w roku 1612 i 1613*, oprac. A. Linda, M. Maciejewska, J. Tazbir, Z. Zawadzki, Warszawa–Łódź 1982
- Lubomirski DSWZA
Dzienniki sejmów walnych koronnych za panowania Zygmunta Augusta Króla polskiego i W. X. Litewskiego 1555 i 1558 r. w Piotrkowie złożonych, wyd. T.J. Lubomirski, Kraków 1869
- Machiavelli KS
N. Machiavelli, *Książę*, przeł. Cz. Nanke, Warszawa 1987
- Maurer RŚDD
Rocznika świętokrzyskiego dopelnienie drugie z kodexu IX, 1492–1556, red. R. Maurer, w: *Monumenta Poloniae Historica*, t. 3, Lwów 1878
- Morozov VPK
„Vypiska iz posolskih knig” o sñošenijach Rossijskogo gosudarstva s Polsko-Litovskim za 1487–1572 gg., oprac. B.N. Morozov, Moskwa–Warszawa 1997
- Obolenskij, Danilovič KPMVKL
Kniga posolskaja Metriki Velikogo Knážestva Litovskogo, soderžaščaâ v sebe diplomatičeskie otnošeníâ Litvy v gosudarstvovanie korolâ Sigismunda Avgusta s 1545 po 1572 god, wyd. M. Obolenskij, I. Danilovič, Moskwa 1843
- Ohryzko VL
Volumina legum. Prawa, konstytucje y przywileje Królestwa Polskiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego y wszystkich prowincyi należących na walnych seymiech koromnych od Seymu Wiślickiego roku pańskiego 1347 aż do ostatniego Seymu uchwalone, t. 1–2, wyd. J. Ohryzko, Petersburg 1859
- Oresme LPA
N. Oresme, *Le livre de Politiques d'Aristote*, ed. A.D. Menut, Philadelphia 1970
- Palacký UBGH
Urkundliche Beiträge zur Geschichte des Hussitenkrieges vom Jahre 1419, hrsg. v. F. Palacký, Bd. 2, Prag 1873
- Papée AAKP
Akta Aleksandra króla polskiego, wielkiego księcia litewskiego i t.d. (1501–1506). Acta

- Alexandri, regis Poloniae, magni ducis Lithuaniae etc. (1501–1506)*, red. F. Papée, Kraków 1927 („Monumenta Medii Aevi Historica Res Gestas Poloniae Illustrantia”, 19)
- Pauli CDUC
Codex diplomaticus Universitatis Studii Generalis Cracoviensis, ed. I.Ż. Pauli, pars 1–2, Cracoviae 1870–1900
- PSRL
Polnoe sobranie russkich letopisiej, t. 1–43, Sankt-Petersburg (Leningrad)–Moskwa 1846–2012
- Ptaśnik CA
Cracovia artificum 1501–1550, red. J. Ptaśnik, Kraków 1936–1938 („Źródła do Historii Sztuki i Cywilizacji w Polsce”, t. 5, nr 76)
- Pufendorf RCG
S. Pufendorf, *Samuelis Liberi Baronis de Pufendorf De rebus a Carolo Gustavo Sueciae rege gestis commentariorum libri septem elegantissimis tabulis aeneis exornati cum triplici Indie*, Nürnberg 1696
- Radziwiński AS
Archiwum XX Sanguszków w Sławucie, wyd. Z.L. Radziwiński, t. 7, Lwów 1910 (*Dyplomatariusz galęzi niesuchojeżskiej*, 2)
- RIB
Ruskaâ Istoričeskaja Biblioteka, t. 1–35, Sankt-Petersburg 1872–1917
- Romanus DRP
A. Romanus, *De regimine principum*, Romae 1607
- Rykaczewski RNA
Relacye nuncyuszów apostołskich i innych osób o Polsce od roku 1548 do 1690, wyd. E. Rykaczewski, t. 1, Berlin–Poznań 1864
- Sarnicki DVNP
S. Sarnicki, *Descriptio veteris et novae Poloniae*, Kraków 1585
- Serrure VGL
Voyages et ambassades de messire Guillebert de Lannoy, 1399–1450, wyd. C.-P. Serrure, Mons 1840
- SIRIO
Sbornik Imperatorskogo russkogo istoričeskogo obščestva, t. 35: *Pamâtniki diplomatičeskich snošenij Moskovskogo gosudarstva s Polsko-Litovskim*, t. 1: s 1487 po 1533 god, Sankt-Petersburg 1882; t. 59: *Pamâtniki diplomatičeskich snošenij Moskovskogo gosudarstva s Polsko-Litovskim*, t. 2: 1533–1560 g., Sankt-Petersburg 1887; t. 71: *Pamâtniki diplomatičeskich snošenij Moskovskogo gosudarstva s Polsko-Litovskim*, t. 3: 1560–1571 gg., Sankt-Petersburg 1892
- Skoczek OWK
O wychowaniu królewicza, przel. E. Jędrkiewicz, oprac. J. Skoczek, w: *Wybór pism pedagogicznych Polski doby Odrodzenia*, Wrocław 1956
- Strykowski KPLŻ
M. Strykowski, *Kronika polska, litewska, żmudzka i wszystkiej Rusi*, Cracoviae 1582
- Strykowski KPLŻb
Kronika polska, litewska, żmudzka i wszystkiej Rusi Macieja Strykowskiego, przyg. M. Malinowski, Warszawa 1842
- Szujski DSK
Dyaryusze sejmów koronnych 1548, 1553 i 1570 r., wyd. J. Szujski, *Scriptores Rerum Polonicarum*, t. 1, Kraków 1872
- Szujski KBW
Kronika Bernarda Wapowskiego [...], część ostatnia czasy podługoszowskie obejmująca (1480–1535), wyd. J. Szujski, Kraków 1874
- Szujski UZA
Uniwersal Zygmunta Augusta z 8 IV 1552, wyd. J. Szujski, *Scriptores Rerum Polonicarum*, t. 1, Kraków 1872
- Thurocz CH
Johannes de Thurocz, *Chronica Hungarorum*, t. 1–2, wyd. E. Galántai, J. Kristó, Budapest 1985
- Trzeciecki PP
A. Trzeciecki, *Dziela wszystkie*, t. 2: *Pisma polskie*, cz. 1–2, red. S. Bąk, Wrocław 1961
- Ulanowski DKPS
Senator Anonim, *Deliberacje o królu, panach radzie i urzędnikach, sejmie i bezkrólewii*, w: *Sześć broszur politycznych z XVI i początku XVII stulecia*, wyd. B. Ulanowski, nr 76, PAU, Kraków 1921
- Wapowski KBW
Kronika Bernarda Wapowskiego z Radochonic, kantora katedralnego krakowskiego. Część ostatnia czasy podługoszowskie obejmująca (1480–1535), wyd. J. Szujski, Kraków 1874
- Webb JSCP
Joannis Saresberiensis episcopi Carnotensis Policratici sive de nugis curialium et vestigiis philosophorum libri VIII, ed. C.C.I. Webb, t. 1, Oxford 1909
- Wierzbowski MRPS
Matricularum Regni Poloniae Summaria excussis codicibus, qui in Chartophylacio Maximo Varsoviensi asservantur, contextuit, indicesque adiecit Theodorus Wierzbowski, cz. 3: *Alexandri regis tempora complectens (1501–1506)*, Warszawa 1908; cz. 4: *Sigismundi I regis tempora complectens*, v. 1: *Acta cancellariorum (1507–1548)*, Warszawa 1910

- Witkowski, Wojtkowiak GWKL
Genealogia albo krótkie opisanie Wielkich Książąt Litewskich i ich wielkich a mężnych spraw wojennych, oprac. R. Witkowski, Z. Wojtkowiak, Poznań 2004
- Włodek TSDB
Thomae de Strzempino Determinatio Basiliensis, wyd. Z. Włodek, w: *Scripta manent. Textus ad theologiam spectantes in Universitate Cracoviensi saeculo XV conscripti*, wybór i oprac. Z. Włodek przy współpracy R. Tatarzyńskiego, Kraków 2000
- Wolkan BSP
Der Briefwechsel des Eneas Silvius Piccolomini, hrsg. v. R. Wolkan, I. Abt.: *Briefe aus der Laienzeit (1431–1445)*, Wien 1909; II. Abt.: *Briefe als Priester und als Bischof von Triest (1447–1450)*, Wien 1912
- Wśetečka RK
 R. Wśetečka, *Rady Kallimachowe*, „Pamiętnik Słuchaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego”, Kraków 1887
- Zajchowska DKŚJ
Dokumenty do rozwoju kultu świętego Jacka z XVI w., tłum. i opr. A. Zajchowska, w: *Święty Jacek Odrowąż: studia i źródła. Skarby dominikańskie*, red. M. Zdanek, Kraków 2007
- Zakrzewski LPOC
Lites ac res gestae inter Polonos Ordinemque Cruciferorum, t. 2, wyd. I. Zakrzewski, Poznań 1892
- Zeissberg DIRP
De institutione regii pueri, hrsg. v. H. Zeissberg, „Archiv für Österreichische Geschichte”, t. 55 (1877)
- ## OPRACOWANIA
- Åkovenko 1993
 N.M. Åkovenko, *Ukrains'ka ślâhta z kınca XIV do seredni XVII st. (Volin' i Central'na Ukraïna)*, Kiïv 1993
- Alekseev 1989
 Ū.G. Alekseev, *Osvobożdenie Rusi ot ordynskogo iga*, Moskva 1989
- Alekseev 2007
 Ū.G. Alekseev, *Pohody ruskich vojsk pri Ivane III*, Sankt-Petersburg 2007
- Ānuškevič 2012
 A.N. Ānuškevič, *Neožidannaâ popytka primireniâ posolstvo Fedora Sukina v Vilno 1560 g.*, w: *Smutnoe vremâ v Rossii konflikt i dialog kultur*, Sankt-Petersburg 2012
- Auerbach 1987
 I. Auerbach, *Ivan Groznyj. Spione und Verräter im Moskauer Rußland und das Großfürstentum Litauen*, „Russian History”, t. 14 (1987), nr 1–4
- Backus 1957
 O.P. Backus, *Motives of West Russian Nobles in Deserting Lithuania for Moscow 1377–1514*, Lawrence (Ks) 1957
- Backus 1970
 O.P. Backus, *Treason as a Concept and Defection from Moscow to Lithuania in the Sixteenth Century*, „Forschungen zur osteuropäischen Geschichte”, t. 15 (1970)
- Baczkowski 1975a
 K. Baczkowski, *Rola dyplomacji polskiej w przygotowaniu i rezultatach zjazdu wiedeńskiego 1515 roku*, St. Hist., t. 18 (1975)
- Baczkowski 1975b
 K. Baczkowski, *Zjazd wiedeński 1515 r. Geneza, przebieg i znaczenie*, Kraków 1975
- Baczkowski 1980
 K. Baczkowski, *Walka Jagiellonów z Maciejem Korwinem o koronę czeską w latach 1471–1479*, Kraków 1980
- Baczkowski 1992
 K. Baczkowski, *Węgierskie pośrednictwo pokojowe w konflikcie litewsko-moskiewskim na początku XVI wieku*, w: *Balticum. Studia z dziejów polityki, gospodarki i kultury XII–XVII wieku ofiarowane Marianowi Biskupowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin*, red. Z. Nowak, Toruń 1992
- Baczkowski 1995
 K. Baczkowski, *Walka o Węgry w latach 1490–1492*, Kraków 1995
- Baczkowski 2001
 K. Baczkowski, *Projekty rozbiorów państw suwerennych w późnym średniowieczu i u początku doby nowożytnej*, Kraków 2001
- Baczkowski 2003
 K. Baczkowski, *Dzieje Polski późnośredniowiecznej (1370–1506)*, Warszawa 2003
- Baczkowski 2014
 K. Baczkowski, *Stosunki habsbursko-jagiellońskie w ostatnich latach życia cesarza Maksymiliana I na tle spraw wschodnich*, Kraków 2014
- Baczkowski 2015
 K. Baczkowski, *Kongres wiedeński 1515 roku*, Oświęcim 2015
- Banionis 1998
 E. Banionis, *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystes pasiuntinybiu tarnyba XV–XVI amžais*, Vilnius 1998

- Bardach 1967
J. Bardach, „Ryskun” i szpieg. (Z dziejów służby wywiadowczej w Wielkim Księstwie Litewskim XVI stulecia), w: *Studia historyczne. Stanisławowi Herbstowi na sześćdziesięciolecie urodzin*, red. J. Woliński et al., Warszawa 1967
- Bardach 1969
J. Bardach, *Krew i Lublin: z problemów unii polsko-litewskiej*, Kw. Hist., t. 76 (1969), nr 3
- Bardach 1984
J. Bardach, *Początki sejmu*, w: *Historia sejmu polskiego*, t. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, red. J. Michalski, Warszawa 1984
- Bardach 1992
J. Bardach, *Les relations entre les catholiques et les orthodoxes dans le Grand-Duché de Lituanie (fin du XIVe–XVIIe siècle)*, w: *Le origini e lo sviluppo della cristianità slavo-bizantina*, red. S.W. Świerkosz-Lénart, Roma 1992
- Barycz 1935
H. Barycz, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935
- Barycz 1981
H. Barycz, *Szlakami dziejopisarstwa staropolskiego. Studia nad historiografią w. XVI–XVIII*, Wrocław 1981
- Bánsník a král 2007
Bánsník a král, Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic v zrcadle jagellonské doby, kat. wyst., red. I. Kyzourová, P. Kalina, Praha 2007
- Baszkiewicz 1998
J. Baszkiewicz, *Mysł polityczna wieków średnich*, Poznań 1998
- Bazilevič 1952
K.V. Bazilevič, *Vnešnaâ politika Russkogo centralizovannogo gosudarstva. Vtoraja polovina XV veka*, Moskva 1952
- Bernatowicz 2000
T. Bernatowicz, *Rola Lublina w architekturze sakralnej wielkiego księstwa litewskiego w XVI–XVII wieku*, w: *Sztuka ziem wschodnich Rzeczypospolitej XVI–XVIII w.*, red. J. Lilejko, Lublin 2000
- Besala 1992
J. Besala, *Stefan Batory*, Warszawa 1992
- Białostocki 1976
J. Białostocki, *The Art of the Renaissance in Eastern Europe: Hungary–Bohemia–Poland*, Oxford 1976
- Białowiejska 1930
W. Białowiejska, *Stosunki Litwy z Moskwą w pieruszej połowie panowania Aleksandra Jagiellończyka (1492–1499)*, „Ateneum Wileńskie”, t. 7 (1930)
- Biskup 1967
M. Biskup, *Trzynastoletnia wojna z Zakonem Krzyżackim (1454–1466)*, Warszawa 1967
- Biskup 1980
M. Biskup, *Działalność dyplomatyczna Jana Długosza w sprawach pruskich 1454–1466*, w: *Długossiana. Studia historyczne w pięćsetlecie śmierci Jana Długosza*, red. S. Gawęda, Warszawa 1980
- Biskup, Górski 1987
M. Biskup, K. Górski, *Kazimierz Jagiellończyk*, Warszawa 1987
- Błaszczuk 1998
G. Błaszczuk, *Dzieje stosunków polsko-litewskich od czasów najdawniejszych do współczesności*, t. 1, Poznań 1998
- Błaszczuk 2002
G. Błaszczuk, *Litwa na przełomie średniowiecza i nowożytności: 1492–1569*, Poznań 2002
- Bobrzyński 1874
M. Bobrzyński, *O ustawodawstwie niezawuskim*, Kraków 1874
- Bochnak 1961
A. Bochnak, *Mecenat Zygmunta Starego w zakresie rzemiosła artystycznego*, „Studia do Dziejów Wawelu”, t. 2 (1961)
- Bock 2011
K. Bock, *Patronat Kazimierza Jagiellończyka nad kościołami parafialnymi Małopolski*, w: *Kultura religijna i społeczna Małopolski od XIII do XVI wieku*, red. W. Szymborski, J. Kozioł, Tarnów 2011
- Bodniak 1929
S. Bodniak, *Kongres szczeciński na tle bałtyckiej polityki polskiej*, Kraków 1929
- Boenheim 1893
W. Boehheim, *Baumeister und Steinmetzen in Wiener Neustadt im XV. Jahrhundert und ihre Werke*, „Berichte und Mittheilungen des Alterthums-Vereines zu Wien”, t. 29 (1893)
- Bogatyrev 2002
S. Bogatyrev, *Battle for Divine Wisdom. The Rethoric of Ivan IV's Campaign against Polotsk*, w: *The Military and Society in Russia 1450–1917*, red. E. Lohr and M. Poe, Leiden–Boston–Köln 2002
- Bogucka 1993
M. Bogucka, *Die Wirkingen der Reformation in Danzig*, „Zeitschrift für Ostforschung”, 42 (1993)
- Bogucka 1994
M. Bogucka, *Anna Jagiellonka*, Wrocław 1994
- Bogucka 1998a
M. Bogucka, *Bona Sforza*, Warszawa 1998

- Bogucka 1998b
M. Bogucka, *Kazimierz Jagiellończyk i jego czasy*, Warszawa 1998
- Bogucka 2006
M. Bogucka, *Renesansowy władca a religia. Kilka refleksji na temat pobożności ostatnich Jagiellonów*, w: *Ecclesia, cultura, potestas. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa*, red. P. Kras, A. Januszek, A. Nalewajek, W. Polak, Kraków 2006
- Bogucka 2008
M. Bogucka, *Człowiek i świat. Studia z dziejów kultury i mentalności XV–XVIII w.*, Warszawa 2008
- Bojko 2010
K. Bojko, *Stosunki dyplomatyczne Moskwy z Europą Zachodnią w czasach Iwana III*, Kraków 2010
- Boockmann 1975
H. Boockmann, *Johannes Falkenberg, der Deutsche Orden und die polnische Politik*, Göttingen 1975
- Borek 2000
P. Borek, *Kamieniec Podolski w świetle przekazów diariuszowo-pamiętnikarskich XVII wieku*, w: *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu*, red. F. Kiryk, t. 1, Kraków 2000
- Borkowska 1984
U. Borkowska, *Pobożność rodziny Kazimierza Jagiellończyka*, „*Annalecta Cracoviensia*”, 16 (1984)
- Borkowska 1988
U. Borkowska, *Królewskie modlitewniki – studium z kultury religijnej epoki Jagiellonów (XV i początek XVI wieku)*, Lublin 1988
- Borkowska 1990
U. Borkowska, *Życie religijne polskich Jagiellonów. Zarys problematyki*, w: *Chrzest Litwy, geneza, przebieg, konsekwencje*, red. T.M. Zahajkiewicz, Lublin 1990
- Borkowska 1999a
U. Borkowska, *Humanism at the Court of the Jagiellons*, w: *Christianity in East Central Europe*, t. 2: *Late Middle Ages*, red. J. Kłoczowski, P. Kras, W. Polak, Lublin 1999
- Borkowska 1999b
U. Borkowska, *Codzienny i odświętny ceremoniał religijny*, w: „*Theatrum ceremoniale*” na dworze księżąt i królów polskich, red. M. Markiewicz, R. Skowron, Kraków 1999
- Borkowska 1999c
U. Borkowska, *Królewskie modlitewniki. Studium z kultury religijnej epoki Jagiellonów (XV i początek XVI wieku)*, Lublin 1999
- Borkowska 2001
U. Borkowska, *Rezydencje Jagiellonów*, w: *Rezydencje w średniowieczu i czasach nowożytnych*, red. E. Opaliński, T. Wiślicz, Warszawa 2001
- Borkowska 2004
U. Borkowska, *Gothic-Renaissance Royal Residences in Poland*, w: *Die Länder der Böhmischen Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526). Kunst – Kultur – Geschichte*, red. E. Wetter, Ostfildern 2004
- Borkowska 2005
U. Borkowska, *Edukacja Jagiellonów*, *Rocz. Hist.*, t. 71 (2005)
- Borkowska 2006
U. Borkowska, *Pietas regia. Formy królewskiej pobożności w późnośredniowiecznej Polsce*, w: *Król w Polsce XIV i XV wieku*, red. A. Marzec, M. Wilamowski, Kraków 2006
- Borkowska 2008
U. Borkowska, *Capella regia w chrześcijańskiej Europie (średniowiecze i wiek XVI)*, w: *Archiwa temporum testes: źródła historyczne jako podstawa pracy badacza dziejów* [...], red. G. Bujak, T. Nowicki, P. Siwicki, Lublin 2008
- Borkowska 2011
U. Borkowska, *Dynastia Jagiellonów w Polsce*, Warszawa 2011
- Brink 2000
C. Brink, *Arte et Marte. Kriegskunst und Kunstliebe im Herrscherbild des 15. und 16. Jahrhunderts in Italien*, München 2000
- Brykowska 1996
M. Brykowska, *Architektura królewskiej kaplicy św. Trójcy na zamku w Lublinie*, w: *Sztuka około 1400*, red. T. Hrankowska, Warszawa 1996
- Brykowska 2011
M. Brykowska, *Fundacje Szydłowieckich – między gotykiem a renesansem*, w: *Fundacje kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego. Z dziejów budownictwa rezydencjonalno-obronnego na terenach dawnego województwa sandomierskiego*, red. W. Iwańczak, R. Kubicki, D. Kalina, Kielce 2011
- Brzeziński 2012
W. Brzeziński, *Koligacje małżeńskie możnowładztwa wielkopolskiego w drugiej połowie XIV i pierwszej połowie XV w.*, Wrocław 2012

- Brzozowska 2012
A. Brzozowska, *Humanistyczna ideologia władzy w mowach politycznych i dekoracji malarskiej Pontyfikatu biskupa połockiego*, „Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie”, t. 5 (2012), s.n.
- Buczkowa 1977
I. Buczkowa, *Historia zespołu architektonicznego wzgórza zamku w Lublinie w świetle najnowszych odkryć*, Lublin 1977
- Buczkowa 1983
I. Buczkowa, *Kościół św. Trójcy na Zamku Lubelskim*, Lublin 1983
- Buczkowa 1991
I. Buczkowa, *Zamek Lubelski*, Lublin 1991
- Bumblauskas 2013
A. Bumblauskas, *Wielkie Księstwo Litewskie. Wspólna historia, podzielona pamięć*, Warszawa 2013
- Büttner 1983
F.O. Büttner, *Imitatio pietatis: Motive der christlichen Ikonographie als Modelle zur Verähnlichung*, Berlin 1983
- Byčkova 1974
M.E. Byčkova, *Otdelnyje momenty istorii Litvy v interpretacii russkich genealogičeskich istočnikov XVI v.*, w: *Polša i Rus'. Čerty obščnosti i svoeobraziâ v istoričeskom razvitii Rusi i Polši XII–XIV vv.*, red. B.A. Rybakov, Moskva 1974
- Byčkova 1975
M.E. Byčkova, *Pervye rodoslovnyje respisi litovskich knjazej v Rosii*, w: *Obščestvo i gosudarstvo feodalnoj Rossii. Sbornik statej posvâščennyh 70-letiju akademika L.V. Čerepnina*, Moskva 1975
- Byčkova 1979
M.E. Byčkova, *Russko-litovskie političeskie kontakty XV – načala XVI v.*, w: *Rossija, Polša i Pričernomor'e v XV–XVIII vv.*, Moskva 1979
- Byčkova 1986
M.E. Byčkova, *Sostav klassa feodalov Rossii v XVI v. Istoriko-genealogičeskoe issledovanie*, Moskva 1986
- Byčkova 2006
M.E. Byčkova, *Dinastičeskie braki russkich velikih kniej*, w: *Issledovaniâ po istorii srednevekovoj Rusi: K 80-letû Ūriâ G. Alekseeva*, red. A.Ū. Dvorničenko, Sankt-Petersburg 2006
- Čapaitė 2012
R. Čapaitė, *List jako narzędzie komunikacji wielkiego księcia litewskiego Witolda*, St. Żr., t. 50 (2012)
- Cemus 2005
P. Cemus, *Svatý Václav jako dynastický světec Jagellonců*, w: *Doba Jagellonská v zemích české koruny (1471–1526)*, red. V. Kubík, České Budějovice 2005
- Cemus 2010
P. Cemus, *Die Aktualisierung der Wenzelslegende im Jagiellonen-Zeitalter. Zur Ausmalung der Wenzelkapelle im Prager Veitsdom unter König Wladislaw II*, w: *Hofkultur der Jagiellonendynastie und verwandter Fürstenhäuser*, red. U. Borkowska, M. Hörsch, Ostfildern 2010
- Čerkas 2006
B. Čerkas, *Ukraina v političnih vidnosinah Velikogo knâzstva Litovskogo s Krims'kim hanatom (1515–1540)*, Kiiv 2006
- Chodynicki 1919/1920
K. Chodynicki, *Geneza równouprawnienia schizmatyków w Wielkim Księstwie Litewskim. Stosunek Zygmunta Augusta do wyznania grecko-wschodniego*, Prz. Hist., t. 22 (1919–1920)
- Chrościcki 1974
J.A. Chrościcki, *Pompa funebris. Z dziejów kultury staropolskiej*, Warszawa 1974
- Chrubasik 2009
K. Chrubasik, *Das Grabmal von Ladislaus II. Jagiello (1386–1434). Inszenierung und Legitimation der Macht*, Bonn 2009
- Čiurinskas 2006
M. Čiurinskas, *Pergale prie Oršos (1514) propaganda Europoje. Šaltiniai apžvalga, literatūriniai ir kultūriniai aspektai*, „Senoji lietuvis literatūra”, t. 21 (2006)
- Cuny 1906
G. Cuny, *Meister Michael Enkingen*, „Mitteilungen des Westpreußischen Geschichtsvereins”, t. 5 (1906)
- Cynarski 1988
S. Cynarski, *Zygmunt August*, Wrocław 1988
- Czapliński 1966–1967
W. Czapliński, *Katarzyna Jagiellonka*, w: *PSB*, t. 12, Wrocław–Warszawa–Kraków 1966–1967
- Czerniecka-Haberko 2013
A. Czerniecka-Haberko, *Unie polsko-litewskie w historiografii polskiej*, Toruń 2013
- Czwojdrak 2002
B. Czwojdrak, *Rogowscy herbu Działosza, podskarbiowie królewscy. Studium z dziejów możnowładztwa w drugiej połowie XIV i w XV w.*, Katowice 2002
- Czwojdrak 2012
B. Czwojdrak, *Zofia Holszańska. Studium o dworze i roli królowej w późnośredniowiecznej Polsce*, Warszawa 2012
- Czyżewski 1997
K.J. Czyżewski, *Przyczynek do działalności fundatorskiej kardynała Fryderyka Jagiellończyka*, w: *Między gotykiem a barokiem. Sztuka Krakowa XVI i XVII wieku*, Kraków 1997

- Czyżewski 2003
K.J. Czyżewski, *Srebrne wyposażenie średniowiecznego ołtarza św. Stanisława w katedrze krakowskiej*, „Folia Historica Cracoviensia”, t. 9 (2003)
- Czyżewski 2007
K.J. Czyżewski, *Kaplica Władysława Jagiella Króla Polskiego* – kilka uwag, w: „*Artifex doctus*”, red. W. Bałus, W. Walanus, M. Walczak, t. 1, Kraków 2007
- Czyżewski 2008
K.J. Czyżewski, *Martin Gruneweg o krakowskiej katedrze*, w: „*Żeby wiedzieć*”, red. W. Walanus, M. Walczak, J. Wolańska, Kraków 2008
- Czyżewski 2010a
K.J. Czyżewski, *Marsowe echa w krakowskiej katedrze*, w: *Na znak świetnego zwycięstwa. W sześćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem*, kat. wyst., red. D. Nowacki, t. 1: *Studia*, Kraków 2010
- Czyżewski 2010b
K.J. Czyżewski, *Wawel, Grunwald i inne triumfy*, w: „*Conflictus magnus apud Grunwald 1410*”. *Między historią i tradycją*, red. K. Ożóg, J. Trupinda, Malbork 2013, s. 261–277
- Czyżewski 2014
K.J. Czyżewski, W. Walanus, M. Walczak, *Kritische Bemerkungen zur Ausstellung Europa Jagellonica 1386–1572. Kunst und Kultur Mitteleuropas unter der Herrschaft der Jagiellonen (Kutná Hora – Warschau – Potsdam, 2012–2013)*, BHS, t. 75 (2014)
- Czyżewski, Walczak 2000
K.J. Czyżewski, M. Walczak, [rec. z:] P. Mrozowski, *Nagrobki gotyckie w Polsce*, Warszawa 1994, BHS, t. 62 (2000)
- Czyżewski, Walczak 2000
K.J. Czyżewski, M. Walczak, *Die Krakauer Kathedrale und die Marienkirche in ihrer Funktion für Hof und Stadt*, w: *Krakau, Prag und Wien: Funktionen von Metropolen im frühmodernen Staat*, red. M. Dmitrieva, K. Lambrecht, Stuttgart 2000
- Czyżewski, Walczak 2004
K.J. Czyżewski, M. Walczak, *Late Gothic Architecture in the Region of Lesser Poland and its Central European Connections. Selected Issues*, w: *Die Länder der Böhmischen Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526)*. *Kunst – Kultur – Geschichte*, red. E. Wetter, Ostfildern 2004
- Czyżewski, Walczak 2006
K.J. Czyżewski, M. Walczak, *Kilka zagadnień z dziejów architektury w Krakowie w czasach Wita Stwosza*, w: *Wokół Wita Stwosza*, red. D. Horzela, A. Organisty, Kraków 2006
- Czyżewski, Walczak 2008
K.J. Czyżewski, M. Walczak, „*Spectet posteritas vivam probi oris effigiem Bernardi Maciejowski*”. *O jednym z portretów w franciszkańskiej galerii biskupów krakowskich*, *Rocz. Krak.*, t. 74 (2008)
- Czyżewski, Walczak 2012
K.J. Czyżewski, M. Walczak, *Z królewskiego mauzoleum do sanktuarium świętego. Uwagi o dekoracjach groteskowych w kaplicy św. Jacka w kościele Dominikanów w Krakowie*, w: *Studia nad sztuką renesansu i baroku XI: Tradycja i innowacja w sztuce nowożytnej*, Lublin 2012
- Danysz 1914
A. Danysz, *O wychowaniu Zygmunta Augusta*, Kraków 1914
- Delumeau 1986
J. Delumeau, *Reformy chrześcijaństwa w XVI–XVII w.*, przeł. J.M. Kłoczowski, t. 1: *Narodziny i rozwój reformy protestanckiej*, Warszawa 1986
- Détshy 1987
M. Détshy, *Adalékok Perényi Péter sárospataki várépítkezésének és mestereinek kérdéséhez*, „*Ars Hungarica*” t. 15 (1987), nr 2
- Détshy 1989
M. Détshy, *Sárospatak vára és urai 1526–1616*, Sárospatak 1989
- Dienst 2002
B. Dienst, *Der Kosmos des Peter Flötner. Eine Bildwelt der Renaissance in Deutschland*, München–Berlin 2002
- Dmitreva 1955
R.P. Dmitreva, *Skazanie o knázâh vladimirskih*, Moskwa–Leningrad 1955
- Dobrowolski 1965
T. Dobrowolski, *Życie, twórczość i znaczenie społeczne artystów polskich i w Polsce pracujących w okresie późnego gotyku (1440–1520)*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1965
- Dobrzeńiecki 1979
T. Dobrzeńiecki, *Gotycka płaskorzeźba ze sceną Pokłonu Trzech Króli – odnaleziony pierwowzór znanych od dawna jego kopii*, „*Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*”, t. 23 (1979)
- Dolinskas 2008
V. Dolinskas, *Der Palast der Großfürsten von Litauen in Vilnius. Wiederaufbau und Nutzung*, w: *Wege für das Berliner Schloss. Wiederaufbau und Rekonstruktion zerstörter Residenzschlösser in Deutschland und Europa (1945–2007)*, red. G. Hinterkeuser, Regensburg 2008

- Dolinskas, Striškienė 2006
V. Dolinskas, È. Striškienė, *Przeszłość otwarta dla przyszłości. Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie*, red. A. Piotrowski, Warszawa 2006
- Drėma 1991
V. Drėma, *Dinges Vilnius*, Vilnius 1991
- Drewnowski 1987
J. Drewnowski, *Uczony w świadomości polskiego środowiska naukowego pierwszej połowy XV wieku*, Wrocław 1987
- Dubrovskij 2012
I.V. Dubrovskij, *Novye dokumenty o Rossii Ivana Groznogo*, „Russkij Sbornik”, t. 11 (2012)
- Duczmal 2000
M. Duczmal, *Izabela Jagiellonka, królowa Węgier*, Warszawa 2000
- Dvořáčková-Malá 2011
D. Dvořáčková-Malá, *Královský dvůr Václava II*, Praha 2011
- Dvořáčková-Malá, Zelenka 2012
D. Dvořáčková-Malá, J. Zelenka, *Panovnický dvůr za vlády Přemyslovců. Curia ducis, curia regis*, České Budějovice 2012
- Dworzaczek 1971
W. Dworzaczek, *Leliwici Tarnowscy. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego. Wiek XIV–XV*, Warszawa 1971
- Dworzaczek 1985
W. Dworzaczek, *Hetman Jan Tarnowski. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego*, Warszawa 1985
- Dzieje Lublina 1965
Dzieje Lublina. Próba syntezy, red. J. Dobrzański, t. 1, Lublin 1965
- Engel 1982
P. Engel, *Janos Hunyadi: the decisive years of his career, 1440–1444*, w: *From Hunyadi to Rakoczi. War and society in late medieval and early modern Hungary*, ed. J.M. Bak, B.K. Kiraly, New York 1982
- Erusalimskij 2012
K.Û. Erusalimskij, *Roždienie gosudarstvennoj izmeny: Rossiâ i Polsko-Litovskoe gosudarstvo końca XV–XVI vv.*, w: *Predatelstvo: opyt istoričeskogo analiza. Sbornik statej*, Moskva 2012
- Eskin, Grala 2000
Û. Eskin, H. Grala, „*Noviny Moskovskie*”. *Dva donesenia pograničnih starost epobi Borisa Godumova*, w: *Florilegium. K 60-letiu B.N. Flori*, red. A. Turilov, Moskva 2000
- Europa Jagellonica 2012
Europa Jagellonica 1386–1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów. Przewodnik po wystawie, red. J. Fajt, Warszawa 2012
- Fabiański 2010a
M. Fabiański, *Złoty Kraków*, Kraków 2010
- Fabiański 2010b
M. Fabiański, *On king, priest, and wanton girls; looking at Flemish Renaissance tapestries in Kraków*, „Source”, t. 29 (2010)
- Fabiański 2011
M. Fabiański, *Renaissance nudes as ‘materia exercendae virtutis’? A contemporary account of the royal tapestries in Cracow*, „Artibus et Historiae”, t. 32 (2011)
- Fajt 2006
J. Fajt, *Von der Nachahmung zu einem neuen kaiserlichen Stil. Entwicklung und Charakter der herrscherlichen Repräsentation Karls IV. von Luxemburg*, w: *Karl IV, Kaiser von Gottes Gnaden. Kunst und Repräsentation des Hauses Luxemburg 1310–1437*, red. J. Fajt, M. Hörsch, A. Langer, Berlin–München 2006
- Falkowski 1985
W. Falkowski, *Badania nad elitą władzy w Polsce w późnym średniowieczu i czasach nowożytnych*, *Prz. Hist.*, t. 76 (1985), nr 1
- Falkowski 1992
W. Falkowski, *Elita władzy w Polsce za panowania Kazimierza Jagiellończyka (1447–1492)*, Warszawa 1992
- Falkowski 2000
W. Falkowski, *Rok trzech sejmów*, w: „*Aetas media, aetas moderna*”, red. H. Manikowska, A. Bartoszewicz, W. Falkowski, Warszawa 2000
- Falkowski 2001
W. Falkowski, *Idea monarchii w Polsce za pierwszych Jagiellonów*, w: *Polska około 1400 roku. Państwo, społeczeństwo, kultura*, red. W. Falkowski, Warszawa 2001
- Falkowski 2004
W. Falkowski, *Możnowładztwo polskie wobec króla. Zabiegi i działania wokół monarchy w XV stuleciu*, w: *Kolory i struktury średniowiecza*, red. W. Falkowski, Warszawa 2004
- Faworyci 2006
Faworyci i opozycjoniści. Król a elity polityczne w Rzeczypospolitej XV–XVIII w., red. M. Markiewicz, R. Skowron, Kraków 2006
- Feld, Szekér 1994
I. Feld, G. Szekér, *A sárospataki Vörös-torony építéstörténetének vázlatja. Zur Baugeschichte des Roten Turmes der Burg von Sárospatak*, w: *Gerő László nyolcvanötödik születésnapjára. Tanulmányok*, red. N. Pamer, Budapest 1994
- Felmayer, Oettinger, Oettinger, Scheicher 1986
J. Felmayer, K. Oettinger, R. Oettinger, E. Scheicher, *Die Kunstdenkmäler der Stadt Innsbruck. Die Hofbauten*, Wien 1986

- Ferenc 1998
M. Ferenc, *Dwór Zygmunta Augusta. Organizacja i ludzie*, Kraków 1998
- Ferenc 2006
M. Ferenc, *Uwagi o dworze litewskim Zygmunta Augusta w latach 1548–1572*, w: *Ecclesia – cultura – potestas. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa*, red. P. Kras et al., Kraków 2006
- Ferenc 2008
M. Ferenc, *Mikołaj Radziwiłł „Rudy” (ok. 1515–1584). Działalność polityczna i wojskowa*, Kraków 2008
- Ferenc 2010
M. Ferenc, *Przyczynek do działalności wywiadu litewskiego podczas konfliktu z Rosją w drugiej połowie XVI wieku*, w: *Inter maiestatem ac libertatem. Studia z dziejów nowożytnych [...]*, red. J. Stolicki, M. Ferenc, J. Dąbrowski, Kraków 2010
- Filůškin 2010
A. Filůškin, *Religioznyj faktor russoj unešnej polityki XVI veka*, w: *Religion und Integration im Moskauer Russland. Konzepte und Praktiken, Potentiale und Grenzen 14.–17. Jahrhundert*, red. L. Steindorff, Wiesbaden 2010
- Filůškin 2013
A.I. Filůškin, *Izobretaã pervuã vojnu Rossii i Evropy. Baltijskie vojny vtoroj poloviny XVI v. glazami sovremennikov i potomkov*, Sankt-Petersburg 2013
- Finkel 1910
L. Finkel, *Polityka ostatnich Jagiellonów*, w: *Pamiętnik Zjazdu Historyczno-Literackiego im. M. Reja*, Kraków 1910
- Fischinger 1986
A. Fischinger, *Grabdenkmäler der Könige aus der Dynastie der Jagiellonen im Dom auf dem Wawel in Krakau*, w: *Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572. Ausstellung auf der Schallaburg vom 8. Mai bis 2. November 1986*, Wien 1986
- Fischinger 1990
A. Fischinger, *Palac Króla Aleksandra na Wawelu*, Roczn. Krak., t. 56 (1990)
- Fischinger, Fabiański 2009
A. Fischinger, M. Fabiański, *Dzieje budowy renesansowego zamku na Wawelu, około 1504–1548*, Kraków 2009
- Fischinger, Fabiański 2013
A. Fischinger, M. Fabiański, *The Renaissance Wawel. Building the Royal Residence*, Cracow 2013
- Florã 1978
B.N. Florã, *Rodoslove litovskich knãzej v russoj političeskoj mysli XVI v.*, w: *Vostočnaja Evropa v drevnosti i srednevekov'e. Sbornik statej*, red. M.A. Korostovcev, Moskva 1978
- Florã 1979
B.N. Florã, *Proekt antitureckoj koalicii seređiny XVI v.*, w: *Rossia, Polša i Priernomor'e v XV–XVIII vv.*, Moskva 1979
- Florã 2004
B.N. Florã, *K voprosu o načale pisatel'skoj dejatel'nosti Ivana IV*, „Drevniaã Rus'”. *Voprosy medievistiki*, t. 2 (2004)
- Florovskij 1947
A.V. Florovskij, *Čehi i vostočnyje slavãne. Očerki po istorii češsko-russkih otnošenij (X–XVIII v.)*, t. 2, Praha 1947
- Franzen 2006
W. Franzen, *Krakauer Retabelkunst um 1460–1470 im Kontext höfischer Repräsentation. Zur Ausstattung der westlichen Kapellenanlage der Krakauer Kathedrale*, w: *Wokół Wita Stwosza*, red. D. Horzela, A. Organisty, Kraków 2006
- Frey-Stecowa 1995
B. Frey-Stecowa, *Znaczenie wzorów graficznych dla identyfikacji wizerunków na fryzie w krużgankach zamku wawelskiego*, „Studia Waweliana”, t. 4 (1995)
- Frötschner 1999
R. Frötschner, *Der Livländische Krieg (1558–1582/3) – ein Glaubenskrieg des Moskauer Zartums? Der Krieg im Spiegel der zeitgenössischen offiziellen Moskauer Historiographie*, w: *Der Krieg im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit, Recht*, red. H. Brunner, Wiesbaden 1999
- Gadomski 1981
J. Gadomski, *Gotyckie malarstwo tablicowe Malopolski 1420–1470*, Warszawa 1981
- Gadomski 1988
J. Gadomski, *Gotyckie malarstwo tablicowe Malopolski 1460–1500*, Warszawa 1988
- Gadomski 1995
J. Gadomski, *Gotyckie malarstwo tablicowe Malopolski 1500–1540*, Warszawa 1995
- Gadomski 2001
J. Gadomski, *Późnogotyckie retabulum ołtarza głównego w katedrze na Wawelu*, red. W. Balus, Kraków 2001
- Gawlas 2006
S. Gawlas, *Król i stany w późnośredniowiecznej Europie Środkowo-Wschodniej wobec modernizacji państwa*, w: *Król w Polsce XIV i XV wieku*, red. A. Marzec, M. Wilamowski, Kraków 2006
- Gašior 2012
A. Gašior, *Eine Jagiellonin als Reichsfürstin in Franken. Zu den Stiftungen des Markgrafen Friedrich d.Ä. von Brandenburg-Ansbach und der Sophie von Polen*, Ostfildern 2012

- Gąsiorowski 1972
A. Gąsiorowski, *Itinerarium króla Władysława Jagielly, 1386–1434*, Warszawa 1972
- Gąsiorowski 1973a
A. Gąsiorowski, *Itineraria dwu ostatnich Jagiellonów*, St. Hist., t. 19 (1973), nr 2
- Gąsiorowski 1973b
A. Gąsiorowski, *Podróże panującego w średniowiecznej Polsce*, CP-H, t. 25 (1973), nr 2
- Gąsiorowski 1981
A. Gąsiorowski, *Rotacja elity władzy w średniowiecznej Polsce*, w: *Spółeczeństwo Polski średniowiecznej*, t. 1, red. S.K. Kuczyński, Warszawa 1981
- Gąsiorowski 1984
A. Gąsiorowski, *Czynniki rozwarstwienia stanu szlacheckiego w średniowiecznej Polsce*, w: *Struktura feudalnej społeczności na ziemi Czechosłowacja a Polska do przełomu 15. a 16. stulecia*, red. J. Černý, F. Hejl, A. Verbik, Praha 1984
- Giergiel 2012
T. Giergiel, *Nowo odkryte źródło heraldyczne z czasów Zawiszy Czarnego*, w: *Zawisza Czarny – rycerz najslawniejszy i najdzielniejszy*, red. T. Giergiel, Warszawa 2012
- Giergiel, Ptak 2011
T. Giergiel, J. Ptak, *The Heraldic Frieze Discovered in Sandomierz Cathedral*, „The Polish Heraldry Society Yearbook”, new series, t. 10 (2011)
- Gieysztor 1969
A. Gieysztor, „*Non habemus caesarem nisi regem*”: korona zamknięta królów polskich w końcu XV wieku i w wieku XVI, w: *Muzeum i twórca*, red. K. Michałowski et al., Warszawa 1969
- Girault 2006
P.-G. Girault, *Portraits et images du prince vers 1400: l'exemple de Louis d'Orléans*, w: *La création artistique en France autour de 1400*, red. É. Taburet-Delahaye, Paris 2006
- Głowacki 1984
K. Głowacki, *Urbanistyka Piotrkowa Trybunalskiego*, Piotrków Trybunalski–Kielce 1984
- Goetel-Kopffowa 1964
M. Goetel-Kopffowa, *Mecenat kulturalny Jana Konarskiego (1447–1525)*, „Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie”, t. 8 (1964)
- Gołąb 1911
J. Gołąb, *Starania Polski o sobór powszechny i reformę Kościoła za pontyfikatu Klemensa VII (1523–1534). Studium historyczne*, Kraków 1911
- Górski 1973
K. Górski, *Lukasz Watzenrode. Życie i działalność polityczna (1447–1512)*, Wrocław 1973
- Górski 1987
K. Górski, *Rządy wewnętrzne Kazimierza Jagiellończyka w Koronie*, w: M. Biskup, K. Górski, *Kazimierz Jagiellończyk. Zbiór studiów o Polsce drugiej połowy XV w.*, Warszawa 1987 (art. z 1959 r.)
- Grabski 1966
A.F. Grabski, *Pogrumwaldzkie polemiki*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z. 45 (1966)
- Grabski 1968
A.F. Grabski, *Polska w opiniach Europy Zachodniej, XIV–XV wiek*, Warszawa 1968
- Graff 2008
T. Graff, *Episkopat polski monarchii jagiellońskiej w dobie soborów powszechnych XV wieku*, Kraków 2008
- Grala 1992
H. Grala, *Motivy „orsanskiego triumfa” w jagiellońskiej propagandzie*, w: *Problemy otečestvennoj istorii i kultury perioda feodalizma. Čteníá památi V.B. Kobrina*, red. V.B. Kobrin, V.A. Murav'ev, Moskva 1992
- Grala 1994
H. Grala, *Ivan Mihajlov Viskovatyj. Kar'era gosudarstvennogo deátela v Rossii XVI v.*, Moskva 1994
- Grala 1997a
H. Grala, *K izučeniú russkoj gosudarstvennoj sfragistiki XVI v. (Litovskie „kolúmny” na Bolšoj gosudarstvennoj pečati Ivana IV Groznogo)*, „Russia Mediaevalis”, t. 9 (1997), nr 1
- Grala 1997b
H. Grala, *Koľpak Witoldowy czy czapka Monomacha? Dylematy wyznawców prawosławia w monarchii ostatnich Jagiellonów*, w: *Katolicyzm w Rosji i prawosławie w Polsce (XI–XX w.)*, red. J. Bardach, T. Chynczewska-Hennel, Á. Šapov, N.J. Šavel'eva, Warszawa 1997
- Grala 1997c
H. Grala, „*Pieczat' poľotckaja*” Iwana IV Groźnego. *Treści imperialne w moskiewskiej sfragistyce państwowej*, „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”, Nowa Seria, t. 3 (XIV) (1997)
- Grala 1997d
H. Grala, *Źródła do dziejów stosunków polsko-moskiewskich w XVI w. (Nowe znaleziska w Archiwum Warszawskim Radziwiłłów)*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 7 (1997)

- Grala 1998a
H. Grala, *Dyplomacja z upominkami w tle (Wokół ceremoniału dyplomatycznego w stosunkach polsko-moskiewskich XVI–XVII w.)*, w: *Skarby Kremla. Dary Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wystawa ze zbiorów Państwowego Muzeum Historyczno-Kulturalnego „Moskiewski Kreml”*, kat. wyst., red. N.V. Raškovan, I.A. Zagorodniaâ, A. Saratowicz-Dudyńska, Warszawa 1998
- Grala 1998b
H. Grala, *Kupcy, szpiedzy i kurierzy (na marginesie afery Siemiona Szorina a. D. 1587)*, w: *Gospodarka – Ludzie – Władza. Studia historyczne ofiarowane Juliuszowi Łukasiewiczowi w 75. rocznicę urodzin*, red. M. Koczyński, A. Mączak, Warszawa 1998
- Grala 1999 (2000)
H. Grala, *Rutheni vs. Mosci: elita ruska Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec wojen z Moskwą w XVI w.*, w: *Belarusy i Palâki: dyâlog narodaŭ i kul'tur X–XX st. Materyâly miŭnarodnaga kruglaga stala*, red. D. Karaŭ, Grodno–Białystok 1999 (2000)
- Grala 1999a
H. Grala, „*Ex Moscouia ortum habent*”. *Uwagi o sfragistyce i heraldyce uchodźców moskiewskich w państwie polsko-litewskim w XVI–XVII w.*, „Rocznik Heraldyczny”, t. 4 (1999)
- Grala 1999b
H. Grala, „*Herren Rada*” und *Dumabojaren zwischen Kampf und Frieden: Anschauungen der litauischen und Moskauer Elite von den Gründen des Krieges im 16. Jahrhundert*, w: *Der Krieg im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit: Gründe, Begründungen, Bilder, Bräuche, Recht*, red. H. Brunner, Wiesbaden 1999
- Grala 1999c
H. Grala, *In der Fremde. Betrachtungen zu den Siegeln und Wappen von Flüchtlingen aus Moskovien nach Polen-Litauen im 16. und 17. Jahrhundert*, „Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde”, t. 45 (1999)
- Grala 1999d
H. Grala, *Niewinność szpiega*, „Mówią Wieki”, 1999, nr 8
- Grala 2000a
H. Grala, *Jeńcy spod Orszy: między jagiellońską „propagandą sukcesu” a moskiewską racją stanu (1514–1552)*, w: *Aetas media – aetas moderna*, red. H. Manikowska, A. Bartoszewicz, W. Falkowski, Warszawa 2000
- Grala 2000b
H. Grala, *Wokół dzieła i osoby Alberta Schlichtinga. Przyczynek do dziejów propagandy antymoskiewskiej w drugiej połowie XVI w.*, „Studia Źródłoznawcze. Commentationes”, t. 38 (2000)
- Grala 2000c
H. Grala, *Zur Werk und Person Albert Schlichtings*, w: *Bayern und Osteuropa. Aus der Geschichte der Beziehungen Bayerns, Frankens und Schwabens mit Rußland, der Ukraine und Weißrußland*, red. H. Beyer-Thoma, Wiesbaden 2000
- Grala 2002
H. Grala, *Die Rezeption der „Rerum Moscoviticarum Commentarii” des Sigismund von Herberstein in Polen-Litauen in der 2. Hälfte des 16. Jahrhunderts*, w: *450 Jahre Sigismund von Herbersteins Rerum Moscoviticarum Commentarii 1549–1999*, red. F. Kämpfer, R. Frötschner, Wiesbaden 2002
- Grala 2004
H. Grala, *Superszpieg i renegaty*, „Rodina”, 2004, nr 12
- Grala 2010
H. Grala, *Pax Moscovitica? Wokół rosyjskiego władztwa w Inflantach w epoce Iwana IV Groźnego*, w: *Klio viae et in via. Opuscula Marco Cetwinski dedicata*, red. A. Odrzywolska-Kidawa, Warszawa 2010
- Grala 2013
H. Grala, *Od „bellum defensivum” do bellum externum. Ewolucja poglądów szlachty polsko-litewskiej na wojnę z Państwem Moskiewskim w drugiej połowie XVI w.*, w: *Studia z dziejów stosunków Rzeczypospolitej z Państwem Moskiewskim w XVI–XVII wieku*, red. M. Nagielski, K. Bobiatyński, P. Gawron, Zabrze–Tarnowskie Góry 2013
- Grala 2014
H. Grala, *Palonnyâ z-pad Orši: pamîž âgelonskaj „prapagandaj pospehu” i dzârâtaŭnymi intarèsami Moskovii (1514–1552)*, „ARCHE”, t. 12 (2014)
- Grala, Eskin 1999
H. Grala, Ū.M. Eskin, *Litva i Rus’ w 1534–1536 gg. Novye istočniki*, „Vestnik Moskovskogo Universiteta. Seria Istorija”, 99 (1999), nr 4
- Grekov 1984
B. Grekov, *Osmanskaâ imperiâ, Krym i strany Vostočnoj Evropy v 50–70 gody XVI veka*, w: *Osmanskaâ imperiâ i strany Centralnoj, Vostočnoj i Ūgo-vostočnoj Evropy v XV–XVI vv. Glavnye tendencii političeskib vzaimootnošenij*, Moskva 1984

- Gryglewski 2012
P. Gryglewski, „*De sacra antiquitate*”.
Odwolania do przeszłości w polskiej architekturze sakralnej XVI wieku, Warszawa 2012
- Grześkowiak-Krwawicz 2012
A. Grześkowiak-Krwawicz, *Rzeczpospolita – pojęcie i idea w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Rekonesans*, „*Odrodzenie i Reformacja w Polsce*”, t. 56 (2012)
- Grzędą 2012
M. Grzędą, *The birth of portraiture in Poland? The face of king Ladislas II Jagiello on his tomb in Cracow*, w: *Art and architecture around 1400: global and regional perspectives*, red. M. Ciglenecki, P. Vidmar, Maribor 2012
- Grzybowski 1959
K. Grzybowski, *Teoria reprezentacji w Polsce epoki Odrodzenia*, Warszawa 1959
- Grzybowski 2003
S. Grzybowski, *Dzieje Polski i Litwy (1506–1648)*, Warszawa 2003
- Gudavičius 1999
E. Gudavičius, *Lietuvos istorija*, t. 1, Vilnius 1999
- Gudavičius 2005
E. Gudavičius, *Istoria Litvy s drevnejših vremen do 1569 goda*, Moskva 2005
- Guerquin 1974
B. Guerquin, *Zamki w Polsce*, Warszawa 1974
- Guldon 1995
Z. Guldon, *Zamek Radomski w 1555 roku*, w: *Radom i region radomski w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej*, red. Z. Guldon, S. Zieliński, t. 1, Radom 1995
- Gumowski 1912
M. Gumowski, *Moneta złota w Polsce średniowiecznej*, Kraków 1912
- Halecki 1919
O. Halecki, *Dzieje Unii Jagiellońskiej*, t. 1: *W wiekach średnich*, Kraków 1919
- Halecki 1920
O. Halecki, *Dzieje Unii Jagiellońskiej*, t. 2: *W XVI wieku*, Kraków 1920
- Halecki 1937
O. Halecki, *Idea jagiellońska*, Kw. Hist., t. 51 (1937)
- Halecki 1944
O. Halecki, *Gilbert de Lannoy and his Discovery of East Central Europe*, „*Bulletin of Polish Institute of Arts and Sciences in America*”, t. 2 (1944)
- Halecki 2009
O. Halecki, *Idea jagiellońska*, w: J. Cisek, *Oskar Halecki. Historyk – szermierz wolności*, Warszawa 2009
- Hartleb 1912
K. Hartleb, *Kalwin a Polska*, Lwów 1912
- Hartleb 1928
K. Hartleb, *Biblioteka Zygmunta Augusta*, Lwów 1928
- Harwell 2002
T. Harwell, *The Sigismund Chapel and the Renaissance of Mathematics*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Hauschke 2006a
S. Hauschke, *Auftraggeber–Netzwerke und temporäre Werkgemeinschaften. Nürnberger Kunstwerke in Krakau zur Zeit des Veit Stoss*, w: *Wokół Wita Stwosza*, red. D. Horzela i A. Organisty, Kraków 2006
- Hauschke 2006b
S. Hauschke, *Die Grabdenkmäler Nürnberger Vischerwerkstatt 1453–1544*, red. R. Kahsnitz, Petersberg 2006
- Hauziński 1989
J. Hauziński, *Mehmed II Zdobywca pierwszym cesarzem Imperium Osmańskiego*, „*Balkanica Posnaniensia*”, t. 4 (1989)
- Hennel-Bernasikowa 2011
M. Hennel-Bernasikowa, *Dzieje arrasów króla Zygmunta Augusta*, Kraków 2011
- Historia sejmu 1984
Historia sejmu polskiego, t. 1: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, red. J. Michalski, Warszawa 1984
- Hlobil 1999
I. Hlobil, *Zprávy o luxusních stolních předmětech z období rané renesance v Olomouci*, w: *Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550*, vol. 3, Olomouc 1999
- Holladay 2004
J. Holladay, *Consciousness of Style in Gothic Art*, w: *Opus Tessellatum. Modi und Grenzgänge der Kunstwissenschaft. Festschrift für Peter Cornelius Claussen*, red. K. Corsepisus et al., Hildesheim 2004
- Holzschuh-Hofer 2010
R. Holzschuh-Hofer, *Radikal elitär oder schlicht bescheiden? Zur Ikonographie der Wiener Hofburg*, w: *Vorbild – Austausch – Konkurrenz. Höfe und Residenzen in der gegenseitigen Wahrnehmung*, red. W. Paravicini, J. Wettlaufer, Ostfildern 2010
- Horoškevič 1980
A.L. Horoškevič, *Russkoe gosudarstvo v sisteme meždunarodnyh otnošenij konca XV – načala XVI veka*, Moskva 1980

- Horoškevič 1994
A.L. Horoškevič, *Carskij titul Ivana IV i bojarskij „mâtež” 1553 goda*, „Otečestvennaâ istoria”, 1994, nr 3
- Horoškevič 2001
A.L. Horoškevič, *Rus’ i Krym. Ot soŭža k protivostoâniû. Konec XV – načalo XVI vv.*, Moskva 2001
- Horoškevič 2003
A.L. Horoškevič, *Rossia v sisteme meždunarodnyh otnošenij serediny XVI veka*, Moskva 2003
- Horzela 2012
D. Horzela, *Późnogotycka rzeźba drewniana w Małopolsce około 1440–1477*, red. M. Walczak, Kraków 2012
- Horzela 2015
D. Horzela, *Retabula kaplic Trójcy Świętej i Krzyża Świętego w katedrze krakowskiej w kontekście pytań o „sztukę dworską” Jagiellonów*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. M. Koczerska, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w druku]
- Imorde 2002
J. Imorde, *Träumende Prälaten. Zur einer „invenzione” Andrea Sansovinos*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Jablonowski 1955
H. Jablonowski, *Westrußland zwischen Wilna und Moskau. Die politische Stellung und die politischen Tendenzen der russischen Bevölkerung des Großfürstentums Litauen im 15 Jh.*, Leiden 1955
- Jagosz 1979
M. Jagosz, *Procesje ku czci św. Stanisława z Wawelu na Skalkę w okresie przedrozbiorowym*, „Analecta Cracoviensia”, t. 11 (1979)
- Jagosz 1997
M. Jagosz, *Przedrozbiorowe procesje wawelskie ku czci św. Stanisława biskupa i męczennika*, „Studia Claromontana”, t. 17 (1997)
- Jakimowicz 1972
T. Jakimowicz, „*Turris Pyotrhrkoviensis*” – pałac króla Zygmunta I, *KAiU*, t. 17 (1972), nr 1
- Jakimowicz 1985
T. Jakimowicz, *Temat historyczny w sztuce ostatnich Jagiellonów*, Poznań 1985
- Janicki 2002/2003
M.A. Janicki, *Zaginione inskrypcje poetyckie katedry wawelskiej (do końca XVI wieku)*, cz. 1: *Epitafia biskupie i królewskie*, „Studia Waweliana”, t. 11/12 (2002/2003)
- Janicki 2010a
M.A. Janicki, *Grunwald w tradycji polskiej od wieku XV do XVII*, w: *Na znak świetnego zwycięstwa. W sześćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem*, kat. wyst., t. 1: *Studia*, Kraków 2010
- Janicki 2010b
M.A. Janicki, *Imagines biblijne, alegoryczne, historyczne i heraldyczne zamawiane dla Zygmunta Augusta w świetle kilku zapisów rachunkowych z lat 1547–1548 (przyczynek do genezy królewskiej kolekcji arrasów)*, w: *Amicissima. Studia Magdalenae Piwocka oblata*, t. 1–2, red. G. Korpala et al., Kraków 2010
- Januszek 2006
A. Januszek, *Rezydencja królewska w Niepołomicach w czasach panowania Zygmunta Augusta 1548–1572*, Lublin 2006
- Januszek-Sieradzka 2007
A. Januszek-Sieradzka, *Kwestie religijne w korespondencji króla Zygmunta Augusta do Radziwiłłów – przyczynek do dziejów tolerancji w Polsce drugiej połowy XVI wieku*, w: *Ecclesiae, patriae et homini serviens*, red. E. Białogłowski et al., t. 1, Rzeszów 2007
- Januszek-Sieradzka 2010
A. Januszek-Sieradzka, *Praktyki religijne Zygmunta Augusta (1545–1548)*, w: *Sigismundus Augustus Rex. Studia i szkice z dziejów panowania ostatniego Jagiellona*, red. A. Januszek-Sieradzka, Sandomierz 2010
- Januszek-Sieradzka 2012
A. Januszek-Sieradzka, „*Potrzeba moskiewska*” na sejmach koronnych w latach 60. XVI stulecia, „*TeKi Komisji Historycznej OL PAN*”, t. 9 (2012)
- Januszek-Sieradzka 2013
A. Januszek-Sieradzka, *W co wierzył Zygmunt August?*, w: *Rycerze, wędrowcy, kacerze. Studia z historii średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europy Środkowej*, red. B. Wojciechowska, W. Kowalski, Kielce 2013
- Jasiński 1984
K. Jasiński, *Przymierze polsko-austriackie w 1412 r. ze szczególnym uwzględnieniem małżeństwa Cymbarki księżniczki mazowieckiej z Ernestem Żelaznym księciem austriackim*, w: *Prace z dziejów państwa i zakonu krzyżackiego*, red. A. Czacharowski, Toruń 1984
- Jaworska 2003
A. Jaworska, *Orzeł Biały – herb państwa polskiego*, Warszawa 2003
- Jobert 1994
A. Jobert, *Od Lutra do Mobyły. Polska wobec kryzysu chrześcijaństwa 1517–1648*, przeł. E. Sękowska, Warszawa 1994

- Józwiak, Kwiatkowski, Szweda, Szybkowski 2010
S. Józwiak, K. Kwiatkowski, A. Szweda, S. Szybkowski, *Wojna Polski i Litwy z zakonem krzyżackim w latach 1409–1411*, Malbork 2010
- Juckes 2011
T. Juckes, *The parish and pilgrimage church of St Elizabeth in Košice. Town, court, and architecture in late medieval Hungary*, Turnhout 2011
- Jurkowlaniec 2001
G. Jurkowlaniec, *Chrystus umęczony. Ikonografia w Polsce od XIII do XVI wieku*, Warszawa 2001
- Jurkowlaniec 2006
G. Jurkowlaniec, [rec. z:] R. Maniura, *Pilgrimage to Images in the Fifteenth Century. The Origins of the Cult of Our Lady of Częstochowa*, Woodbridge 2004, BHS, t. 68 (2006), z. 3–4
- Jurkowlaniec 2012
G. Jurkowlaniec, *The artistic patronage of Ladislaus Jagiello. Beyond the opposition between Byzantium and the Renaissance*, w: *Bizancjum a renesansy. Dialog kultur, dziedzictwo antyku, tradycja i współczesność*, red. M. Janocha, Warszawa 2012
- Kaczmarzyk 1956
A. Kaczmarzyk, *Michał Enkinger, budowniczy na przelomie XV i XVI wieku*, BHS, t. 18 (1956), nr 1
- Kaiser Ferdinand I. 2003
Kaiser Ferdinand I. 1503–1564. Das Werden der Habsburger Monarchie, red. W. Seipel, kat. wyst., Wien 2003
- Kajzer 2000
L. Kajzer, *Czy w średniowiecznej Polsce wznoszono zamki kasztelowe?*, w: *Archeologia w teorii i praktyce. Stanisławowi Tabaczyńskiemu uczniowie i przyjaciele*, red. A. Buko, P. Urbańczyk, Warszawa 2000
- Kajzer 2003
L. Kajzer, *Czy Zbigniew Bąk mieszkał w prawdziwym zamku?*, KHKM, t. 51 (2003)
- Kajzer, Kołodziejski, Salm 2002
L. Kajzer, S. Kołodziejski, J. Salm, *Leksykon zamków w Polsce*, Warszawa 2002
- Kajzer, Olszacki 2012
L. Kajzer, T. Olszacki, *Możni i ich wieże*, w: *Zawisza Czarny. Rycerz najslawniejszy i najdzielniejszy*, red. T. Giergiel, Warszawa 2012
- Kalina 2009
P. Kalina, *Benedikt Ried a počátky záalpské renesance*, Praha 2009
- Kaliszuck 2005
J. Kaliszuck, *Mędracy ze Wschodu. Legenda i kult Trzech Króli w średniowiecznej Polsce*, Warszawa 2005
- Kaluza 2005
Z. Kaluza, *Topos „translatio studii” w Krakowie po odnowieniu uniwersytetu*, „Przegląd Tomistyczny”, t. 11 (2005)
- Kamieniec 2000
Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu, red. F. Kiryk, t. 1, Kraków 2000
- Kamieniec 2001
Kamieniec Podolski, miasto-legenda. Zarys dziejów urbanistyki i architektury od czasów najdawniejszych do współczesności, red. Z. Bania, M. Wiraszka, Warszawa 2001
- Kamieniec 2005
Kamieniec Podolski. Przewodnik turystyczny, red. O. Płamieniecka, Lwów 2005
- Kamieniecki 1911
W. Kamieniecki, *Ograniczenia wyznaniowe w prawodawstwie litewskim w XV i XVI wieku*, Prz. Hist., t. 13 (1911), nr 3
- Kamiński 2000
A.S. Kamiński, *Historia Rzeczypospolitej Wielu Narodów 1505–1795. Obywatele, ich państwa, społeczeństwo, kultura*, Lublin 2000
- Kappeler 1971
A. Kappeler, *Die letzten Opričninajahre (1569–1571) im Lichte dreier zeit genössischer deutscher Broschüren*, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas”, t. 19 (1971), s. 1–30
- Kappeler 1972
A. Kappeler, *Ivan Groznyj im Spiegel der ausländischen Druckschriften seiner Zeit. Ein Beitrag zur Geschichte des westlichen Rußlandbildes*, Bern–Frankfurt am Main 1972
- Kappeler 2005
A. Kappeler, *Latinskie poemty o pobjedach litowcev nad Moskvovskimi vojskami v 1562 i 1564 gg. i o pobege Kurbskogo*, w: *Ad fontem. U istočnika. Sbornik statej v čest’ Sergeâ Mihajloviča Kaštanova*, Moskva 2005
- Katalog wystawy zabytków epoki jagiellońskiej 1900
Katalog wystawy zabytków epoki jagiellońskiej w 500 rocznicę odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego zorganizowanej, red. T. Nieczuja-Ziemiecki, Kraków 1900
- Kaussler 1974
E. Kaussler, *Ein Pfälzer in Polen. Die Landauer Boner und ihre Weißenburger Freunde*, Neustadt (Weinstraße) 1974
- Kawecka-Gryczowa 1988
A. Kawecka-Gryczowa, *Biblioteka ostatniego Jagiellona*, Wrocław 1988

- Kąkolewski 2007
I. Kąkolewski, *Melancholia władzy. Problem tyranii w europejskiej kulturze politycznej XVI stulecia*, Warszawa 2007
- Kempa 2010
T. Kempa, *Niewola moskiewska, tajne zobowiązanie wobec Iwana IV oraz proces wojewodzica wileńskiego Jana Hlebowicza na sejmie lubelskim 1569 roku*, „Teki sejmowe”, t. 1 (2010)
- Kiaupa, Kiaupienė, Kuncevičius 2006
Z. Kiaupa, J. Kiaupienė, A. Kuncevičius, *Historia Litwy od czasów najdawniejszych do 1795 r.*, Warszawa 2006
- Kiaupienė 2000
J. Kiaupienė, *Litewskie cechy kultury politycznej szlachty Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI wieku*, w: *Kultura Litwy i Polski w dziejach. Tożsamość i współistnienie*, red. J. Wyrozumski, Kraków 2000
- Kiaupienė 2005
J. Kiaupienė, *Swoistość systemu prawno-ustrojowego Wielkiego Księstwa Litewskiego w XV–XVI wieku*, w: *Europa Środkowowschodnia od X do XVIII wieku – jedność czy różnorodność?*, red. K. Baczkowski, J. Smoluch, Kraków 2005
- Kiaupienė 2007
J. Kiaupienė, *Historia polityczna Wielkiego Księstwa Litewskiego przed zawarciem unii lubelskiej*, w: Z. Kiaupa, J. Kiaupienė, A. Kuncevičius, *Historia Litwy od czasów najdawniejszych do 1795 roku*, Warszawa 2007
- Kiaupienė, Kiaupa 2008
J. Kiaupienė, Z. Kiaupa, *Historia Litwy*, w: A. Rachuba, J. Kiaupienė, Z. Kiaupa, *Historia Litwy. Dwugłos polsko-litewski*, Warszawa 2008
- Kiersnowski 1976
R. Kiersnowski, *Aleksandra Jagiellończyka królewskie dukaty*, w: *Cultus et cognitio. Studia z dziejów średniowiecznej kultury*, Warszawa 1976
- Kiersnowski 1988
R. Kiersnowski, *Moneta w kulturze wieków średnich*, Warszawa 1988
- Kieszkowski 1912
J. Kieszkowski, *Kanclerz Krzysztof Szydłowiecki: z dziejów kultury i sztuki Zygmuntońskich czasów*, cz. 1–2, Warszawa 1912
- Kieszkowski 1935
W. Kieszkowski, *Dzieje budowy zamku w Niepołomicach za panowania Zygmunta Augusta (1550–1571)*, w: *Sprawozdania z Posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wydział II Nauk Historycznych, Społecznych i Filozoficznych*, t. 26–27 (1935)
- Kieszkowski 1937
W. Kieszkowski, *Dolny Zamek Wileński*, „Arkady”, nr 3 (1937)
- Kiryk 1967
F. Kiryk, *Jakub z Dębna na tle wewnętrznej i zagranicznej polityki Kazimierza Jagiellończyka*, Wrocław 1967
- Kitkauskas 1989
N. Kitkauskas, *Vilniaus pilys. Statyba ir architektura*, Vilnius 1989
- Kitkauskas 2001
N. Kitkauskas, *Die Unterburg von Vilnius in der historischen Entwicklung*, „Castella Maris Baltici”, t. 5 (2001)
- Klimecka 1997
G. Klimecka, *Z historii tworzenia języka dokumentu polskiego wieków średnich. Formularz ciechanowski*, Warszawa 1997
- Kłoczowski 1999
J. Kłoczowski, *Unia Lubelska. Lublin miasto unii*, Lublin 1999
- Kochnowski 2010
R. Kochnowski, *Dobro wspólne czy domu panującego? Idea publico bono w myśli politycznej Habsburgów 1526–1918*, „Prace Komisji Środkowoeuropejskiej PAU”, t. 18 (2010)
- Koczerska 1992
M. Koczerska, *Autentyczność dokumentu unii krewskiej 1385 roku*, Kw. Hist., t. 99 (1992), nr 1
- Koczerska 1997
M. Koczerska, *Łaska królewska, czyli kontakty władcy z poddanymi w Polsce późnośredniowiecznej*, w: *Człowiek w społeczeństwie średniowiecznym*, red. R. Michałowski i in., Warszawa 1997
- Kohlhausen 1968
H. Kohlhausen, *Nürnberger Goldschmiedekunst des Mittelalters und der Dürerzeit 1240–1540*, Berlin 1968
- Kolankowski 1913
L. Kolankowski, *Zygmunt August wielki książę Litwy do roku 1548*, Lwów 1913
- Kolankowski 1928
L. Kolankowski, *Posłowie sejmów Zygmunta Augusta*, „Reformacja w Polsce”, 5 (1928)
- Kolankowski 1930
L. Kolankowski, *Dzieje Wielkiego Księstwa Litewskiego za Jagiellonów*, t. 1, Warszawa 1930
- Kolankowski 1936
L. Kolankowski, *Polska Jagiellonów. Dzieje polityczne*, Lwów 1936

- Kolankowski 1991
L. Kolankowski, *Polska Jagiellonów. Dzieje polityczne*, wyd. 3 popr. i uzupeł., Olsztyn 1991
- Kołodziej, Zwierzykowski 2012
R. Kołodziej, M. Zwierzykowski, *Bibliografia parlamentaryzmu Rzeczypospolitej szlacheckiej*, Poznań 2012
- Komornicki 1935
S.S. Komornicki, *Berrecci Bartolomeo († 1537), budowniczy i rzeźbiarz nadworny Zygmunta I*, w: PSB, t. 1 (1935)
- Komorowski 2015
W. Komorowski, *Gotyk w architekturze Małopolski XVI w.*, w: *Historyzm – tradycjonalizm – archaizacja. Studia z dziejów świadomości historycznej w średniowieczu i okresie nowożytnym*, red. M. Walczak, Kraków 2015 [w przygotowaniu]
- Koneczny 1926
F. Koneczny, *Geneza uroszczeń Iwana III do Rusi Litewskiej*, „Ateneum Wileńskie”, t. 3 (1926)
- Koneczny 1929
F. Koneczny, *Litwa a Moskwa w latach 1449–1492*, Wilno 1929
- Koneczny 1984
F. Koneczny, *Dzieje Rosji*, t. 3: *Schylek Iwana III 1492–1505*, Londyn 1984
- Konopczyński 1948
W. Konopczyński, *Chronologia sejmów polskich 1493–1793*, „Archiwum Komisji Historycznej PAU”, Seria 2, t. 4 (1948), nr 3
- Konopczyński 1996
W. Konopczyński, *Dzieje Polski nowożytnej*, Warszawa 1996 (wyd. 3)
- Kopczyński 1986
W. Kopczyński, *Wątek polityczno-dynastyczny w programie ikonograficznym nagrobka Kazimierza Jagiellończyka – próba interpretacji*, w: *Wit Stwosz. Studia o sztuce i recepcji*, red. A.S. Labuda, Warszawa–Poznań 1986
- Kopp 1984/1985
U. Kopp, *Relacja o bitwie pod Orszą (1514) – współczesna gazeta ulotna w języku niemieckim (Neue Zeitung)*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej”, t. 34–35 (1984/1985), nr 1–2
- Kopystański 1906
A. Kopystański, *Michał Zygmuntowicz książę litewski. Monografia historyczna*, Lwów 1906
- Korczak 1987
L. Korczak, *Polityka wschodnia Kazimierza Jagiellończyka w latach 1440–1449*, „Analecta Cracoviensia”, t. 19 (1987)
- Korczak 1998
L. Korczak, *Litewska rada wielkksiążęca w XV wieku*, Kraków 1998
- Korczak 2008
L. Korczak, *Monarcha i poddani. System władzy w Wielkim Księstwie Litewskim w okresie wczesnojagiellońskim*, Kraków 2008
- Kornecki, Małkiewiczówna 1984
M. Kornecki, H. Małkiewiczówna, *Małopolska*, w: J. Domaśłowski, A. Karłowska-Kamzowa, M. Kornecki, H. Małkiewiczówna, *Gotyckie malarstwo ścienne w Polsce*, Poznań 1984
- Kosman 1989
M. Kosman, „Podniesienie” książąt litewskich, w: *idem, Litwa pierwotna – mity, legendy, fakty*, Warszawa 1989
- Kostrzak 1986
J. Kostrzak, *Rola Inflant w pierwszym okresie walki zakonu krzyżackiego z unią polsko-litewską w latach 1385–1404*, *Zap. Hist.*, t. 51 (1986)
- Kowalczyk 1964
M. Kowalczyk, *Odnowienie Uniwersytetu Krakowskiego w świetle mów Bartłomieja z Jasła*, „Małopolskie Studia Historyczne”, t. 6 (1964), z. 3/4
- Kowalczyk 1976
J. Kowalczyk, *Triumf i sława wojenna „all antica” w Polsce w XVI w.*, w: *Renesans, sztuka i ideologia*, red. nauk. T.S. Jaroszewski, Warszawa 1976
- Kowalczyk 1983
J. Kowalczyk, *Filip Kallimach i Wit Stwosz*, BHS, t. 45 (1983)
- Kowalik 2002
W.M. Kowalik, *Królewski zamek w Radomiu*, „Spotkania z Zabytkami”, t. 26 (2002)
- Kowalik 2006
W.M. Kowalik, *Zamek królewski w Radomiu*, Radom 2006
- Kowalski 2010
J. Kowalski, *Gotyk wielkopolski. Architektura sakralna XIII–XVI wieku*, Poznań 2010
- Kozera 1994
M. Kozera, *Kościół parafialny i zamek królewski w Niepołomicach. Dzieje znane i nieznanne 1340–1990*, Kraków 1994
- Kozłowska-Budkowa 1964
Z. Kozłowska-Budkowa, *Odnowienie jagiellońskie Uniwersytetu Krakowskiego (1390–1414)*, w: *Dzieje Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1364–1764*, red. K. Lepszy, t. 1, Kraków 1964
- Kras 1997–1998
P. Kras, *Edykt wieluński z 1424 roku i udział „brachium saeculare” w walce z husytyzmem w piętnastowiecznej Polsce*, „Summarium”, 26–27 (1997–1998)

- Kras 1998
P. Kras, *Husyci w piętnastowiecznej Polsce*, Lublin 1998
- Kras 2002
P. Kras, *Religious Tolerance in the Jagiellonian Policy in the Age of the Reformation (Polish-Lithuanian Commonwealth)*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Kras 2006
P. Kras, *Ad abolendam diversarum haeresium pravitate. System inkwizycyjny w średniowiecznej Europie*, Lublin 2006
- Kras 2010
P. Kras, „*Praedicatores – inquisitores persecutores*”. Wokół historiograficznego sporu o średniowieczną inkwizycję, w: *Inkwizycja papieska w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. P. Kras, Kraków 2010
- Kriegseisen 2010
W. Kriegseisen, *Stosunki wyznaniowe w relacjach państwo-kościół między reformacją a oświeceniem (Rzesza Niemiecka, Niderlandy Północne, Rzeczpospolita polsko-litewska)*, Warszawa 2010
- Krom 1992
M.M. Krom, *Pravoslavnye knazá v Velikom knazestve Litovskom v načale XVI veka (K voprosu o socialnoj baze vosstaniá Gliških)*, „*Otečestvennaá Istoría*”, 1992, nr 4
- Krom 1995
M.M. Krom, *Mež Rus’ú i Litvoj. Zapadnorusskie zemli v sistemie rusko-litovskih otnošenij konca XV – pervoj treti XVI v.*, Moskva 1995
- Krom 2008
M.M. Krom, *Starodubskaja vojna 1534–1537. Iz istorii rusko-litovskih otnošenij*, Moskva 2008
- Krom 2010
M.M. Krom, „*Vdovstvuiúšee carstvo*”: *Političeskij krizis v Rossii 30–40-h godov XVI veka*, Moskva 2010
- Król 2006
Król w Polsce XIV i XV w., red. A. Marzec, M. Wilamowski, Kraków 2006
- Krukowski 1983
J. Krukowski, *O lekturze królewiczów – uczniów Jana Długosza*, w: *Jan Długosz w pięćsetną rocznicę śmierci*, red. F. Kiryk, Olsztyn 1983
- Krupa 2013
N. Krupa, *Włoskie tkaniny aksamitne z XV i XVI wieku w zabytkowych tekstyliach ze skarbcza katedry na Wawelu. Pochodzenie, styl i warsztat technologiczny*, Kraków 2013
- Krupska 1982
A. Krupska, *W sprawie genezy tzw. spisku książąt litewskich w 1480–1481 roku. Przyczynek do dziejów walki o dominium Russiae*, *Rocz. Hist.*, t. 48 (1982)
- Kruszelnicki 1984
Z. Kruszelnicki, *Historyzm i kult przeszłości w sztuce pomorskiej XVI–XVIII wieku*, Warszawa–Poznań–Toruń 1984
- Krzyżaniakowa, Ochmański 1990
J. Krzyżaniakowa, J. Ochmański, *Władysław II Jagiello*, Wrocław 1990
- Krzyżanowski 1900
S. Krzyżanowski, *Poselstwo Kazimierza Wielkiego do Avinionu i pierwsze uniwersyteckie przywileje*, *Rocz. Krak.*, t. 4 (1900)
- Kseniak 1998
M. Kseniak, *Rezydencja książąt Czartoryskich w Puławach*, Lublin 1998
- Księga pamiątkowa 1901
Księga pamiątkowa pięćsetnego jubileuszu odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego 1400–1900, Kraków 1901
- Kuczyński 1936
S.M. Kuczyński, *Ziemie czernihowsko-siewierskie pod rządami Litwy*, Warszawa 1936
- Kuczyński 1938
S.M. Kuczyński, *Czartoryjski Aleksander Wasylewicz, ks., h. Pogoń litewska († po 1477)*, w: *PSB*, t. 4 (1938)
- Kuczyński 1993
S.K. Kuczyński, *Polskie herby ziemskie. Geneza, treści, funkcje*, Warszawa 1993
- Kuncevičius 1992/1993
A. Kuncevičius, *Die Kacheln aus dem Palast der Großfürsten in Vilnius*, w: *Archäologische Schätze aus Litauen*, kat. wyst., red. E. Kiel, Regensburg 1993
- Kunkel 1987
R. Kunkel, *Katedra płocka i jej twórca Bernardinus de Gianotis*, *BHS*, t. 49 (1987)
- Kunkel 1997
R. Kunkel, *Fundacje Aleksandra Jagiellończyka w Wilnie i Krakowie*, w: *Sztuka około 1500*, red. T. Hrankowska, Warszawa 1997
- Kunkel 2000
R. Kunkel, *Późnogotyckie cerkwie na zachodnich rubieżach W. Ks. Litewskiego*, w: *Sztuka ziem wschodnich Rzeczypospolitej XVI–XVIII w.*, red. J. Lileyko, Lublin 2000
- Kurpik 2008
W. Kurpik, *Częstochowska Hodegetria*, Łódź–Pelplin 2008

- Kurtyka 1997
J. Kurtyka, *Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu*, Kraków 1997
- Kurzątkowski 1973
M. Kurzątkowski, *Zamek lubelski i początki renesansu na Lubelszczyźnie*, „Studia i Materiały Lubelskie”, t. 7 (1973)
- Kuthan 2010
J. Kuthan, *Královské dílo za Jiřího z Poděbrad a dynastie Jagellonců*, t. 1: *Král a šlechta*, Praha 2010
- Kuthan 2013
J. Kuthan, *Královské dílo za Jiřího z Poděbrad a dynastie Jagellonců*, t. 2: *Města, církev, korunní země*, Praha 2013
- Kutrzeba 1918
S. Kutrzeba, *Koronacje królów i królowych w Polsce*, Warszawa 1918
- Kutyłowska 1987
I. Kutyłowska, *Nowe spojrzenie na dzieje zamku lubelskiego w średniowieczu*, „Region Lubelski”, t. 2 (1987)
- Kwiatkowski 1991
S. Kwiatkowski, *O zapomnianym programie ideowym kaplicy grunwaldzkiej w latach 1410–1414*, „Studia Grunwaldzkie”, t. 1 (1991)
- L'art gothique tardif en Bohême 1998/1999
L'art gothique tardif en Bohême, Moravie et Silésie 1400–1550, Bruxelles 1998
- Labuda 2004
A.S. Labuda, *Die architektonische Gestalt der Trinitäts- und der Heiligkreuzkapelle an der Krakauer Kathedrale im Kontext der königlichen Residenz auf dem Wawel*, w: *Die Länder der Böhmischen Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526)*, red. E. Wetter, Ostfildern 2004
- Lalik 1981
T. Lalik, *O patriotycznym święcie Rozesłania Apostołów w Malopolsce XV wieku*, St. Żr., t. 26 (1981)
- Langer 2000
A. Langer, *Die visuelle Repräsentation der Königin; zu frühneuzeitlichen Porträts von jagiellonischen Herrschern und Herrscherinnen*, w: *Das Frauenzimmer; die Frau bei Hofe in Spätmittelalter und früher Neuzeit*, red. J. Hirschbiegel, W. Paravicini, Stuttgart 2000
- Langer 2001
A. Langer, „*Ex longa stirpe Imperatorum*”; *zum Einfluß Elisabeths von Habsburg (1436/37–1505) auf die Kunst- und Repräsentationstraditionen am jagiellonischen Hof*, w: *Metropolen und Kulturtransfer im 15./16. Jahrhundert: Prag – Krakau – Danzig – Wien*, red. A. Langer, G. Michels, Stuttgart 2001
- Lankau 1960
J. Lankau, *Prasa staropolska na tle rozwoju prasy w Europie 1513–1729*, Kraków 1960
- Lasek 2013
P. Lasek, „*Turris fortissima nomen Domini*”. *Murowane wieże mieszkalne w Królestwie Polskim od 1300 r. do połowy XVI w.*, Warszawa 2013
- Lechowicz 2005
Z. Lechowicz, *Zamek w Radomiu w świetle prac wykopaliskowych w latach 1999–2001*, w: *Późnośredniowieczne zamki na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, red. L. Kajzer, Kielce 2005
- Lechowicz 2011
Z. Lechowicz, *Zamek radomski w okresie działalności Mikołaja Szydłowieckiego*, w: *Fundacje kanclerza Krzysztofa Szydłowieckiego. Z dziejów budownictwa rezydencjonalno-obronnego na terenach dawnego województwa sandomierskiego*, red. W. Iwańczak, R. Kubicki, D. Kalina, Kielce 2011
- Lechowicz, Salm 2001
Z. Lechowicz, J. Salm, *Badania archeologiczno-architektoniczne zamku radomskiego w latach 1999–2000*, w: *Radom. Lokacja miasta, odkrywanie zamku*, red. S. Piątkowski, Radom 2001
- Lecler 1964
J. Lecler, *Historia tolerancji w wieku reformacji*, przeł. L. i H. Kühn, t. 1, Warszawa 1964
- Letkiewicz 2006
E. Letkiewicz, *Klejnoty w Polsce. Czasy ostatnich Jagiellonów i Wazów*, Lublin 2006
- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės 2006
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valovų rūmų atkūrimo byla. Vieno požūrio likimas, red. A. Bumblauskas, Vilnius 2006
- Lietuvos istorija 2013
Lietuvos istorija, t. 5, przyg. J. Kiaupienė, I. Lukšaitė, Vilnius 2013
- Lileyko 1987
J. Lileyko, *Regalia polskie*, Warszawa 1987
- Linde 1998
M. Linde, *Das „Christlich Gespräch” des Tilman Brakel. Untersuchungen zum Weltbild und Geschichtsverständnis eines livländischen Predigers des 16. Jahrhunderts*, München 1998
- Linde 2001
M. Linde, „*Bella infausta cano*” – *Krieg und Frieden in der neulateinischen Dichtung Livlands in der Mitte des 16. Jahrhunderts*, „*Russia Mediaevalis*”, t. 10 (2001), nr 1

- Litwin 1994
H. Litwin, *W poszukiwaniu rodowodu demokracji szlacheckiej. Polska myśl polityczna w piśmiennictwie XV i początków XVI w.*, w: *Między monarchią a demokracją. Studia z dziejów Polski XV–XVIII wieku*, red. A. Sucheni-Grabowska, M. Żaryn, Warszawa 1994
- Lobin 2011
A.N. Lobin, *Bitwa pod Oršej 8 sentâbra 1514 goda. K 500-letiu sraženija*, Sankt Petersburg 2011
- Lucemburkové 2012
Lucemburkové. Česká koruna upostřed Evropy, red. F. Šmahel, L. Bobková, Praga 2012
- Lulewicz 2002
H. Lulewicz, *Gniewów o unię ciąg dalszy. Stosunki polsko-litewskie w latach 1569–1588*, Warszawa 2002
- Lur'e 1979
Â.S. Lur'e, *Elena Ivanovna, koroleva Polskaâ i velikaâ knâginâ Litovskaâ, kak pisatel'-publicist*, „Canadian-American Slavic Studies”, t. 13 (1979), nr 3, s. 111–120
- Lur'e 1994
Â.S. Lur'e, *Dve istorii Rusi 15 veka. Rannie i pozdne, nezavisimye i oficialnye letopisi ob obrazovanii Moskovskogo gosudarstva*, Sankt Petersburg 1994
- Lustracja 1965
Lustracja województwa sandomierskiego 1789, cz. 1: *Powiat sandomierski, chęciński, opoczyński i ziemia stężycka*, wyd. H. Madurowicz-Urbańska, Wrocław–Warszawa–Kraków 1965
- Łapiński 1937
A. Łapiński, *Zygmunt Stary a Kościół Prawosławny*, Warszawa 1937
- Łowmiański 1999
H. Łowmiański, *Polityka Jagiellonów*, Poznań 1999
- Łowmiański 2006
H. Łowmiański, *Polityka Jagiellonów*, do druku przyg. K. Pietkiewicz, Poznań 2006
- Łoziński 1973
J.Z. Łoziński, *Grobowe kaplice kopułowe 1520–1620*, Warszawa 1973
- MacCulloch 2004
D. MacCulloch, *Reformation. Europe's House Divided 1490–1700*, London–New York 2004
- Maciszewski 1977
J. Maciszewski, *Kultura polityczna Polski „złotego wieku”*, w: *Dzieje kultury politycznej w Polsce*, red. J. Gierowski, Warszawa 1977
- Madisson 1957
J.K. Madisson, *Posolstvo I. Gofmana w Livoniâ i russkoe gosudarstvo v 1559–1560 gg.*, „Istoričeskij Arhiv”, 1957, nr 6
- Magnateria 1974
Magnateria polska jako warstwa społeczna, red. W. Czaplinski, A. Kersten, Toruń 1974
- Makowska 1997
K. Makowska, *Współczesne badania archeologiczne Zamku Dolnego w Wilnie*, OZ, t. 50 (1997)
- Maleczyńska 1947
E. Maleczyńska, *Spółczesność polskie w I połowie XV wieku wobec zagadnień zachodnich*, Wrocław 1947
- Małachowicz 1996
E. Małachowicz, *Wilno. Dzieje, architektura, cmentarze*, Wrocław 1996
- Malkiewicz 2002
A. Malkiewicz, *Die Einstellung der letzten Jagiellonen zur Kunst*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Mallek 1987
J. Mallek, *Reformacja w Prusach Książęcych*, w: *idem, Dwie części Prus*, Olsztyn 1987
- Mallek 2005
J. Mallek, *Polska wobec luteranizacji Prus*, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”, 49 (2005)
- Maniura 2004
R. Maniura, *Pilgrimage to Images in the Fifteenth Century. The Origins of the Cult of Our Lady of Częstochowa*, Woodbridge 2004
- Marciniak 1999
R. Marciniak, *O rzekomym herbie Wielkopolski XIV i XV wieku*, *Rocz. Hist.*, t. 65 (1999)
- Markowski 1965
M. Markowski, *Stanowisko Uniwersytetu Krakowskiego wobec petycji husyckiej z 1421 r.*, „Materiały i Studia Zakładu Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej”, t. 4 (1965)
- Marosi 2008
E. Marosi, *Matthias Corvinus, the Medieval Man. Gothic and Renaissance*, w: *Matthias Corvinus, the King. Tradition and Renewal in the Hungarian Royal Court 1458–1490*, kat. wyst., Budapest 2008
- Maslauskaitė-Mażylienė 2013
S. Maslauskaitė-Mażylienė, *Dzieje wizerunku św. Kazimierza od XVI do XVIII wieku*, Wilno 2013
- Mączak 1986
A. Mączak, *Rządzący i rządzi. Władza i społeczeństwo w Europie wczesnonowoczesnej*, Warszawa 1986
- Medioevo/Medioevi 2008
Medioevo/Medioevi. Un secolo di esposizioni d'arte medievale. Atti del convegno, Pisa 2008

- Michalski 2013
A. Michalski, *O pochodzeniu i początkach kariery domu książąt Czartoryskich*, „*Ślupskie Studia Historyczne*”, t. 19 (2013)
- Mickūnaitė 2008
G. Mickūnaitė, *Vytautas Didysis. Valdovo įvaizdis*, Vilnius 2008
- Mihalon Litvin 1994
Mihalon Litvin. O nrvah tatar, litovcev i moskovitân, red. A.L. Horoškevič, Moskva 1994
- Miłobędzki 1967
A. Miłobędzki, *Zamek Sandomierski*, w: *Studia Sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego*, red. J. Pazdur, T. Wąsowicz, Warszawa 1967
- Miodońska 1970
B. Miodońska, *Korona zamknięta w przekazach ikonograficznych z czasów Zygmunta I*, BHS, t. 32 (1970)
- Miodońska 1979
B. Miodońska, *Rex Regum i Rex Poloniae w dekoracji malarzkiej Graduału Jana Olbrachta i Pontyfikału Erazma Ciolka. Z zagadnień ikonografii władzy królewskiej w sztuce polskiej wieku XVI*, Kraków 1979
- Miodońska 1983
B. Miodońska, *Miniatury Stanisława Samostrzelnika*, Warszawa 1983
- Molenda 2009
M. Molenda, *Ubiory a reprezentacja dworu królewskiego w Polsce w latach 1447–1572*, Kraków 2009
- Molenda 2010
M. Molenda, *Ubiory w wyprawie ślubnej Zofii Jagiellonki, córki Zygmunta I. Przyczynek do historii garderoby Jagiellonów w XVI w.*, w: *Amicissima. Studia Magdalenae Piwocka oblata*, t. 1–2, red. G. Korpala *et al.*, Kraków 2010, t. 1
- Moos 1974
S. von Moos, *Turm und Bollwerk. Beiträge zu einer politischen Ikonographie der italienischen Renaissancearchitektur*, Zürich 1974
- Morka 1987
M. Morka, „*Temat historyczny w sztuce ostatnich Jagiellonów*”, *Teresa Jakimowicz*, Warszawa–Poznań 1985 [recenzja], BHS, t. 49 (1987)
- Morka 2006
M. Morka, *Sztuka dworu Zygmunta I Starego. Treści polityczne i propagandowe*, Warszawa 2006
- Morscher, Grossmann, Grebe 2004
L. Morscher, G.U. Grossmann, A. Grebe, *Das Goldene Dachl in Innsbruck*, Regensburg 2004
- Mossakowski 1976
S. Mossakowski, *Treść dekoracji renesansowego palacu na Wawelu*, w: *Renesans. Sztuka i ideologia*, red. T.S. Jaroszewski, Warszawa 1976
- Mossakowski 2007
S. Mossakowski, *Kaplica Zygmuntowska (1515–1533). Problematyka artystyczna i ideowa mauzoleum króla Zygmunta I*, Warszawa 2007
- Mossakowski 2012
S. Mossakowski, *King Sigismund Chapel at Cracow Cathedral (1515–1533)*, Cracow 2012
- Mossakowski 2013
S. Mossakowski, *Rezydencja królewska na Wawelu w czasach Zygmunta Starego. Program użytkowy i ceremonialny*, Warszawa 2013
- Mossakowski 2015
S. Mossakowski, *Pałac Królewski Zygmunta I na Wawelu jako dzieło renesansowe*, Warszawa 2015
- Mrozowski 1994
P. Mrozowski, *Nagrobki gotyckie w Polsce*, Warszawa 1994
- Mrozowski 2013
P. Mrozowski, *Wystawa „Europa Jagellonica 1386–1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów”*, KZ, t. 1–2 /65–66/ 2013
- Müller 1996
M.G. Müller, *Protestant confessionalization in the towns of Royal Prussia and the practice of religious toleration in Poland-Lithuania*, w: *Tolerance and intolerance in the European Reformation*, red. O.P. Grell, B. Scribner, Cambridge 1996
- Na znak zwycięstwa 2010
Na znak świetnego zwycięstwa. W sześćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem, kat. wyst., red. D. Nowacki, t. 1: *Studia*, Kraków 2010
- Natanson Leski 1922
J. Natanson Leski, *Dzieje granicy wschodniej Rzeczypospolitej, cz. 1: Granica moskiewska w dobie jagiellońskiej*, Lwów–Warszawa 1922
- Nieczuja-Ziemięcki 1884
T. Nieczuja-Ziemięcki, *Wystawa zabytków z epoki Jana Kochanowskiego*, Kraków 1884
- Nikodem 2000
J. Nikodem, *Problem legitymizacji władzy Władysława Jagielly w 1399 r.*, w: „*Nihil superfluum esse*”, red. J. Strzelczyk, J. Dobosz, Poznań 2000
- Nikodem 2004
J. Nikodem, *Polska i Litwa wobec husyckich Czech w latach 1420–1433. Studium o polityce dynastycznej Władysława Jagielly i Witolda Kiejstutowicza*, Poznań 2004

- Nikodem 2009
J. Nikodem, *Jadwiga, król Polski*, Wrocław 2009
- Nikžentaitis 1999
A. Nikžentaitis, *Bohater czy zdrajca? Formowanie się stereotypu Jagielly w okresie XV–XX w.*, „Znak”, nr 422 (1999)
- Nitsche 1987
P. Nitsche, *Translatio imperii? Beobachtungen zum historischen Selbstverständnis im Moskauer Zartum um die Mitte des 16. Jahrhunderts*, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas”, t. 35 (1987), nr 3
- Novodvorskiy 1904
V. Novodvorskiy, *Bor’ba za Livoniū mežu Moskvoū i Reč’ū Pospolitoū*, Sankt Petersburg 1904
- Nowacki, Piwocka 2001
D. Nowacki, M. Piwocka, *Wspomnienie o królewskim klejnocie*, w: *Rzemiosło artystyczne*, red. R. Bobrow, Warszawa 2001
- Nowacki, Piwocka 2011
S. Nowacki, M. Piwocka, *Klejnoty w dawnej Polsce*, Warszawa 2011
- Nowak 1964
Z. Nowak, *Polityka północna Zygmunta Luksemburskiego do roku 1411*, Toruń 1964
- Nowak-Dłużewski 1966
J. Nowak-Dłużewski, *Okolicznościowa poezja polityczna w Polsce. Czasy zyguntowskie*, Warszawa 1966
- Nowakowska 2011
N. Nowakowska, *Królewski Kardynał. Studium kariery Fryderyka Jagiellończyka (1468–1503)*, Kraków 2011
- Obertyński 1961
Z. Obertyński, *Dzieje kanonizacji św. Jacka*, „Prawo Kanoniczne”, R. 4 (1961)
- Obrazová, Vlk 1994
P. Obrazová, J. Vlk, *Maior Gloria. Svätý Kníže Václav*, Praha 1994
- Od gotiky k renesanci 1999a
Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, t. 2: Brno, red. K. Chamonikola, Brno 1999
- Od gotiky k renesanci 1999b
Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, t. 3: Olomouc, red. I. Hlobil, M. Perůtka, Olomouc 1999
- Od gotiky k renesanci 1999c
Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, t. 4: Opava, red. K. Chamonikola, Brno 1999
- Od gotiky k renesanci 2002
Od gotiky k renesanci. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550, t. 1: Úvodní svazek, red. I. Hlobil, M. Perůtka, Olomouc 2002
- Odrzywolska-Kidawa 2004
A. Odrzywolska-Kidawa, *Biskup Piotr Tomicki (1464–1535). Kariéra polityczna i kościelna*, Warszawa 2004
- Odrzywolska-Kidawa 2005
A. Odrzywolska-Kidawa, *Podkanclerzy Piotr Tomicki 1515–1535. Polityk i humanista*, Warszawa 2005
- Okoń 1998
P. Okoń, *Czy most w Kamieńcu Podolskim jest budowlą rzymską?*, w: „*Conservatio aeterna creatio est*”, red. A. Żaboklicki, Kielce 1998
- Okręt Kościoła 2008
Okręt Kościoła z gdańskiego Dworu Artusa, red. E. Śledź, Gdańsk 2008
- Olejnik 1996
K. Olejnik, *Władysław III Warneńczyk*, Szczecin 1996
- Olszacki, Olejnik, Serafin 2012
T. Olszacki, J. Olejnik, J. Serafin, *Pałac królewski w Szydłowiu (tzw. sala rycerska): budowla niedorzeczna, czy niezrozumiana?*, „Zeszyty Sandomierskie”, t. 33 (2012)
- Orzeł Biały 1995
Orzeł Biały – 700 lat herbu państwa polskiego, red. S.K. Kuczyński, M. Makowski, P. Mrozowski, Warszawa 1995
- Orzeł i Trzy Korony 2002
Orzeł i Trzy Korony. Sąsiedztwo polsko-szwedzkie nad Bałtykiem w epoce nowożytnej (XVI–XVIII w.), kat. wyst., red. nauk. K. Połujan, Warszawa 2002
- Ott 1996
T. Ott, „*Livonia est propugnaculum Imperii*”. *Eine Studie zur Schilderung und Wahrnehmung des Livländischen Krieges (1558–1582/83) nach den deutschen und lateinischen Flugschriften der Zeit*, München 1996
- Ożóg 1998
K. Ożóg, *Związki Uniwersytetu Krakowskiego z kapitułą katedralną krakowską u schyłku XIV i w I ćwierci XV wieku*, „Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie”, t. 43 (1998)
- Ożóg 2000a
K. Ożóg, *Rex illiteratus est quasi asinus coronatus – narodziny średniowiecznego ideału władcy wykształconego*, w: *Aetas media, aetas moderna*, red. A. Bartoszewicz et al., Warszawa 2000
- Ożóg 2000b
K. Ożóg, „*Rex illiteratus est quasi asinus coronatus*”. *Ideal władcy wykształconego w średniowiecznej Europie. Zarys problemu*, w: *Przełomy w historii*, t. 2, cz. 1, Toruń 2000
- Ożóg 2004
K. Ożóg, *Uczeni w monarchii Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagielly (1384–1434)*, Kraków 2004

- Ozóg 2009
K. Ozóg, *The Role of Poland in the Intellectual Development of Europe in the Middle Ages*, Kraków 2009
- Ozóg 2010
K. Ozóg, *Die Krakauer Universität und ihre Teilnahme am öffentlichen Leben des Jagiellonischen Königreiches, w: Ritualisierung politischer Willensbildung. Polen und Deutschland im hohen und späten Mittelalter*, W. Falkowski, B. Schneidmüller, S. Weinfurter, Wiesbaden 2010
- Ozóg 2012
K. Ozóg, „*Ne contrarii habere[mur] doctrinae et scripturis nostris*”. Droga Uniwersytetu Krakowskiego do złożenia oboediencji papieżowi Mikołajowi V, w: *Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych*, red. W. Bukowski, T. Jurek, t. 2, Kraków 2012
- Ozóg 2013
K. Ozóg, *Jagiellonowie wobec kryzysu Kościoła*, w: *Ecclesia semper reformanda. Kryzysy i reformy średniowiecznego Kościoła*, red. G. Ryś, T. Gałuszka, T. Graff, Kraków 2013
- Pajor 2013
P. Pajor, *Kościół Bożego Ciała w Poznaniu i zagadnienie działalności fundacyjnej Władysława Jagielly*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. M. Koczerska, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w druku]
- Papée 1922
F. Papée, *Jagiellonowie a Moskwa*, Kw. Hist., t. 36 (1922)
- Papée 1949
F. Papée, *Aleksander Jagiellończyk*, Kraków 1949
- Papée 1999a
F. Papée, *Aleksander Jagiellończyk*, wyd. 2, Kraków 1999
- Papée 1999b
F. Papée, *Jan Olbracht*, wyd. 2, Kraków 1999
- Papée 2006
F. Papée, *Jan Olbracht*, wyd. 3 (na podstawie wyd. 1949), Kraków 2006
- Papp 2005
Sz. Papp, *A királyi udvar építkezései Magyarországon 1480–1515*, Budapest 2005
- Parlamentaryzm 1995
Parlamentaryzm w Polsce we współczesnej historiografii, red. J. Bardach, W. Sudnik, Warszawa 1995
- Pašuto 1959
V.T. Pašuto, *Obrazovane Litovskogo gosudarstva*, Moskwa 1959
- Paszkievicz 1933
H. Paszkiewicz, *Jagiellonowie a Moskwa*, t. 1: *Litwa a Moskwa w XIII i XIV wieku*, Warszawa 1933
- Paszkievicz 1954
H. Paszkiewicz, *The Origin of Russia*, London 1954
- Paszkievicz 1963
H. Paszkiewicz, *The Origin of Russian Nation*, London 1963
- Paszkievicz 1983
H. Paszkiewicz, *The Rise of Moscow's Power*, New York 1983
- Pelenski 1974
J. Pelenski, *Russia and Kazan. Conquest and Imperial Ideology (1480–1560s)*, Hague–Paris 1974
- Pelenski 1977
J. Pelenski, *The Origin of the Official Muscovite Claims to the Kievan Inheritance*, „Harvard Ukrainian Studies”, t. 1 (1977), nr 1
- Pelenski 1983
J. Pelenski, *The Emergence of the Muscovite Claims to the Byzantine-Kievan Imperial Inheritance*, „Harvard Ukrainian Studies”, t. 7 (1983)
- Peltz 1994
W. Peltz, *Suwerenność państwa w praktyce i doktrynie politycznej Rusi Moskiewskiej (XIV–XVI w.)*, Zielona Góra 1994
- Penkalla 1987
A. Penkalla, *Zespół zamkowy w Radomiu*, Radom 1987
- Peter Flötner 2014
Peter Flötner. Renaissance in Nürnberg, red. T. Schauerte, M. Teget-Welz, Petersberg 2014
- Petrauskas 2003
R. Petrauskas, *Możnowładztwo litewskie XIV–XV w.: główne linie rozwoju*, w: *Genealogia. Stan i perspektywy badań nad społeczeństwem Polski średniowiecznej na tle porównawczym*, red. J. Pakulski, J. Wroniszewski, Toruń 2003
- Petrauskas 2011
R. Petrauskas, *Kształtowanie się instytucji dworu wielkksiążęcego w Wielkim Księstwie Litewskim (koniec XIV – połowa XV wieku)*, „Politeja. Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego”, t. 16 (2011), nr 2
- Pianowski 1991
Z. Pianowski, *Wawel obronny. Zarys przemian fortyfikacji grodu i zamku krakowskiego w. IX–XIX*, Kraków 1991
- Picková 2002
D. Picková, *Habsburkové a Rurikovci na prahu novověku*, Praha 2002

- Piech 2001
Z. Piech, „*Typus Foundationis Academiae Cracoviensis*”. Interpretacja obrazu z kaplicy grobowej Władysława Jagielly, w: *Scriptura custos memoriae. Prace historyczne*, red. D. Zydorek, Poznań 2001
- Piech 2002
Z. Piech, *Herrscher und Staat in den ikonographischen Quellen im Zeitalter der Jagiellonen*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Piech 2003
Z. Piech, *Monety, pieczęcie i herby w systemie symboli władzy Jagiellonów*, Warszawa 2003
- Pietkiewicz 1995
K. Pietkiewicz, *Wielkie Księstwo Litewskie pod rządami Aleksandra Jagiellończyka. Studia nad dziejami państwa i społeczeństwa na przełomie XV i XVI wieku*, Poznań 1995
- Pietkiewicz 1997
K. Pietkiewicz, *Dwór litewski wielkiego księcia Aleksandra Jagiellończyka (1492–1506)*, w: *Lietuvos valstybė XII–XVIII a.*, red. Z. Kiaupa, A. Mickevičius, J. Sarcevičienė, Vilnius 1997
- Pietrusiński 2000
J. Pietrusiński, *Złotnicy krakowscy XIV–XVI wieku i ich księga cechowa*, t. 1–2, Warszawa 2000
- Pietrzyk-Reeves 2010
D. Pietrzyk-Reeves, *O pojęciu Rzeczypospolita (res-publica) w polskiej myśli politycznej XVI w.*, CP-H, t. 62 (2010), z. 1
- Pietrzyk-Reeves 2012
D. Pietrzyk-Reeves, *Ład Rzeczypospolitej: polska myśl polityczna XVI wieku a klasyczna tradycja republikańska*, Kraków 2012
- Pirożyński 2004
J. Pirożyński, *Zofia Jagiellonka (1522–1575) i jej księgozbiór*, Kraków 2004
- Piwarowski 1928
K. Piwarowski, *Niedoszła wyprawa tzw. radoszkowicka Zygmunta Augusta na Moskwę (rok 1567–68)*, „Ateneum Wileńskie”, t. 5 (1928)
- Piwonka 2014
M. Piwonka, *The History of Noah and The History of the Tower of Babel from the Tapestry Collection of Sigismund Augustus Replicas and Transmutations*, „Folia Historiae Artium”, Seria Nowa, t. 13 (2014) [w druku]
- Piwonka 2015
M. Piwonka, *Arrasy króla Zygmunta Augusta*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. M. Koczerska, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w druku]
- Pletnia 1998
R. Pletnia, *Działalność wielkiego księcia Witolda na północno-wschodnich obrzeżach państwa litewskiego w latach 1404–1408*, „Zeszyty Naukowe UJ”, „Prace Historyczne”, t. 125 (1998)
- Plewczyński 2005
M. Plewczyński, *Koalicje anty moskiewskie Jagiellonów w XVI w.*, „Wschodni Rocznik Humanistyczny”, t. 2 (2005)
- Plewczyński 2011
M. Plewczyński, *Wojny i wojskowość polska w XVI wieku*, t. 1: *Lata 1500–1548*, Zabrze 2011
- Plamienicka 2005
O. Plamienicka, *Szkic historyczny. Placówka. Miasto-twierdza*, w: *Kamieniec Podolski. Przewodnik turystyczny*, red. O. Plamienicka, Lwów 2005
- Plamienicka, Plamienicka 1998
O. Plamienicka, E. Plamienicka, *Most Zamkowy w Kamieńcu Podolskim na marginesie badania kolumny Trajana w Rzymie*, KAIU, t. 43 (1998), nr 3, s. 187–203
- Plonka-Balus, Chrusasik 2013
K. Plonka-Balus, *O trudnej „sztuce widzenia” i czytaniu źródeł. Dwie publikacje o nagrobku Władysława Jagielly w katedrze krakowskiej*, „Modus. Prace z Historii Sztuki”, t. 12–13 (2013)
- Pluska, Marczak, Sarzyński 2005
I. Pluska, J. Marczak, A. Sarzyński, *Kopuła Kaplicy Zygmuntońskiej. Paraboloidea, hiperboloidea czy elipsoida?*, BHS, t. 67 (2005), nr 1–2
- Pociecha 1958
W. Pociecha, *Królowa Bona (1494–1557). Czasy i ludzie Odrodzenia*, t. 3, Poznań 1958
- Podzim středověku 2001
Podzim středověku. Vyhraňování geografických teritorií, městská kultura a procesy vzniku lokálních uměleckých škol ve střední Evropě 15. století, Brno 2001
- Poklewski 1991
T. Poklewski [recenzja z Kitkauskas 1989], KHKM, t. 39 (1991), nr 2
- Polak 1995
W. Polak, *O Kreml i Smoleńszczyznę. Polityka Rzeczypospolitej wobec Moskwy w latach 1607–1612*, Toruń 1995
- Polen der Jagiellonen 1986
Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572, Wien 1986
- Polleross 1988
F.B. Polleross, *Das sakrale Identifikationsporträt. Ein höfischer Bildtypus vom 13. bis zum 20. Jahrhundert*, t. 1–2, Worms 1988

- Polleross 1998
F.B. Polleross, *Tradition und Recreation. Die Residenzen der österreichischen Habsburger in der frühen Neuzeit (1490–1780)*, „Majestas”, t. 6 (1998)
- Polleross 2006
F.B. Polleross, „Romanitas” in der habsburgischen Repräsentation von Karl V bis Maximilian II, w: *Kaiserhof – Papsthof (16.–18. Jahrhundert)*, red. R. Bösel, K. Klingenstein, E. Garms-Cornides, Wien 2006
- Polska Jagiellonów 1987
Polska Jagiellonów 1386–1572, red. A. Gieysztor, Warszawa 1987
- Popiel 1879
P. Popiel, *Czynności artystyczne na dworze Zygmunta I, wedle zapisów Seweryna Bonera*, „Sprawozdania Komisji do badania Historii Sztuki w Polsce”, t. 3 (1879)
- Portret typu sarmackiego 1985
Portret typu sarmackiego w wieku XVII w Polsce, Czechach, na Słowacji i na Węgrzech, „Seminaria Niedzickie”, t. 2, Kraków 1985
- Posłowie ziemscy koronni 2013
Posłowie ziemscy koronni 1493–1600, red. I. Kaniewska, Warszawa 2013
- Potkowski 2008
E. Potkowski, *Nach der Schlacht von Tannenberg: Schenkungen des Königs Władysław Jagiello an die polnischen Kirchen*, w: *Mittelalterliche Kultur und Literatur im Deutschordensstaat in Preussen: Leben und Nachleben*, red. J. Wenta, S. Hartmann, G. Volmann-Profe, Toruń 2008
- Prochaska 2008
A. Prochaska, *Dzieje Witolda wielkiego księcia Litwy*, 2 wyd., Kraków 2008
- Przeszłość otwarta dla przyszłości 2006
Przeszłość otwarta dla przyszłości. Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie, kat. wyst., autorzy tekstów: V. Dolinskas i E. Striškienė, Warszawa 2006
- Przeździecki 1868
A. Przeździecki, *Jagiellonki Polskie w XVI wieku*, t. 2, Kraków 1868
- Przybyszewski 1948
B. Przybyszewski, *Benedykt Sandomierzanin, budowniczy królewski z I połowy XVI wieku*, „Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń PAU”, t. 49 (1948)
- Rachuba 2002
A. Rachuba, *Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763*, Warszawa 2002
- Rachuba, Kiaupienė, Kiaupa 2009
A. Rachuba, J. Kiaupienė, Z. Kiaupa, *Historia Litwy: dwugłos polsko-litewski*, Warszawa 2009
- Ragauskiene 1998
R. Ragauskiene, *The Correspondence between Sigismund Augustus and Mikalojus Radvila the Red 1546–1572*, „Lithuanian Historical Studies”, 3 (1998)
- Ratajczak 2006
T. Ratajczak, *Podróże władcy i architektura. Przebudowa królewskich rezydencji za panowania Zygmunta Starego*, „Artium Quaestiones”, t. 17 (2006)
- Ratajczak 2011
T. Ratajczak, *Mistrz Benedykt – królewski architekt Zygmunta Starego*, Kraków 2011
- Ratajczak 2014
T. Ratajczak, *Kościół Bożego Ciała w Poznaniu*, Poznań 2014
- Reketyés 1999
M. Reketyés, *Stosunki polityczne i kulturalne polsko-węgierskie za Władysława Jagiellończyka*, Wrocław 1999
- Resch 1997
W. Resch, *Die Kunstdenkmäler der Stadt Graz. Die Profanbauten des I. Bezirks, Altstadt*, Wien 1997
- Rokosz 2006
M. Rokosz, *Dzwony i wieże Wawelu*, Kraków 2006
- Rolle 1880
A.J. Rolle, *Zameczki podolskie na kresach multzańskich*, t. 1–2, Warszawa 1880
- Rolska-Boruch 1999
I. Rolska-Boruch, *Renesansowy zamek królewski w Lublinie – siedziba króla i sejmu*, RHum, t. 47 (1999), nr 4
- Rolska-Boruch 2003
I. Rolska-Boruch, „Domy pańskie” na Lubelszczyźnie od późnego gotyku do wczesnego baroku, Lublin 2003
- Rolska-Boruch 2004
I. Rolska-Boruch, *Z dziejów zamku królewskiego i klasztoru OO. Dominikanów w Lublinie*, w: *Studia nad sztuką renesansu i baroku*, red. J. Lileyko, I. Rolska-Boruch, t. 5, Lublin 2004
- Roman 1957
S. Roman, *Przywileje nieszawskie*, Warszawa 1957
- Rowell 2006
S.N. Rowell, *Nolite confidere in principibus: Mikhail Glinsky, Sigismund the Old and the Council of Lords*, w: *Faworycy i opozycjoniści. Król i elity polityczne w Rzeczypospolitej XV–XVIII wieku*, red. M. Markiewicz, R. Skowron, Kraków 2006

- Rożek 1984
M. Rożek, *Święty Kazimierz – patron Rzeczypospolitej Obojczy Narodów. Szkic historyczno-ikonograficzny*, „*Analecta Cracoviensia*”, t. 16 (1984)
- Rożek 1988
M. Rożek, „*Sospitator Patriae*”. O kulcie św. Kazimierza, w: *Podług nieba i zwyczaju polskiego*, red. Z. Bania *et al.*, Warszawa 1988
- Różycka-Bryzek 1968
A. Różycka-Bryzek, *Bizantyńsko-ruskie malowidła ściennie w kaplicy Świętokrzyskiej na Wawelu*, „*Studia do Dziejów Wawelu*”, t. 3 (1968)
- Różycka-Bryzek 1983
A. Różycka-Bryzek, *Bizantyńsko-ruskie malowidła w kaplicy zamku lubelskiego*, Warszawa 1983
- Różycka-Bryzek 1987
A. Różycka-Bryzek, *Niezachowane malowidła „graeco opere” z czasów Władysława Jagiełły*, „*Analecta Cracoviensia*”, t. 19 (1987)
- Różycka-Bryzek 1999/2000
A. Różycka-Bryzek, *Mikołaja Lanckorońskiego pobyt w Konstantynopolu w roku 1501 – nie tylko posłowanie*, „*Folia Historiae Artium*”, *Seria Nowa*, t. 5/6 (1999/2000)
- Różycka-Bryzek 2000
A. Różycka-Bryzek, *Freski bizantyńsko-ruskie fundacji Jagiełły w kaplicy zamku lubelskiego*, Lublin 2000
- Różycka-Bryzek 2004
A. Różycka-Bryzek, *Malowidła ściennie bizantyńsko-ruskie*, w: *Malarstwo gotyckie w Polsce*, red. A. Labuda, K. Secomska, t. 1, Warszawa 2004
- Runcimann 1987
S. Runcimann, *Dzieje wypraw krzyżowych*, t. 1–3, Warszawa 1987
- Rusina 2010
E.V. Rusina, *Problema političeskoj lojalnosti pravoslavnogo naseleniâ Velikogo Kniažestva litovskogo v XIV–XVI vv.*, w: *Sosloviâ, instituty i gosudarstvennâ vlast’ v Rossii. Srednie veka i rannee novoe vremâ. Sbornik statej pamâti akademika L.V. Čerepnina*, Moskwa 2010
- Rüss 1988
H. Rüss, *Die Friedensverhandlungen zwischen Moskau und Polen-Litauen im Jahre 1537. Eine Studie zur moskowitzschen Diplomatiegeschichte*, „*Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*”, t. 36 (1988)
- Rutkowski 1958
H. Rutkowski, *Zamek w Piotrkowie*, KAiU, t. 3 (1958), nr 2
- Rutkowski 1967
H. Rutkowski, *Piotrków Trybunalski w XVI i pierwszej połowie XVII wieku jako miejsce zjazdów szlacheckich*, w: *750 lat Piotrkowa Trybunalskiego*, red. R. Rosin *et al.*, Piotrków 1967
- Rutkowski 1987
H. Rutkowski, *Zygmunt I Stary*, w: *Poczet królów i książąt polskich*, red. A. Garlicki, Warszawa 1987
- Rymsza 1998
J. Rymsza, *Konstrukcja „Mostu Trajana” przez Dunaj*, KAiU, t. 43 (1998), nr 3
- Rymsza 2000
J. Rymsza, *Most zamkowy*, w: *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu*, red. F. Kiryk, t. 1, Kraków 2000
- Samsonowicz 1990
H. Samsonowicz, *Rola polityczna miast polskich w pierwszej połowie XV w.*, w: *Kultura – polityka – dyplomacja*, red. A. Bartnicki *et al.*, Warszawa 1990
- Schatz 2004
K. Schatz, *Prymat papieski od początków do czasów współczesnych*, przeł. E. Marszał, J. Zakrzewski, Kraków 2004
- Schmidt 1999
M. Schmidt, *Reverentia und Magnificentia. Historizität in der Architektur Süddeutschlands, Österreichs und Böhmens vom 14. bis 17. Jahrhundert*, Regensburg 1999
- Schramm 1965
G. Schramm, *Der polnische Adel und die Reformation, 1548–1607*, Wiesbaden 1965
- Schramm 1977
G. Schramm, *Reformacja w miastach Prus Królewskich. Przykład Gdańska, Elbląga i Torunia w latach 1517–1558*, w: *idem, Polska w dziejach Europy Środkowej*, Berlin 1977
- Schramm 2010
G. Schramm, *Polska w dziejach Europy Środkowej. Studia*, Poznań 2010
- Schramm 2010
G. Schramm, *Polska–Czechy–Węgry. Wspólne cechy kultury politycznej trzech krajów w późnym średniowieczu i wczesnym okresie nowożytnym*, w: *idem, Polska w dziejach Europy Środkowej. Studia*, Poznań 2010
- Schultes 2004
L. Schultes, *Polen und Österreich im 15. Jahrhundert – Facetten einer künstlerischen Beziehung*, w: *Die Länder der Böhmischen Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526)*, red. E. Wetter, Ostfildern 2004

- Schwarz 2010
M. Schwarz, *Als Residenz geplant? Zu den Anfängen der Wiener Hofburg*, w: *Vorbild – Austausch – Konkurrenz. Höfe und Residenzen in der gegenseitigen Wahrnehmung*, red. W. Paravicini, J. Wettlaufer, Ostfildern 2010
- Schweller 2004
M. Schweller, *So entstand im neuen alten Glanze diese altehrwürdige Burg zu Wiener Neustadt*, „Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege”, t. 58 (2004)
- Secinskij 1895
E. Secinskij, *Gorod Kamenec-Podolskij: Istoričeskoje opisanie*, Kamenec Podolskij 1895
- Sękowska 2010
A. Sękowska, *Portret króla Zygmunta Starego z katedry wawelskiej w świetle ostatnich badań konserwatorskich*, w: *Amicissima. Studia Magdalena Pivocka oblata*, t. 1–2, red. G. Korpala *et al.*, Kraków 2010, t. 1
- Sękowska 2011
A. Sękowska, *Szesnastowieczny portret Zygmunta I Starego w katedrze krakowskiej i zagadnienie malarstwa klejowego na płótnie bez zaprawy*, Kraków 2011
- Sieradzan 1999
W. Sieradzan, *Sąsiedztwo mazowiecko-krzyżackie w okresie przemian politycznych w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1411–1466*, Toruń 1999
- Sikorska 2009
J. Sikorska, *Relikwiarze puszkowe w Polsce*, Warszawa 2009
- Simson 1913
P. Simson, *Geschichte der Stadt Danzig*, t. 1, Danzig 1913
- Singer 1981
B. Singer, *Die Fürstenspiegel in Deutschland im Zeitalter des Humanismus und der Reformation*, München 1981
- Skrynnikov 1969
R.G. Skrynnikov, *Opričnyj terror*, Leningrad 1969
- Skrynnikov 1973
R.G. Skrynnikov, *Perepiska Groznogo i Kurbskogo. Paradoksy Edvarda Kinana*, Leningrad 1973
- Skrynnikov 1992
R.G. Skrynnikov, *Carstvo terrora*, Sankt Petersburg 1992
- Skrzypek 1936a
J. Skrzypek, *Bitwa pod Nikopolis*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy”, t. 9 (1936)
- Skrzypek 1936b
J. Skrzypek, *Południowo-wschodnia polityka Polski od koronacji Jagielly do śmierci Jadwigi i bitwy nad Worskłą (1386–1399)*, Lwów 1936
- Skubiszewska 1973
M. Skubiszewska, *Death as Birth: the symbol on the tomb of a king of Poland*, „The Journal of the British Archaeological Association”, 3rd Series, 36 (1973)
- Skubiszewska 1978
M. Skubiszewska, *Program ikonograficzny nagrobka Kazimierza Jagiellończyka w katedrze wawelskiej*, „Studia do Dziejów Wawelu”, t. 4 (1978)
- Skubiszewski 1957
P. Skubiszewski, *Rzeźba nagrobna Wita Stwosza*, Warszawa 1957
- Skubiszewski 1978
P. Skubiszewski, *Der Stil des Veit Stoß*, „Zeitschrift für Kunstgeschichte”, t. 41 (1978), z. 2
- Smorąg-Różycka 2013a
M. Smorąg-Różycka, *Anna Cylejska – zapomniana patronka bizantyjskich malowideł w prezbiterium katedry p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Sandomierzu*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. M. Koczerska, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w druku]
- Smorąg-Różycka 2013b
M. Smorąg-Różycka, *Bizantyjskie malowidła w prezbiterium katedry p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sandomierzu – odkrycia niespodziewane i doniosłe*, „Modus. Prace z Historii Sztuki”, t. 12/13 (2013)
- Sobala 2013
M. Sobala, *Początki nowożytnej architektury rezydencjonalnej w Polsce na przykładzie rezydencji biskupów i kanoników krakowskich w pierwszej połowie XVI wieku*, w: *Tradycja i innowacja w sztuce nowożytnej*, „Studia nad Sztuką Renesansu i Baroku”, t. 11, red. I. Rolska, K. Gombin, Lublin 2013
- Sobolewski, Uruszczak 1990
L. Sobolewski, W. Uruszczak, *Artykuły mielnickie z roku 1501*, CP-H, t. 42 (1990), nr 1–2
- Sobotka 2011
R. Sobotka, *Między monarchią stanową a demokracją szlachecką. Znaczenie przywilejów mieszańskich w periodyzacji dziejów Polski*, „Zeszyty Prawnicze UKSW”, t. 11 (2011), nr 4
- Soćko 2008
A. Soćko, *Palace i dwory w trybunalskim Lublinie. Wpływ szlacheckich fundacji na oblicze nowożytnego miasta – zarys problematyki*, w: *Mecenat artystyczny a oblicze miasta*, red. D. Nowacki, Kraków 2008

- Sperka 2001
J. Sperka, *Szafrańcowie herbu Stary Koń. Z dziejów kariery i awansu w późnośredniowiecznej Polsce*, Katowice 2001
- Stępień 2000/2001
P. Stępień, *Badania architektoniczne elewacji zamku na Wawelu*, „Studia Waweliana”, t. 9/10 (2000/2001)
- Straszewicz 2007
M. Straszewicz, *Stan i perspektywa edycji poloników o tematyce moskiewskiej ze zbiorów Archiwum Narodowego w Sztokholmie. Skoklostersamlingen*, w: *Polonika w Archiwum Narodowym Szwecji. Kolecja Skokloster i inne zbiory // Polonica in the Swedish National Archives. The Skokloster Collection and Other Materials*, red. A. Nowicka-Jezowa, E. Teodorowicz-Hellman, Stockholm 2007
- Struve 1978
T. von Struve, *Die Entwicklung der organologischen Staatsauffassung im Mittelalter*, Stuttgart 1978
- Sucheni-Grabowska 1974
A. Sucheni-Grabowska, *Monarchia dwu ostatnich Jagiellonów a ruch egzekucyjny*, t. 1: *Geneza egzekucji dóbr*, Wrocław 1974
- Sucheni-Grabowska 1976
A. Sucheni-Grabowska, *Badania nad elitą władzy w latach 1551–1562*, w: *Spółczesność staropolskie*, t. 1, red. A. Wyczański, Warszawa 1976
- Sucheni-Grabowska 1986
A. Sucheni-Grabowska, *Spółczesność szlachecka a państwo*, w: *Polska w epoce Odrodzenia. Państwo – społeczeństwo – kultura*, red. A. Wyczański, Warszawa 1986
- Sucheni-Grabowska 1988
A. Sucheni-Grabowska, *Spory królów ze szlachtą w złotym wieku*, Kraków 1988
- Sucheni-Grabowska 1993
A. Sucheni-Grabowska, *Przeobrażenia ustrojowe od Kazimierza Wielkiego do Henryka Walezego*, w: *Tradycje polityczne dawnej Polski*, red. A. Sucheni-Grabowska, A. Dybkowska, Warszawa 1993
- Sucheni-Grabowska 1996a
A. Sucheni-Grabowska, *Uwagi o sejmach „niedoszłych”*, w: *Parlament, prawo, ludzie. Studia ofiarowane prof. Juliuszowi Bardachowi w sześćdziesiątą rocznicę pracy twórczej*, red. K. Iwanicka, M. Skowronek, K. Stembrowicz, Warszawa 1996
- Sucheni-Grabowska 1996b
A. Sucheni-Grabowska, *Zygmunt August, król polski i wielki książę litewski (1520–1562)*, Warszawa 1996
- Sucheni-Grabowska 1997
A. Sucheni-Grabowska, *Starania Iwana Groźnego o rękę Katarzyny Jagiellonki a konflikt z Rosją o Inflanty (1560–61)*, w: *Homines et societas. Czasy Piastów i Jagiellonów*, red. J. Bieniań, Poznań 1997
- Sucheni-Grabowska 2007
A. Sucheni-Grabowska, *Odbudowa domeny królewskiej w Polsce 1504–1548*, Warszawa 2007
- Suckale 1993
R. Suckale, *Die Hofkunst Kaiser Ludwigs des Bayern*, München 1993
- Suckale 2008
R. Suckale, *The Central European Connections of Matthias Corvinus' Patronage of Late Gothic Art*, w: *Matthias Corvinus, the King. Tradition and Renewal in the Hungarian Royal Court 1458–1490*, kat. wyst., Budapest 2008
- Sulikowska-Gąska 2010
A. Sulikowska-Gąska, *At the Crossroads of Traditions. Orthodox Church Apinting in the Reign of the Jagiellons*, w: *East meets West. At the Crossroads of Early Modern Europe*, red. G. Jurkowlaniec, J. Labno, „Ikonotheka”, t. 22 (2010)
- Swieżawski 1987
S. Swieżawski, *U źródeł nowożytnej etyki. Filozofia moralna w Europie w XV wieku*, Kraków 1987
- Szablowski 1990
J. Szablowski, *Kilka uwag o pierwotnej postaci palacu w Piotrkowie, dziele mistrza Benedykta, muratora króla Zygmunta I*, w: *Curia maior*, red. D. Gieysztor-Rosa, Warszawa 1990
- Szady 2010
B. Szady, *Geografia struktur religijnych i wyznaniowych w Koronie w II połowie XVIII w.*, Lublin 2010
- Szulc 1995
T. Szulc, *Historiograficzny bilans polityki ostatniego z Jagiellonów*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego”, t. 2 (1995)
- Szymczak 1988
J. Szymczak, *Koszty murowanego budownictwa obronnego w Polsce do XVI w.*, KHKM, t. 36 (1988), nr 2
- Tautavičius 1958
A. Tautavičius, *1955–1957 metų Kasinėjimai Vilniaus Žemutinės pilies teritorijoje*, „Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Darbai”, Serija A, 1 (1958), nr 4, s. 91–110
- Tautavičius 1960
A. Tautavičius, *Vilniaus pilies teritorijos archeologiniai kasinėjimai*, „Lietuvos Architektūros Paminklų Apsaugos Metraštis”, t. 2 (1960)

- Tautavičius 1996
A. Tautavičius, *Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai. Istorija ir tyrimai*, „Baltų Archeologija”, 8 (1996), nr 1
- Tazbir 1967
J. Tazbir, *Państwo bez stosów*, Warszawa 1967
- Tazbir 1972
J. Tazbir, *Lubieniecki Andrzej*, w: PSB, t. 17, Wrocław 1972
- Tazbir 1982
J. Tazbir, *Wstęp*, w: A. Lubieniecki, *Poloneutychia*, oprac. A. Linda, M. Maciejewska, J. Tazbir, Z. Zawadzki, Warszawa–Łódź 1982
- Tazbir 1986a
J. Tazbir, *Proces Doroty Łążeckiej*, w: *idem*, *Szlaki kultury staropolskiej*, Warszawa 1986
- Tazbir 1986b
J. Tazbir, *Szlaki kultury polskiej*, Warszawa 1986
- Tazbir 1987
J. Tazbir, *Zygmunt II August*, w: *Poczet królów i książąt polskich*, red. A. Garlicki, Warszawa 1987
- Tazbir 1988–1989
J. Tazbir, *Roizjusz Piotr*, w: PSB, t. 31, Wrocław 1988–1989
- Tazbir 1993
J. Tazbir, *Reformacja w Polsce*, Warszawa 1993
- Tęgowski 1999
J. Tęgowski, *Pierwsze pokolenie Giedyminowiczów*, Poznań–Wrocław 1999
- The Last Flowers of the Middle Ages* 2000
The Last Flowers of the Middle Ages. From Gothic to the Renaissance in Moravia and Silesia, kat. wyst., Olomouc 2000
- Tomczak 1963
A. Tomczak, *Walenty Dembiński. Kanclerz egzekucji (ok. 1504–1584)*, Toruń 1963
- Tomkowicz 1908
S. Tomkowicz, *Zabudowania Wawelu i ich dzieje*, Kraków 1908
- Torbus 2004
T. Torbus, *Die Untere Burg zu Wilna (Vilnius) und ihre möglichen Vorbilder*, „Castella Maris Baltici”, t. 6 (2004)
- Torbus 2014a
T. Torbus, *Das Königsschloss in Krakau und die Residenzarchitektur unter den Jagiellonen in Polen und Litauen (1499–1548). Baugeschichte, Funktion, Rezeption*, Ostfildern 2014
- Torbus 2014b
T. Torbus, *Architekci renesansowego zamku królewskiego na Wawelu w świetle nowych badań*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. T. Ratajczak, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w przygotowaniu]
- Tracy 2000
J.D. Tracy, *Europe's Reformations 1450–1650*, Lanham 2000
- Trajdos 1988
T.M. Trajdos, *Fundacja klasztoru benedyktynów słowiańskich na Kleparzu w Krakowie*, Roczn. Krak., t. 54 (1988)
- Trawka 2005
R. Trawka, *Kmitowie. Studium kariery politycznej i społecznej w późnośredniowiecznej Polsce*, Kraków 2005
- Turska 1987
K. Turska, *Ubiór dworski w Polsce w dobie pierwszych Jagiellonów*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987
- Urban 1988
W. Urban, *Epizod reformacyjny*, Kraków 1988
- Urbanavičius 1993
V. Urbanavičius, *Pałac władców Litwy na Zamku Dolnym w Wilnie*, „Kontakty”, nr 3/4 (1993)
- Urbanavičius 1996
V. Urbanavičius, *Valdovų rūmų ateitis: užkasti ar atstatyti?*, „Baltų Archeologija”, nr 8 (1996), nr 1
- Urbanavičius 1998
V. Urbanavičius, *Grand Duke's palace of Vilnius Lower Castle*, „Lithuanian Archeology, Investigations and Findings”, t. 5 (1998)
- Uruszczak 1980
W. Uruszczak, *Sejm walny koronny w latach 1506–1540*, Warszawa 1980
- Uruszczak 1993
W. Uruszczak, *Zasada „lex est rex” w Polsce XVI wieku*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, t. 48 (1993), z. 2–3
- Uruszczak 2005a
W. Uruszczak, *Monarchia Jagiellonów państwem konstytucyjnym*, w: *Dziedzictwo Pierwszej Rzeczypospolitej w doświadczeniu politycznym Polski i Europy*, red. J. Ekles, Nowy Sącz 2005
- Uruszczak 2005b
W. Uruszczak, *„Sejm walny wszystkich państw naszych”. Sejm w Radomiu z 1505 roku i konstytucja „Nihil novi”*, CP-H, t. 57 (2005)
- Uruszczak 2008
W. Uruszczak, *„Species privilegium sunt due, unum generale, aliud speciale”. Przywileje w dawnej Polsce*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego”, t. 11 (2008)

- Uruszczak 2009
W. Uruszczak: *Poselstwo sejmowe w dawnej Polsce. Posłaniec, mandatariusz, poseł narodu*, CP-H, t. 61 (2009), z. 1
- Uruszczak 2013
W. Uruszczak, *Najstarszy sejm walny koronny „dwiuzbowy” w Piotrkowie w 1468 roku*, w: <http://www.law.uj.edu.pl/~khpp/site/images/adm/Image/NAJSTARSZY%20SEJM%20WALNY%20KORONNY%20-%2026%20V%202011.pdf> (dostęp: 12.04.2013)
- Végh 1988
J. Végh, *Der Heilige Johannes der Almosengeber in der Burg zu Buda*, w: *Związki artystyczne polsko-czesko-słowacko-węgierskie*, „Seminaria Niedzickie”, t. 3, Kraków 1988
- Velké dějiny zemí Koruny české 2003
Velké dějiny zemí Koruny české, t. VIb: 1310–1402, opr. L. Bobková, M. Bartlova, Praha–Litomyšl 2003
- Velké dějiny zemí Koruny české 2009
Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada: Architektura, ed. P. Kratochvíl, Praha–Litomyšl 2009
- Veress 1901
E. Veress, *Izabella királyné 1519–1559*, Budapest 1901
- Vilniaus Žemutinės 1989
Vilniaus Žemutinės pilies rūmai (1988 metų tyrimai). Lietuvos Mokslų akademijos Istorijos institutas. Paminklų restauravimo projektavimo institutas, Vilnius 1989
- Vitkauskienė 2006
R.B. Vitkauskienė, *XVI–XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai istoriniuose šaltiniuose*, w: *Vilniaus Žemutinė pilis XIV a. – XIX a. pradžioje. 2002–2004 m. istorinių šaltinių paieškos*, red. R. Ragauskienė, Vilnius 2006, s. 72–128
- Wadowski 1907
J.A. Wadowski, *Kościoly lubelskie*, Kraków 1907
- Walanus 2006
W. Walanus, *Późnogotycka rzeźba drewniana w Małopolsce 1490–1540*, Kraków 2006
- Walczak 2002
M. Walczak, „*The Jagiellonian Saints*”: *Some Political, National and Ecclesiastical Aspects of Artistic Propaganda in Jagiellonian Poland*, w: *Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur Neuzeit*, red. D. Popp, R. Suckale, Nürnberg 2002
- Walczak 2002–2003
M. Walczak, *Kanonizacja św. Stanisława jako temat historyczny w sztuce Krakowa*, „*Studia Waweliana*”, t. 11/12 (2002–2003)
- Walczak 2006
M. Walczak, *Rzeźba architektoniczna w Małopolsce za czasów Kazimierza Wielkiego*, Kraków 2006
- Walczak 2010
M. Walczak, *Bitwa grunwaldzka a sztuka od wieku XV do końca XVIII*, w: *Na znak świętego zwycięstwa. W sześćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem.*, kat. wyst., red. D. Nowacki, t. 1: *Studia*, Kraków 2010
- Walczak 2013a
M. Walczak, *The Gothic Tombs of the Kings of Poland in the Wawel Cathedral*, w: *Italien–Deutschland–Polen. Geschichte und Kultur im europäischen Kontext vom 10. bis zum 18. Jahrhundert*, red. W. Husschner, E. Büinz, Ch. Lübke, Leipzig 2013
- Walczak 2013b
M. Walczak, *Inscenizacja triumfu. Grunwald wobec tradycji propagandowej zwycięstw wojennych w średniowieczu*, w: „*Confliktus magnus apud Grunwald 1410*”. *Między historią a tradycją*, red. K. Ożóg, J. Trupinda, Malbork 2013
- Walczak 2013c
M. Walczak, *Portret konny króla Władysława Jagielly w kaplicy Trójcy Świętej na zamku w Lublinie*, w: *Patronat artystyczny Jagiellonów*, red. M. Koczerska, M. Walczak, P. Węcowski, Kraków 2015 [w druku]
- Walczak 2014a
M. Walczak: *Topografia nekropolii królewskiej na Wawelu w średniowieczu*, w: *Procesy przemian w sztuce średniowiecznej*, red. R. Eysymont, R. Kaczmarek, Warszawa 2014
- Walczak 2014b
M. Walczak, *Wyposażenie ruchome kaplicy Świętokrzyskiej w katedrze na Wawelu. Przyczynek do badań nad pobożnością Jagiellonów*, referat wygłoszony na konferencji *Jagiellonowie i ich świat. Dynastia królewska w 2 poł. XV i w XVI wieku*, Oświęcim 2014
- Walczak 2015
M. Walczak, *L'Europa Jagiellonica a-t-elle existé? Quelques nouvelles de la recherche sur l'art en Europe Centrale et Orientale (1386–1572)*, „*Perspective*”, 2015 [w druku]
- Walicki 1935
M. Walicki, *Polska sztuka gotycka*, kat. wyst., Warszawa 1935
- Wallce 2012
P.G. Wallce, *The Long European Reformation. Religion, Political Conflict and the Search for Conformity, 1350–1750*, London–New York 2012

- Wasilewski 1963
T. Wasilewski, *Przyczynki źródłowe do stosunków Polski ze Słowiańszczyzną południową w XIII–XVI w.*, „Studia Źródłoznawcze. Commentationes”, t. 8 (1963)
- Wawel 2000
Wawel 1000–2000. Kultura artystyczna dworu królewskiego i katedry. Katedra krakowska – biskupia, królewska, narodowa, t. 1, red. M. Piwocka, D. Nowacki, Kraków 2000
- Węcowski 1998
P. Węcowski, *Działalność publiczna możnowładztwa małopolskiego w późnym średniowieczu. Itineraria kasztelanów i wojewodów krakowskich w czasach panowania Władysława Jagiełły (1386–1434)*, Warszawa 1998
- Węcowski 2004
P. Węcowski, *Mazowsze w Koronie. Propaganda i legitymizacja władzy Kazimierza Jagiellończyka na Mazowszu*, Kraków 2004
- Węgrzynek 1995
H. Węgrzynek, „Czarna legenda” Żydów. *Procesy o rzekome mordy rytualne w dawnej Polsce*, Warszawa 1995
- Wiesiołowski 1969
J. Wiesiołowski, *Prace i projekty Pawła Włodkowica – Konstancja, zimą 1415 i 1416 roku*, *Rocz. Hist.*, t. 35 (1969)
- Wiesiołowski 1976
J. Wiesiołowski, *Ambroży Pampowski – starosta Jagiellonów. Z dziejów awansu społecznego na przełomie Średniowiecza i Odrodzenia*, Wrocław 1976
- Wijaczka 2002
J. Wijaczka, *Die moskovitische Frage in den diplomatischen Beziehungen Polen-Litauen zum Reich in der Zeit Kaiser Karls V. (1519–1556)*, w: *450 Jahre Sigismund von Herbersteins Rerum Moscoviticarum Commentarii 1549–1999*, red. F. Kämpfer, R. Frötschner, Wiesbaden 2002
- Włodarek 2012
A. Włodarek, *Przyczynek do datowania nagrobka Władysława Jagiełły w katedrze wawelskiej*, *BHS*, t. 74 (2012), z. 3–4
- Włodek 2003
Z. Włodek, *Stanisław ze Skarbimierza i utrakwizm husycki*, „Przegląd Tomistyczny”, t. 9 (2003)
- Wojciechowski 1946
Z. Wojciechowski, *Zygmunt Stary (1506–1548)*, Warszawa 1946
- Wojciechowski 1948
Z. Wojciechowski, *Państwo polskie w wiekach średnich. Dzieje ustroju*, wyd. 2, Poznań 1948
- Wojciechowski 1954
S. Wojciechowski, *Renesansowy Zamek Lubelski*, *OZ*, t. 7 (1954), nr 3
- Wojciechowski 1979
Z. Wojciechowski, *Zygmunt Stary (1506–1548)*, wyd. 2, Warszawa 1979
- Wojciechowski 1997
L. Wojciechowski, *Treści ideowe święta Rozesłania Apostołów w Polsce średniowiecznej*, w: *Symbol apostołski w nauczaniu i sztuce Kościoła*, red. R. Knapiński, Lublin 1997
- Wojciechowski 2000
J. Wojciechowski, *Caraglio w Polsce*, *RHS*, t. 25 (2000)
- Wojtkowiak 2010
Z. Wojtkowiak, *Odnaleziony tekst Macieja Strykowskiego o bitwie z Moskwą 1564 roku i inne rewelacje w zbiorach rosyjskich i nie tylko*, Poznań 2010
- Wojtyska 1972
H.D. Wojtyska, *Król i nuncjusz*, Rzym 1972
- Wojtyska 1977
H.D. Wojtyska, *Reformacja – reforma katolicka – kontrreformacja. Dzieje nomenklatury i próba uściślenia pojęć*, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne”, 24 (1977)
- Wojtyska 1982
H.D. Wojtyska, *Polonia ‘il Regno di Erasmo nella prima metà del XVI secolo*, w: *The Common Christian Roots of the European Nations. An International Colloquium in the Vatican*, red. J. Kłoczowski, t. 2, Lublin 1982
- Wojtyska 2003
H.D. Wojtyska, *Rola dworu królewskiego w utrwalaniu katolickiego charakteru państwa (wizja rzymska) w czasach panowania Zygmunta Augusta*, w: *Dwór a kraj. Między centrum a peryferiami władzy*, red. R. Skowron, Kraków 2003
- Wokół Stwośza 2005
Wokół Wita Stwośza, kat. wyst., red. A. Organisty, D. Horzela, Kraków 2005
- Wokół Stwośza 2006
Wokół Wita Stwośza, red. D. Horzela i A. Organisty, Kraków 2006
- Wolff 1895
J. Wolff, *Kniaziewie litewsko-ruscy od końca czternastego wieku*, Warszawa 1895
- Woźniak 2002a
M. Woźniak, *W kwestii złotnictwa norymberskiego w Europie Środkowej w XVI wieku*, „Teki Komisji Historii Sztuki”, t. 9 (2002)

- Woźniak 2002b
M. Woźniak, *Zur Nürnberger Gold- und Silberschmiedekunst des 15. und 16. Jahrhunderts in Mitteleuropa*, „Anzeiger des Germanischen Nationalmuseums”, 2002
- Wrede 2001
M. Wrede, *Między Krakowem a Wilnem. Uwagi o ośrodkach władzy i podrózach królewskich w XIV–XV w.*, w: *Arx felicitatis*, red. J.A. Chrościcki et al., Warszawa 2001
- Wroniszewski 1993
J. Wroniszewski, *Grupy decyzyjne w średniowiecznej Polsce – elita władzy*, w: *Genealogia. Polska elita polityczna w wiekach średnich na tle porównawczym*, red. J. Wroniszewski, Toruń 1993
- Wünsch 1998
T. Wünsch, *Konziliarismus und Polen: Personen, Politik und Programme aus Polen zur Verfassungsfrage der Kirche in der Zeit der mittelalterlichen Reformkonzilien*, Paderborn 1998
- Wyczański 1985
A. Wyczański, *Zygmunt Stary*, Warszawa 1985
- Wyczański 1990
A. Wyczański, *Między kulturą a polityką. Sekretarze królewscy Zygmunta Staroego (1506–1548)*, Warszawa 1990
- Zadrożny 2005
T. Zadrożny, *Starotestamentowa geneza relacji między twórcami kaplicy Zygmuntowskiej – królem i Berreccim*, BHS, t. 67 (2005), nr 1–2
- Zakrzewski 1870
W. Zakrzewski, *Powstanie i wzrost reformacji w Polsce*, Leipzig 1870
- Zakrzewski 1999
A. Zakrzewski, *Paradoksy unifikacji prawa i ustroju Wielkiego Księstwa Litewskiego i Korony w XVI–XVIII w.*, CP-H, t. 51 (1999), z. 1–2
- Zakrzewski 2007
A. Zakrzewski, *Odrębność systemu parlamentarnego Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVIII wieku*, w: *Rzeczpospolita w XVI–XVIII wieku. Państwo czy wspólnota?*, red. B. Dybaś, P. Hanczewski, T. Kempa, Toruń 2007
- Zakrzewski 2013
A. Zakrzewski, *Wielkie Księstwo Litewskie (XVI–XVIII w.): prawo, ustrój, społeczeństwo*, Warszawa 2013
- Zarębski 1949
I. Zarębski, *Z dziejów recepcji humanizmu w Polsce. Pierwszy w polskiej literaturze traktat pedagogiczny*, w: *Studia z dziejów kultury polskiej*, red. H. Barycz, J. Hulewicz, Kraków 1949
- Zarębski 1957
I. Zarębski, *Najwcześniejszy humanistyczny polski traktat pedagogiczny (około 1467)*, w: *Dziesięciolecie WSP w Krakowie 1946–1956*, Kraków 1957
- Zawadzki 1977
K. Zawadzki, *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVII wieku*, t. 1: 1514–1661, Wrocław 1977
- Zawadzki 1990
K. Zawadzki, *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVII wieku*, t. 3: 1501–1725, Wrocław 1990
- Zawadzki 2002
K. Zawadzki, *Początki prasy polskiej. Gazety ulotne i seryjne XVI–XVIII wieku*, Warszawa 2002
- Zawitkowska 2005
W. Zawitkowska, *W służbie pierwszych Jagiellonów. Życie i działalność kanclerza Jana Tászki Koniecpolskiego*, Kraków 2005
- Zimin 1972
A.A. Zimin, *Rossija na poroge novogo vremieni. Očerki političeskoj istorii Rossii piervoj treti XVI v.*, Moskva 1972
- Zimin 1982
A.A. Zimin, *Rossia na rubeży XVI–XVI stoletij (Očerki socialno-političeskoj istorii)*, Moskva 1982
- Zimin 1988
A.A. Zimin, *Formirovane boárskoj aristokratii v Rossii vo vtoroj polovine XV–pervoj treti XVI v.*, Moskva 1988
- Zimin 1991
A.A. Zimin, *Vitáz’ na rasput’e. Feodalnaâ vojna v Rossii XV v.*, Moskva 1991
- Zlat 2005
M. Zlat, *Geneza gotycko-renesansowych portali zamku na Wawelu*, RHS, t. 30 (2005)
- Zujienė 2008
G. Zujienė, *Insignijos ir ceremoniales Lietuvos viešajame gyvenime (XIII–XVIII a.)*, Vilnius 2008
- Żmudziński 2007
J. Żmudziński, *Rysunkowy pierwowzór sceny „Naigrwania się z Chrystusa” z gotyckich blach z dobięcych tło obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej*, w: *Artifex doctus*, red. W. Balus, W. Walanus, Kraków 2007
- Żygulski 1982
Z. Żygulski jun., *Broń w dawnej Polsce*, Warszawa 1982

INDEKS OSÓB

Kursywą wyróżniono nazwiska autorów, redaktorów i wydawców opracowań przywołanych w przypisach.

- Adamska Magdalena* 140
Ákovenko Natalá M. 60
Alan z Lille 117
Albert Wielki 117
Albrecht Hohenzollern, ks. pruski 212, 217
Albrecht V Wittelsbach, ks. bawarski 135
Aleksander Jagiellończyk, kr. pol., w. ks. lit. 10, 14, 47–53, 61, 62, 66, 67, 81, 86, 87, 105–107, 122, 134, 146, 156, 162–165, 169, 171, 186, 190
Aleksander VI, papież 62
Aleksander z Hales 117
Alekseev Ū.G. 67
Alfons V Aragoński, kr. arag. 117
Ambroży, św. 116
Anastazja, córka w. ks. mosk. Wasyla I 58, 69
Anastazja, córka w. ks. lit. Giedymina 58
Andegawenowie, dyn. 144, 174
Andrzej Michajłowicz Kurbski-Jarosławski 70, 73, 80
Andrzej z Kokorzyna 125
Anna, córka w. ks. mosk. Iwana II 58
Anna Cylejska, król. pol., w. ks. lit. 134
Anna de Foix-Candale, król. czes. i węg. 117
Anna Habsburżanka, ks. bawarska 135
Anna Jagiellonka, kr. pol., żona Stefana Batorego 15, 18, 135, 218, 219
Anna Wazówna, królowna szwedzka 219
Ánuškevič A.N. 66
Arystoteles 99, 115, 116
Auerbach Inge 70, 80
Augustyn, św. 116
Augustyniak Urszula 8
Backus Oswald Prentiss 57, 59, 70, 74, 75
Baczkowski Krzysztof 22, 34, 35, 38, 62, 75, 76, 191
Baier Melchior 140–142
Bajazyt II, sultan 148
Balzer Oswald 103, 207
Banionis Egidijus 48, 49, 65
Barbara Jagiellonka, ks. saska 18
Barbara Radziwiłłówna, król. pol. 51, 169, 212
Bardach Juliusz 23, 73, 80, 102
Bartłomiej z Jasła 119, 120
Barycz Henryk 122, 197
Baszkiewicz Jan 200
Bauer Jacob 136
Bazilevič K.V. (Bazilewicz K.W.) 57–59, 66
Bazilewicz Konstantin W. zob. *Bazilevič K.V. (Bazilewicz K.W.)*
Beccadelli Antonio 117
Beham Hans 148
Benedykt Sandomierzanin 155, 161, 168, 173, 174, 176, 182–184, 186, 188, 193
Bernatowicz Tadeusz 178
Berrecci Bartolomeo 156, 168, 179, 180, 185, 186, 193–194
Beza Teodor 200
Białostocki Jan 143
Białowiejska Wanda 59, 66
Bielscy, ród 58, 59
Bielski Marcin 103
Biskup Marian 33, 123
Błaszczak Grzegorz 22, 52, 54, 113
Błażej, kotlarz 164
Błażej, malarz 179, 186
Bobrzyński Michał 86
Bochnak Adam 140, 148, 155, 157, 158
Bock Katarzyna 143
Bodniak Stanisław 68
Boenheim Wendelin 193
Bogatyrev Sergei 72
Bogucka Maria 84, 204, 212, 213, 215, 217–219
Bojko Krzysztof 64, 67
Bona Sforza d’Aragona, król. pol., w. ks. lit. 11, 54, 87, 138, 139, 167, 168, 172, 186, 191, 210, 212, 218
Boner Jan 180, 182, 188, 193
Boner Seweryn 154, 180, 182, 184–188
Bongiovanni Berardo, nuncjusz apostolski 212, 213, 216
Bonifacy IX, papież 121
Boockmann Hartmut 29
Bordone Paris 137, 139
Borek Piotr 190
Borkowska Urszula 7–9, 20, 44, 73, 84, 90, 117, 128, 131, 133, 146, 150, 162, 176–179, 203–205, 213, 220
Bos Cornelis 138
Bracciolini Poggio Gian Francesco 117
Braun Georg 172, 178–179, 181, 183
Brink Claudia 119
Brückner Jörg 111

- Brykowska Maria* 176, 178
Brzeziński Witold 83
Brzozowska Alla 150
Buczacki Jakub 188–189
Buczkowa Irena 178
Bułgakowowie, kniaziowie 58
Bumblauskas Alfredas 65
Büttner Frank Olaf 152
Buturlin Efim 70
Byčkova M.E. 58, 59, 63
Caraglio Gian Giacomo 137, 139
Carpentarius Michael (Enckinger) 171
Castiglione Baltazar 14
Castiglione Mikołaj (Nicolaus) 168
Cemus Petra 155
Čerepnin L.V. 68
Čerkas Boris 68
Cezar (Gaius Iulius Caesar) 117
Chłyzniew-Kolyczow Bogdan Iwanowicz 70
Chmiel Adam 163, 164, 168, 184, 193
Chmielnicki Bohdan 74
Chodkiewicz Aleksander 73
Chodkiewicz Hrehory 71–73
Chodkiewicz Jan 44, 73
Chodkiewicz Jerzy 74
Chodkiewiczze, ród 60
Chodyncki Kazimierz 73
Chrościcki Juliusz A. 153
Chrubasik Katharina 140
Ciesielski Maciej 61
Ciołek Erazm 150, 164
Čiurinskas Mintautas 75, 77
Commendone Giovanni Francesco, nuncjusz apostolski 15, 79
Coxie Michael 157, 159
Cuny Georg 171
Cuspiniani Johann 76
Cyceron (Marcus Tullius Cicero) 116, 117
Cynarski Stanisław 84
Cyprian, św. 116
Cytowska Maria 118, 203, 205, 208
Czapliński Władysław 218
Czarnobyłski Filon Kmita 73
Czartoryscy, ród kniaziów 47
Czartoryski Aleksander 68
Czerkasscy, ród 70
Czerkasski Aleksander 70
Czerniecka-Haberko Anna 113
Czubek Jan 112
Czwojdrak Bożena 84, 140
Czyżewski Krzysztof J. 131–133, 136, 139–141, 143, 147, 149, 156, 162–163
Dahlberg A.M. 135
Dahlberg Erik 174, 182
Danilovič Ignati 74
Dantyszek Jan 77, 210
Danyasz Antoni 118
Dąbrówka Jan zob. Jan z Dąbrówki
Decjusz Jost Ludwik (właśc. Ludwig Jodok Dietz) 51, 165–166, 167, 171, 188
Détsby Mihály 176
Dewlet I Girej, chan krymski 68
Dienst Barbara 140
Długosz Jan 17, 22, 37, 46, 51, 90, 92, 94, 95, 103, 117, 123, 149, 154, 178, 188
Dmitreva Rufina Petrovna 59
Dobrowolski Tadeusz 162, 171
Dobrzeński Tadeusz 151
Dolinskas Vydas 169, 171
Dowgird Samuel 45
Drėma Vladas 169, 171
Drewnowski Jerzy 120, 127
Drzewicki Maciej 164
Dubravius Jan 138
Dubrowskij V.A. 79
Duczmal Małgorzata 218
Dürer Albrecht 154
Dvořáčková-Malá Dana 133
Dwornicka Irena 214
Dworzaczek Włodzimierz 84
Dymitr Doński, w. ks. mosk. 58, 69
Dymitr Koriatowicz, ks. wołyński 58
Dymitr Szemiaka, w. ks. mosk. 68
Dymitr z Goraja 85
Dzierzowski Mikołaj 215
Eberhard z Koblencji 162, 163, 166, 194
Ebert Łukasz 149
Eck Jan 206
Eck Walenty 77
Elgot Jan 125, 126
Eliasz z Wąwolnicy 125
Elżbieta Granowska, król. pol., w. ks. lit. 95
Elżbieta Habsburżanka, król. pol., w. ks. lit. 51, 172
Elżbieta I, kr. ang. 79, 219
Elżbieta Łokietkówna, król. węg. 147
Elżbieta Rakuszanka, król. pol., w. ks. lit. 49, 117, 121, 135, 140, 142, 146, 147, 154, 162
Enckinger zob. Carpentarius Michael (Enckinger)
Engel Pál 31
Enricis Jan Baptysta de 127, 128
Erazm z Rotterdamu 118, 202, 203, 205, 206, 208, 219
Erusalimskij K.Ū. 70
Eskin Ū. 80
Eudoksja, córka Olelki Włodzimierzowicza 58
Eugeniusz IV, papież 126, 127

- Fabiański Marcin* 131, 152, 153, 162
Fajt Jiří 133
 Falkenberg Jan 28
 Falkowski Wojciech 7, 8, 83, 84, 92, 101, 103
Feld István 176
 Feliks V, papież 126–128
Felmayer Johanna 193
 Ferdynand I Habsburg, ces. 39, 78, 79, 118, 191
Ferenc Marek 52, 70, 80, 84, 124, 185–186
 Ferreri Zachariasz 148
 Filip I Piękny, kr. kastyl. 39
 Filip VI, kr. franc. 174
Filůškin Aleksandr 72
Finkel Ludwik 81
 Fiodor Iwanowicz Bujnosow-Chocholkow,
 ks. oboleński 70
 Fiodorow-Czeladnin Iwan 71
 Firlej Jan 201
 Firlej Mikołaj 179
Fischinger Andrzej 131, 143, 161, 162, 164, 169,
 186
Florâ B.N. 59, 71, 79
 Florian, św. 146
 Floris Cornelis 138
Florovskij Antonij Vasil'evič 77
 Florus (Lucius Annaeus Florus) 116
 Flötner Peter 136, 140–142
Franaszek Antoni 220
 Franciszek Florentczyk (Franciszek z Florencji,
 Franciscus Italus, Francesco Fiorentino) 35,
 143, 164–166, 193
 Franciszek z Brzegu 125
 Franco di Franco 199
Frey-Stecowa Beata 191
Frötschner Reinhard 72
 Fryderyk Starszy Hohenzolern margrabia
 brandenburski na Ansbach 133
 Fryderyk III Habsburg, ces. 143, 154
 Fryderyk Jagiellończyk 133, 134, 136, 137, 146,
 157, 159
Gabrys Dorota 135
Gadomski Jerzy 157, 158
 Gamrat Piotr 87
 Gasztoldowie, ród 59
Gawlas Sławomir 8, 100
Gąsior Agnieszka 133
Gąsiorowski Antoni 83, 88, 90, 91, 176
 Gian Galeazzo Visconti, ks. mediolański 151
 Gianotis Bernardino de (Zanobi) 155, 172
 Giedymin, w. ks. lit. 43, 44, 51, 62, 171, 220
 Giedyminowicze, ród 21, 24, 43–47, 58–59, 61,
 64, 69, 74
Giergiel Tomisław 149
Gięsztor Aleksander 154, 191
 Gigenik 59
 Gilbert de Lannoy 28
Girault Pierre-Gilles 143
 Glimm Albert 147
 Gliński Michał 68, 74, 75, 81
 Głowacki Eugeniusz 174
Głowacki Kazimierz 176
Goetel-Kopffowa Maria 146
 Golicynowie, ród 58
Gołąb Julian 206
 Górnicki Łukasz 14, 88
Górski Karol 33, 86, 92, 94, 95
Górski Stanisław 76, 167, 171, 180, 210
Grabski Andrzej Feliks 24, 29
Graff Tomasz 126
 Grala Hieronim 8, 59, 63–65, 70–80
 Grassi Giovanni 151
Grebe Anja 193
Grekov Boris 71
Grodziski Stanisław 214
Grossman Ulrich G. 193
 Gruszczyński Jan 94
Gryglewski Piotr 155, 158
 Grzegorz, św. 116
 Grzegorz z Sanoka 17
Grześkowiak-Krwawicz Anna 112
Grzęda Mateusz 151
Grzybowski Konstanty 90
Grzybowski Stanisław 38
 Gucci Mateo 156
Gudavičius Edvardas 47, 65
Guerquin Bohdan 176, 178, 182
Guldon Zenon 176
Gumowski Marian 146
Gwagnin Aleksander 190
 Habsburgowie, dynastia 16, 23, 32, 37, 38, 41,
 61, 62, 64, 76, 154, 162, 191, 193
Halecki Oskar 27, 28, 38, 39, 49–51, 57, 61, 67,
 73, 81
 Haraburda Michał 74
Hartleb Kazimierz 210, 211
Harwell Gregory Todd 140
 Hasistejnsky Bohuslav z Lobkovic 132
Hauschke Sven 157
Hauziński Jerzy 78
 Helena, córka hospodara mołdawskiego Stefana III
 Wielkiego 49, 58
 Helena Glińska, żona w. ks. mosk. 68, 70
 Helena Iwanowna, w. ks. lit. 66, 169
 Helena, córka w. ks. lit. Olgierda 58
Hennel-Bernasikowa Maria 136
 Henryk II, ks. brunszwicki 217, 219
 Henryk VIII, kr. ang. 216
 Herberstein Sigismund von 77
Herburt Jan 111
 Hesse Benedykt 125, 126

- Heyking, mjr artylerii 187
 Hieronim, św. 116
 Hińcza z Rogowa 86
 Hlebowicz Jan 73, 80
 Hlebowicze, ród 60
Hlobil Ivo 138
 Hoeltzer Hieronim 77
Hogenberg Franz 172, 178–179, 181, 183
Holladay Joan Adrian 133
Holzschub-Hofer Renate 193
 Hornostaj Iwan 65, 73
 Hornostajowie, ród 60
Horoškevič Anna L. 57–59, 68, 70, 75
 Horoszkiewicz Anna L. zob. *Horoškevič Anna L.*
Horzela Dobrosława 154
 Hozjusz Stanisław 118, 119, 129, 210, 211
 Hunyady Jan 31
 Hus Jan 124
 Idzi Rzymianin (Aegidius Colonna Romanus) 116
Imorde Joseph von 157
 Iwan Andrejewicz, ks. możajski 69
 Iwan Dmitriewicz Szujski zw. Gubka 69
 Iwan Iwanowicz, carewicz wszechruski 58
 Iwan Iwanowicz, ks. riaziański 69
 Iwan I Kalita, ks. mosk. 60
 Iwan II Piękny, w. ks. mosk. 58
 Iwan III Srogi, w. ks. mosk. 49, 58, 61, 62, 66–70, 72, 191, 193, 196
 Iwan IV Groźny, w. ks. mosk. 59, 66–72, 77–79
 Iwan Wasylewicz Jarosławowicz, ks. borowski 69
 Izabela Jagiellonka, król. węg. 218
 Izajasz z Kamieńca 73
 Izydor z Sewilli 116
 Iżesławscy, kniaziowie 58
Jablonowski Horst 57, 59, 74, 75
 Jacek, św. 148
 Jadwiga Andegaweńska, kr. pol. 13, 22, 23, 27, 28, 43, 55, 119, 134–136, 140, 144
 Jadwiga Jagiellonka, elektorowa brandenb. 136
 Jagiellonowie, dynastia *passim*
Jagosz Michał 145
Jakimowicz Teresa 149, 174, 176
 Jakub Parkoszwicz z Żurawicy 126
 Jakub z Dębna 86, 93
 Jakub z Krakowa 127
 Jakub z Paradyża 125
 Jakub z Szadka 123
 Jakub z Zaborowa 124, 126
 Jan bez Trwogi, ks. burgundzki 28
 Jan Głowacz z Oleśnicy 92
 Jan Jałmużnik, św. 148
 Jan Olbracht, kr. pol. 34, 35, 38, 48–50, 61, 81, 82, 86, 89, 92, 105, 121, 122, 143, 148, 149, 152, 162, 164, 190
 Jan III Waza, kr. szwedzki 68, 79, 199
 Jan z Dąbrówki 104, 126
 Jan z Koźmina 210
 Jan z Ludziska 126
 Jan z Salisbury 104, 115
 Jan Zápolya, kr. węg. 191
 Janicki Marek A. 7, 8, 136, 143, 149
Januszek-Sieradzka Agnieszka 176, 184, 186, 212–214
Jasiński Kazimierz 29
 Jastrzębiec Wojciech 85, 94
 Jawnuta, w. ks. lit. 58
Jaworska Aleksandra 150
 Jerzy z Podiebradów, kr. czes. 33–35
Jobert Ambroise 202, 203, 205, 206
 Jordan Jan 164
Jóźwiak Sławomir 29
Juckes Tim 133
 Julianna Twerska 69
 Juliusz II, papież 188, 189
Jung-Palczewska Elżbieta 120
 Jungingen Ulrich von, w. mistrz zak. krzyż. 28
 Jurij Iwanowicz Gorenskij, ks. oboleński 70
 Jurij Wasilewicz, ks. dmitrowski 68
Jurkowlaniec Grażyna 145, 152, 154
 Justyn 116, 117
 Juvenalis 116
Kaczmarzyk Dariusz 171
Kajzer Leszek 133, 134, 174, 176, 178, 180, 183, 184, 186
Kalina Pavel 134, 138
Kaliszuk Jerzy 151
 Kallimach Filip 93, 143
 Kalwin Jan 200, 201, 211
Kaluża Zenon 120, 121
 Kambulatowicz Gawriło 70
Kamieniecki Witold 73
Kamiński Andrzej Sulima 201, 209
Kaniewska Irena 70
Kappeler Andreas 77–79
 Kardynał Jan 124
 Karol IV Luksemburski, ces. 155, 174
 Karol V Habsburg, ces. 39, 76, 118, 212
 Katarzyna Habsburżanka, król. pol., w. ks. lit. 135, 176
 Katarzyna Jagiellonka, król. szwedzka 66, 135, 199, 218
Kaussler Ernst 188
Kawecka-Gryczowa Alodia 210
 Kazimierz Hohenzollern, margrabia brandenburski 76
 Kazimierz III Wielki, kr. pol. 9, 24, 30, 155, 156, 174, 176, 178, 183
 Kazimierz IV Jagiellończyk, kr. pol., w. ks. lit. 10, 13, 14, 17, 32–35, 44, 45, 47, 48, 51–53, 58, 60, 61, 66–69, 85–87, 89, 91–95, 102–104, 117, 121–123, 125–128, 133–135, 140, 141, 143, 145, 149, 154, 155, 169, 180, 188

- Kazimierz Jagiellończyk, pol. królewicz, św. 143, 148
- Kąkolewski Igor* 118, 119
- Kempa Tomasz* 73
- Kiaupa Zigmantas* 65, 113, 169
- Kiaupienė Jūratė* 65, 113, 169
- Kiejstut, w. ks. lit. 45
- Kielbicka Aniela* 162
- Kiersnowski Ryszard* 146
- Kieszkowski Jerzy* 132, 176
- Kieszowski Witold* 169, 172, 184, 186
- Kieżgajłowie, ród 59
- Kiryk Feliks* 84
- Kitkauskas Napoleonas* 169, 172, 173
- Klemens VII, papież 209
- Klemens z Moskorzowa 85
- Klimecka Grażyna* 29, 123
- Kłoczowski Jerzy* 177
- Kmita Piotr 87
- Kmitowie, ród 86
- Knorr Nicolas 78
- Kochmowski Roman* 62
- Koczerska Maria 8, 22, 95
- Kolankowski Ludwik* 27, 28, 38, 44, 48, 57, 61, 67, 68, 70, 75, 84, 94, 201
- Kołodziej Dariusz 8
- Kołodziej Robert* 99
- Kołodziejski Stanisław* 176, 178, 180, 186
- Komornicki Stefan S.* 179
- Koneczny Feliks* 57–59, 62, 66, 72
- Konopczyński Władysław* 75, 103, 180
- Konrad III, ks. mazowiecki 123
- Konrad III Czarny, ks. oleśnicki 123
- Konstantyn Wielki, cesarz 151
- Kopczyński Wawrzyniec* 155
- Kopp Ulrich* 77
- Kopystański Adryan* 68
- Korczak Lidia* 7, 8, 27, 46–48, 60, 84
- Kornecki Marian* 149
- Korybut, ks. nowogrodzko-siewierski 46
- Korygiełło, ks. mściłowski 46
- Kosman Marceli* 51
- Kostrzak Jan* 28
- Kościelecki Andrzej 163, 164, 167
- Kot Wincenty 126
- Kovacs T.S.* 135
- Kowalczyk Jerzy* 143
- Kowalczyk Maria* 210
- Kowalik Wiesław Marek* 176
- Kowalski Jacek* 144
- Kozera Michał* 184, 186
- Kozłowska-Budkowa Zofia* 120, 126–128
- Kozłowski Franciszek* 176
- Kozłowski Mikołaj 104, 125
- Kras Paweł* 8, 124, 200, 205, 207
- Kriegseisen Wojciech* 202, 206, 207, 210, 221
- Krom Michail* 53, 57, 59, 60, 68, 74, 75
- Kromer Marcin 103, 204, 205
- Krukowski Jan* 117
- Krupa Natalia* 141
- Krupska Anna* 59, 68
- Kruse Eilhardt 78, 79
- Kruszelnicki Zygmunt* 149
- Krystyn z Ostrowa 85
- Krzycki Andrzej 77, 149, 202, 209, 210
- Krzyżaniakowa Jadwiga* 22, 84
- Krzyżanowski Stanisław* 120, 121
- Kseniak Mieczysław* 176
- Ksenofont 117
- Kserkses I, kr. pers. 27
- Kuczynski Stefan Krzysztof* 143, 155
- Kuczynski Stefan Maria* 57, 59, 67–69
- Kuncevičius Albinas* 169, 171
- Kunkel Robert* 156, 164, 171, 172
- Kurakinowie, ród 58
- Kurbski Andrzej 73, 80
- Kurowski Mikołaj 85
- Kurozwęccy, ród 86, 93
- Kurozwęcki Krzesław 89
- Kurpiak Wojciech* 145
- Kurtyka Janusz* 84
- Kuthan Jiří* 132, 138
- Kutrzeba Stanisław* 103, 145
- Kutyłowska Irena* 178
- Kwasznin Sewastian 70
- Kwiatkowski Krzysztof* 29
- Kwiatkowski Stefan* 148
- Kwintus Kurcjusz (Quintus Curtius Rufus) 116, 117
- Kwintylian 116
- Labuda Adam S.* 134, 140, 155
- Lacki Iwan Fiodorowicz 69
- Laktancjusz 116
- Lalik Tadeusz* 149
- Lanckorońska Karolina* 217
- Lanckoroński Mikołaj 148
- Landsberg Marcin 77
- Langer Andrea* 133
- Lankau Jan* 77
- Lechowicz Zbigniew* 176
- Lecler Joseph* 202
- Leleuel Joachim* 28
- Leon X, papież 77, 188
- Leon, św. 116
- Leszczyński Rafał 201
- Letkiewicz Ewa* 135
- Lev Zdenek z Rožmitala 77
- Lewicki Anatol* 50
- Lewicki Jakub* 180
- Lichačev Jakov Solomonovič* 79

- Likurg 112
Lileyko Jerzy 134
Linde Martin 78
 Lippomano Alojzy, nuncjusz apostolski 215, 216
Litwin Henryk 104
 Liwiusz (Titus Livius) 116
Lobin A.N. 76
 Lochner Kunz 135
 Lubieniecki Andrzej 197–199
 Lubomirski Jerzy 187, 189
 Lubomirski Tadeusz Jan 110
 Lubomirski Stanisław 182
 Lubrański Grzegorz 48
 Ludwik I Orleański, ks. orleański 143
 Ludwik I Wielki (Ludwik Węgierski), kr. węg.
   i pol. 43, 100
 Ludwik II Jagiellończyk, kr. czes. i węg. 39, 134,
   141, 191
 Luksemburgowie, dynastia 23, 28, 31, 131
Lulewicz Henryk 65, 80
Lur'e Ā.S. 66, 72, 79
 Luter Marcin 200, 201, 204–208, 211, 222
 Lutomirski Stanisław 217
 Łapiński Aleksander 73
 Łaski Jan (Młodszy) 216, 217
 Łaski Jan (Starszy, prymas) 76, 77, 87, 158, 189,
   198
 Łaszczyńska Olga 220
 Łobin zob. *Lobin A.N.*
Łowmiański Henryk 30, 48, 57, 62, 81, 84
 Łoziński Jerzy Zygmunt 140
MacCulloch Diarmaid 201
 Machiavelli Niccolò 119
 Maciej Korwin, kr. węg. 33–35, 37, 52, 155, 156
 Maciej z Łabiszyna 126
 Maciej z Raciąża 123
 Maciejowski Bernard 136, 137
 Maciejowski Samuel 210
Maciszewski Jarema 111
Madisson J.K. 78
Madurowicz-Urbańska Helena 183
Makowska Krystyna 169
 Makowski Tomasz 172
 Makrobiusz (Ambrosius Theodosius
   Macrobius) 116
 Maksymilian I Habsburg, ces. 38, 39, 76, 154,
   191, 193
Maleczyńska Ewa 27
Malachowicz Edmund 172
Malikiewicz Adam 157, 186
Malikiewiczówna Helena 149
Mallék Janusz 209, 212
Maniura Robert 145
 Marcin V, papież 121, 124
 Marcin, zw. Marcinkiem Młodszym 147
Marciniak Ryszard 155
Marczak Jan 140
 Maria, córka w. ks. mosk. Dymitra Dońskiego 58
 Maria Andegaweńska, król. węg. 27
 Maria Burgundzka, ks. burgundzka 39
Markowski Mieczysław 124
Marosi Erno 156
 Massalscy, ród 63
 Mateusz z Krakowa 29
 Matwiejew Dema 65
Maurer Roman 167
Mączak Antoni 122
 Mehmed I Girej, chan krymski 67
 Mehmed II, sultan 78
 Melanchton Filip 200
 Melsztyńscy, ród 83
 Mendog, w. ks. i kr. lit. 169
 Michaił Borysowicz, ks. twerski 69
Michalski Andrzej 68
 Michał Andrejewicz Nogotkow, ks. oboleński 70
 Michał Iwanowicz Nogtiew-Suzdalski 69
 Michał I Romanow, car ros. 74
 Michał Zygmuntowicz, ks. lit. 47, 68
 Michałuszko zob. Michał Zygmuntowicz
Mickūnaitė Giedrė 46
 Międzyzyleski Wawrzyniec 206
 Mikołaj V, papież 126–128, 188
 Mikołaj z Kalisza 123
 Mikołaj z Liry 117
 Mikołaj z Michałowa 85
Milobędzki Adam 180–183
Miodońska Barbara 147, 150, 154
Molenda Maria 135
 Monomach zob. Włodzimierz II Monomach,
   w. ks. kijowski
Moos Stanislaus von 186
Morka Mieczysław 81, 119, 131, 149, 154, 155,
   162, 191
 Moroni Giovanni Battista 212
Morozov Boris Nikolaevič 62, 65, 79
Morscher Lukas 193
Mossakowski Stanisław 8, 131, 140, 162, 168,
   190, 191
Mrozowski Przemysław 7, 8, 132, 142
 Mścislawscy, ród 58, 59
 Myszkowski Piotr 62
Nablik Stanisław Edward 220
 Narymunt Gleb, ks. gordzieński, piński,
   połocki 58
 Nason 116
 Naszczokin Siemion 70
Natanson Leski Jan 57, 59, 60, 62, 66, 67, 69,
   74, 75
Nieczuja-Ziemięcki Teodor 132
Nikodem Jarosław 28, 31, 84

- Nikžentaitis Alvydas* 44
Nitsche Peter 59
Nonarth Nicolaus 135
Novodvorskij Vitold 80
Nowacki Dariusz 131, 135
Nowak Zenon H. 27
Nowak-Dłużeński Juliusz 77, 128
Nowakowska Natalia 133, 146
Obertyński Zdzisław 148
Obolenskij M. 74
Obrazová Pavla 147
Ochmański Jerzy 22, 84
Ocieski Jan 88
Odojewscy, ród 63
Odrzywolska-Kidawa Anna 84
Oettinger Karl 193
Oettinger Ricarda 193
Okoń Paweł 187
Olechnowicz Andrzej 48
Olejniak Jarosław 134
Olejniak Karol 84
Olelko Włodzimierzowicz, ks. kijowski i słucki 58
Olelkowicze Sluccy 58, 60, 62, 69
Oleśnicki Zbigniew 85, 95, 125–128, 158, 174
Olgierd, w. ks. lit. 58, 60, 65, 220
Olszacki Tomasz 133, 134
Oratius 116
Oresme Nicole 116
Orzechowski Stanisław 153
Osman II, sultan 190
Ossoliński Hieronim 111, 201
Ostrogscy, ród 60
Ostrogski Konstanty 72–74
Ostrogski Konstantyn-Wasył 65
Ostrorogowie, ród 83
Ostroróg Stanisław 198
Ott Thomas 78
Ożóg Krzysztof 8, 29, 115, 116, 120–128
Pagaczewski Julian 158
Palacký Franz 125
Páleč Stefan 124
Papée Fryderyk 38, 49, 51, 57, 62, 84, 89, 164, 171
Papp Szilárd 156
Paravicini Werner 15
Pašuto Vladimír T. 59
Paszkiewicz Henryk 57
Patrikijew Iwan 66
Patrikijew Wasył 66
Patrikijewowie-Chowańscy, ród 58
Pauli Ignacy (Żegota) 121, 122, 126, 128
Paweł IV, papież 216
Pawiński Adolf 103
Payne Piotr
Pazdur Jan 124, 125
Pelenski Jarosław 59
Peltz Wojciech 59
Pencz Georg 141
Penkalla Adam 176
Persius 116
Petrauskas Rimvydas 46, 84
Petrus Jerzy Tadeusz 135
Pfaffenbüchler M. 135
Pianowski Zbigniew 134
Piaśtowie, dynastia 9, 15, 123, 155, 156, 159, 174
Piccolomini Eneaszy Sylwiusz zob. Pius II, papież
Picková Dana 76
Piech Zenon 8, 140–143, 147, 154, 155
Pietkiewicz Krzysztof 51, 52, 60
Pietrusiński Jerzy 157
Pietrzyk-Reeves Dorota 112
Piotr z Blois 117
Piotrowin (Piotr z Janiszewa Strzemięńczyk) 146
Piroyński Jan 219
Pisanello (Antonio Pisano) 26, 151
Pison Jakub 76, 77
Pius II (Piccolomini Eneaszy Sylwiusz), papież 22, 116, 117, 129
PiwarSKI Kazimierz 70
Piwocka Magdalena 135, 136
Plaut (Titus Maccius Plautus) 116
Pletnia Robert 28
Plewczyński Marek 68
Plutarch 116
Plamienicka Eugenia 186
Plamienicka Olga 187, 189
Plonka-Balus Katarzyna 140
Pluska Ireneusz 140
Pociecha Władysław 172
Podlódowski Stanisław zw. Lupą 110
Poklewski Tadeusz 169
Polak Wojciech 74
Polleross Friedrich B. 151, 193
Popiel Paweł 179
Portico Vincenzo del 79
Potkowski Edward 149
Prochaska Antoni 30
Prokop Wielki 125
Protazy, architekt 148
Przeździecki Aleksander 218
Przybyszewski Bolesław 174
Pseudo-Arystoteles 120
Ptak Jan 149
Ptaśnik Jan 188
Ptolemeusz 116
Pufendorf Samuel 174, 182
Pukuwer, ks. lit. 43
Pulleon Jan Antoni 210

- Rachuba Andrzej* 113
Radlica Jan 119
Radziwiński Zygmunt Luba 73
Radziwiłł Mikołaj Czarny 65, 217
Radziwiłł Mikołaj Rudy 70, 213
Radziwiłłowie, ród 59
Ragauskienė Raimonda 213
Ratajczak Tomasz 133, 134, 144, 156, 161, 162, 164, 171, 173, 174, 176, 178–179, 181, 182, 184, 186, 188
Reketyés Maria 155
Resch Wiltraud 193
Ried Benedykt 138, 155
Rogwołodowicze, ród 59
Roizjusz Piotr 124, 210
Rokosz Mieczysław 148
Rolle Antoni Józef 188
Rolska-Boruch Irena 179, 180
Roman Stanisław 84
Romanus Aegidius 116
Romulus Augustulus 112
Rowell Stephen C. 75
Rożek Michał 148
Różycka-Bryzek Anna 148, 154, 178
Ruggieri Fulvio 14, 17
Runcimann Steven 27
Ruryk, ks. Nowogrodu Wielkiego 69
Rurykowicze, dynastia 58–60, 63, 64, 66, 70, 73, 74
Rusina E.V. 74
Rüss Hartmut 70
Rutkowski Henryk 112, 180, 206
Ryakaczewski Erazm 212, 213
Rymsza Janusz 187
Rytwiańscy, ród 86
Rzeszowski Jan 135
Salm Jan 176, 178, 180, 186
Salustiusz (Caius Sallustius Crispus) 116, 117
Samostrzelnik Stanisław (Stanisław z Mogiły) 152
Samsonowicz Henryk 8, 100
Sanguszko Roman 72, 73
Sanguszkowie, ród 60
Sapiehowie, ród 60
Sarnicki Stanisław 171
Sarzyński Antoni 140
Scharffenberg Wendelin 111
Schatz Klaus 200
Scheicher Elisabeth 193
Schleicher Jan 148
Schlichting Albert 78–80
Schmidt Michael 190
Schnitzenpaumer Georg 75
Schramm Gottfried 40, 202, 215
Schultes Lothar 154
Schwarz Mario 193
Schweller Michael 193
Secinskij Jefimij 188
Seneka 116
Serafin Jerzy 134
Serrure Constant-Philippe 28
Seusenhofer Joerg 135
Sędziwój z Czechla 123
Sędziwój z Tęczyna 94
Sękowska Anna 154
Siemion Dumny, w. ks. mosk. 58
Siemion Fiodorowicz Bielski 69, 70
Siemion Rjapołowski, książę 66
Siemowit IV, ks. mazowiecki 123
Sienicki Mikołaj 111, 201
Sieradzan Wiesław 30
Sierakowski Jan 110
Sikorska Joanna 147
Simson Paul 171
Singer Bruno 119
Skierska Izabela 8
Skirgiello, ks. trocki, połocki i kijowski 46
Skoczek Józef 117
Skoruta Olechno 61
Skrynnikov Ruslan Grigorievič 63, 70, 71, 73
Skrzypek Józef 26, 27
Skubiszewska Maria 143
Skubiszewski Piotr 143, 154, 155
Słucki Mojżesz 169
Smorąg-Różycka Małgorzata 149
Smuglewicz Franciszek 172
Sobala Michał 134
Sobolewski Ludwik 86, 87, 106
Sobotka Roman 102
Soćko Adam 178
Solinus (Caius Iulius Solinus) 116
Solon 112
Sperka Jerzy 84, 93, 95
Spiess Hans 138
Spytko z Melsztyna 85, 187
Stacjusz 116
Stadnicki Mateusz 95
Stanisław, św. 23, 32, 35, 72, 140–142, 144–147, 150–154
Stanisław z Dąbrówki 104
Stanisław ze Skarbimierza 104
Starodubscy, ród 63
Stefan, św. 8
Stefan Batory, kr. pol., ks. siedmiogrodzki 77, 79
Stefan III Wielki, gospodarz mołdawski 58
Stefan z Niborka 95
Stępień Piotr 133
Stiepan Borodaty 68
Strasoldo Pamfil 212
Straszewicz Michał 79
Strigel Bernhard 39

- Striškienė Ērika* 171
Struve Tilmann von 115
Strykowski Maciej 51, 190
Strzypiński Tomasz 126, 127
Stuchs Georg 146
Stwosz Wit 32, 143, 145, 156, 157
Sucheni-Grabowska Anna 17, 38, 66, 84, 88, 95,
106, 107, 110–112, 210, 211, 213, 216, 217
Suchten Krzysztof 77
Suckale Robert 132, 133, 156
Sulikowska-Gąska Aleksandra 154
Süss Hans (Hans von Kulmbach) 37, 158
Swetoniusz 116
Swieżawski Stefan 118
Symeon Oelekowicz, ks. kijowski 69
Symeon-Lingwen Olgierdowicz,
ks. mściłowski 58
Szablowski Jerzy 174
Szady Bogumil 221
Szafraniec Jan 85, 93
Szafraniec Piotr (Młodszy) 85, 93
Szafraniec Piotr (Starszy) 85
Szafraniec Stanisław 180
Szafrancowie 85, 93
Szczeniatiewowie, ród 58
Szejch Ahmad 67
Szekér György 176
Szemiaka zob. Dymitr Szemiaka
Sztarnberk Władysław 77
Szujski Józef 89, 103, 110, 212
Szulc Tadeusz 80
Szweda Adam 29
Szybkowski Sobiesław 29
Szydłowieccy, ród 86, 94
Szydłowiecki Krzysztof 75, 76, 87, 132, 149,
158, 173, 176
Szydłowiecki Mikołaj 176, 195
Szymczak Jan 179
Świdrygiełło, w. ks. lit. 46, 47
Taranowski Andrzej 78
Tarnowscy, ród 83, 86
Tarnowski Jan 88, 90, 203
Taube Johannes 78, 79
Tautavičius Adolfas 169
Tazbir Janusz 124, 197, 199, 200, 202, 206, 210,
215, 216, 221
Terencjusz 116
Tęgowski Jan 43, 58, 69
Thurocz Johannes de 27
Tieghem Jan van 138
Tomasz z Akwinu, św. 104, 117
Tomczak Andrzej 84
Tomicki Piotr 87, 118, 158, 202, 203, 206, 210
Tomkowicz Stanisław 161
Torbus Tomasz 8, 131, 134, 161, 162, 169
Tracy James D. 201
Trajan, ces. rzym. 187
Trajdos Tadeusz M. 144
Trankwill Andronik (Tranquil Andronicus
Dalmatus) 77
Trappola Maciej (Matthias) 182
Trawka Renata 84
Trąba Mikołaj 85
Treter Tomasz 153
Trubeccy, ród 58
Trzeciecki Andrzej 161
Tungen Mikołaj 33
Türing Niklas d. Ä 192
Turska Krystyna 135, 143
Turzon Stanisław 138
Tyszkiewicz Iwan 199
Tyszkiewicz Jerzy 65, 74
Tyszkiewicz Wasyl 74
Tyszkiewicz, ród 60
Tytus Liwiusz zob. Liwiusz (Titus Livius)
Ulanowski Bolesław 99
Urban Waclaw 202
Urbanavičius Vytautas 169
Uruszczak Waclaw 84, 87, 90, 101, 103,
106–108, 214
Végh Janos 148
Velius Kasper 77
Veress Endre 218
Vischer Hans 157
Vischerowie, rodz. odlewników 146, 157, 159
Vitkauskienė Birutė Rūta 171, 172
Vlk Jan 147
Waclaw IV, kr. niem. i czes. 134
Waclaw, św. 8, 23, 32, 34, 35, 141, 142,
144–146, 150, 151, 153, 155, 167
Wadowski Jan Ambroży 178
Walanus Wojciech 131, 132, 152
Walczak Marek 8, 132, 133, 136, 139, 140, 143,
148, 151, 154, 156, 163, 186
Waleriusz Maksymus 117
Wapowski Bernard 51, 77, 174
Wasilewski Tadeusz 74
Wasyl Andrejewicz Szemachej Wielikij
Szesunow 69
Wasyl Michailowicz, ks. wierejski 69
Wasyl I, w. ks. mosk. 69
Wasyl II zw. Ślepym, w. ks. mosk. 58, 60, 66,
68, 69
Wasyl III, w. ks. mosk. 68, 69, 73, 76
Watzenrode Łukasz 95, 164
Wawrzyniec z Przasnysza (Niezgoda) 210
Wegecjusz 116
Wergiliusz (Publius Vergilius Maro) 116
Węcowski Piotr 7, 8, 91, 123

- Węgrzynek Hanna* 215
Wierzbowski Teodor 174, 179
Wiesiowski Jacek 84, 86, 122
Wijaczka Jacek 76
 Wiktoryn 80
 Wilamowski Jan 198
 Wilhelm Habsburg, ks. austr. 22
 Wiśniowieccy, ród 60, 74
 Wiśniowiecki Jarema 74
 Wiśniowiecki Konstanty 74
Witkowski Rafał 45
 Witold, w. ks. lit. 13, 27, 28, 30, 31, 44–46, 49, 58, 60, 65, 69, 93, 124, 155, 169, 188
 Wittelsbachowie, dynastia 23, 41
 Władysław II, ks. mazowiecki 123
 Władysław, św. 122, 146
 Władysław I Łokietek, kr. pol. 134, 155
 Władysław II Jagiellończyk, kr. czes. i węg. 19, 34, 35, 38, 49, 61, 62, 81, 82, 148, 155, 178, 191
 Władysław II Jagiełło, kr. pol., w. ks. lit. 12–18, 23, 41, 43, 45–48, 84, 90, 93, 95, 100, 101, 114, 119–122, 124, 125, 128, 129, 134, 144, 169, 178, 197, 199, 203, 207, 215
 Władysław III Warneńczyk, kr. pol. i węg. 31, 41, 45, 47, 85, 86, 90, 94, 121, 125, 126, 133, 141, 150
 Władysław IV Waza, kr. pol. 74
 Władysław V Pogrobowiec, kr. czes. i węg. 116, 117
Włodarek Andrzej 143
Włodek Zofia 124, 127
 Włodkowiec Paweł 104, 122
 Włodzimierz II Monomach, w. ks. kijowski 70
 Włodzimierz Andrejewicz, ks. borowski i sierpuchowski 58
Wojas Zbigniew 162
Wojciechowski Jerzy 137
Wojciechowski Leszek 148
Wojciechowski Stefan 179, 180
Wojciechowski Zygmunt 48, 84, 204, 206, 209
Wojtkowiak Zbysław 45, 78
Wojtyska Henryk Damian 200, 203, 210, 216, 217
Wolff Józef 69
Wolkan Rudolf 116, 117
 Wolski Mikołaj 76
 Wołowicz Ostafi 73
 Wołodkowiec Marcin 65
 Wołowicz Eustachy 171
 Worotyńscy, ród 63
Woźniak Michał 135, 140, 157
Wrede Marek 91
Wroniszewski Jan 83
Wšetečka Romuald 93
Wünsch Thomas 126
Wyczański Andrzej 128, 203, 206, 208–210
 Wysz Piotr 94
 Zabołockij Władimir Siemienowicz 70
Zadrożny Tadeusz 190
Zajchowska Anna 148
Zakrzewski Andrzej 113
Zakrzewski Ignacy 29
Zakrzewski Wincenty 207
 Zanobi zob. Gianotis Bernardino de (Zanobi)
 Zanthay Zygmunt 62
Zarębski Ignacy 117
Zawadzki Zbigniew 77, 78
Zawitkowska Wioletta 84
 Zbarascy, ród 60
 Zbaraski Janusz 74
 Zbaraski Stefan 65, 73
 Zbigniew z Brzezia 85
 Zborowski Piotr 90
 Zdenek Lev z Rożmitala zob. Lev Zdenek z Rożmitala
 Zebrzydowski Andrzej 203
Zeissberg Heinrich 117
Zelenka Jan 133
Zimin Aleksandr A. 57–59, 63, 66–68, 75
Zlat Mieczysław 156
 Zoe Paleolog, żona w. ks. mosk. 69
 Zofia Holszańska, król. pol., w. ks. lit. 69, 140, 147
 Zofia Jagiellonka, ks. brunszwicka 133, 135, 217, 219
 Zofia Witoldówna, żona w. ks. mosk. 58, 69
Zujenė Gitana 51
Zwierzykowski Michał 99
 Zwingli Ulrich 200
 Zygmunt Habsburg, ks. austr. 116, 117
 Zygmunt, św. 140, 142, 148
 Zygmunt Kiejstutowicz, w. ks. lit. 45, 47, 68
 Zygmunt Korybutowicz, ks. lit. 31, 125
 Zygmunt Luksemburski, ces. 26–29, 31, 134, 155
 Zygmunt I Stary, kr. pol., w. ks. lit. 37, 38, 49–53, 68, 74–77, 81, 87, 107–109, 118, 122, 131, 134, 135, 138, 140, 143, 146–150, 152–155, 157, 158, 161–193, 198–210, 217–221
 Zygmunt II August, kr. pol., w. ks. lit. 10, 12–15, 17–19, 51, 52, 54, 70, 71, 74, 79, 80, 88–90, 92, 94, 95, 99, 100, 107, 110–112, 118, 119, 123, 134–137, 139, 142, 153, 157, 158, 178, 182–183, 186, 190, 197–202, 204, 210–221
 Zygmunt III Waza, kr. pol. 74, 199, 219
 Żmudziński Jerzy 145
 Żygułski Zdzisław (junior) 149

SPIS ILUSTRACJI

Wojciech Falkowski

Jagiellonowie w Europie Środkowej

1. Władysław II Jagiełło, król Polski i wielki książę litewski, kryptoportret w scenie Pokłonu Trzech Króli, retabulum ołtarza Matki Boskiej Bolesnej, ok. 1470, tempera i olej na desce; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Świętokrzyska. Fot. Stanisław Michta
2. Europa Środkowa na przełomie XV i XVI w., oprac. Paweł Tyszka, Zofia Tomaszewska na podstawie: *Ilustrowany atlas historii Polski*, red. W. Sienkiewicz, wyd. Demart, Warszawa 2006, t. 1: *Od źródeł po schyłek Jagiellonów*; *Atlas historyczny dla klasy V–VI*, red. L. Horubała, wyd. PPWK, wyd. 1, 1994
3. Portret cesarza Zygmunta Luksemburczyka, tradycyjnie przypisywany Pisanellemu, ok. 1430; Wiedeń, Kunsthistorisches Museum Wien. Fot. Wikimedia
4. Wit Stwosz, nagrobek Kazimierza IV Jagiellończyka, króla Polski i wielkiego księcia litewskiego, ok. 1492, fragment z obliczem władcy; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Świętokrzyska. Fot. Stanisław Michta
5. Maciej Korwin, król Węgier i Czech, ok. 1485; Wiedeń, Kunsthistorisches Museum Wien. Repr. za: *Europa Jagellonica 1386–1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów*, kat. wyst., red. Jiří Fajt, Warszawa 2012, s. 54
6. Władysław II Jagiellończyk, król Czech i Węgier, ok. 1509, fragment malowideł ściennych w kaplicy św. Wacława (ściana wschodnia); Praga, katedra św. Wita. Repr. za: *Europa Jagellonica 1386–1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów*, kat. wyst., red. Jiří Fajt, Warszawa 2012, s. 60
7. Nagrobek Jana Olbrachta, króla Polski, dekoracja rzeźbiarska niszy autorstwa Franciszka Florentczyka, ok. 1501; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Bożego Ciała i św. Andrzeja. Fot. Stanisław Michta
8. Europa Środkowo-Wschodnia ok. 1487 r., oprac. Paweł Tyszka, Zofia Tomaszewska na podstawie: *Ilustrowany atlas historii Polski*, red. W. Sienkiewicz, wyd. Demart, Warszawa 2006, t. 1: *Od źródeł po schyłek Jagiellonów*; *Atlas historyczny dla klasy V–VI*, red. L. Horubała, wyd. PPWK, wyd. 1, 1994
9. Portret Zygmunta I Starego, przypisywany Hansowi Süssowi von Kulmbachowi, ok. 1515; Poznań, Muzeum Narodowe. Repr. za: *Europa Jagellonica 1386–1572. Sztuka i kultura w Europie Środkowej za panowania Jagiellonów*, kat. wyst., red. Jiří Fajt, Warszawa 2012, s. 94
10. Bernhard Strigel, portret cesarza Maksymiliana I z rodziną: żoną Marią Burgundzką, synem Filipem I Pięknym, wnukami Ferdynandem i Karolem V oraz Ludwikiem Jagiellończykiem, po 1515; Wiedeń, Kunsthistorisches Museum Wien. Fot. Paweł Tyszka

Jolanta Choińska-Mika

Parlamentaryzm koronny za Jagiellonów

1. Aleksander Jagiellończyk, król Polski, w otoczeniu senatorów i posłów ziemskich, w: Jan Łaski, *Com[m]une incliti Poloni[a]e Regni priuilegium co[n]stitutionu[m] [et] indultuu[m] publicitus decretorum approbatoru[m]q[ue]...*, Kraków 1506; Biblioteka Narodowa. Fot. Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona
2. Prawdopodobnie Wendelin Scharffenberg i Jörg Brückner, *Sejm polski za króla Zygmunta Augusta*, drzeworyt z: J. Herbut, *Statuta y Przywileie Koronne z Łacińskiego ięzyka na Polskie przedłożone...*, Kraków, przed 1570; Biblioteka Sejmowa w Warszawie, Wydział Muzealiów. Fot. Biblioteka Sejmowa w Warszawie

Marek Walczak

Jagiellonowie a sztuka

1. Jacob Bauer, Peter Flötner (?), skrzyneczka na klejnoty – dar Zygmunta I Starego dla Jadwigi Jagiellonki, Norymberga 1533; Sankt Petersburg, Państwowe Muzeum Ermitażu. Fot. © Państwowe Muzeum Ermitażu / Svetlana Suetona
2. *Mitra pretiosa* kardynała Fryderyka Jagiellończyka przedstawiona na portrecie kardynała Bernarda Maciejowskiego, początek XVII w.; Kraków, klasztor Franciszkanów. Fot. Stanisław Michta
3. Arras z monogramem króla i grającymi satyrkami, według kartonu artysty z kręgu Cornelisa Florisa i Cornelisa Bosa, warsztat Jana van Tieghem, Bruksela, ok. 1560; Kraków, Zamek Królewski na Wawelu. Fot. Copyright © Zamek Królewski na Wawelu / Stanisław Michta
4. Paris Bordone, portret Gian Giacoma Caraglia jako artysty nadwornego Zygmunta Augusta, 1553; Kraków, Zamek Królewski na Wawelu. Fot. Copyright © Zamek Królewski na Wawelu / Anna Stankiewicz
5. Melchior Baier (proj. Peter Flötner), mal. Georg Pencz, srebrny ołtarz w kaplicy Zygmuntowskiej, Norymberga 1531–1538; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława. Fot. Stanisław Michta
6. Melchior Baier (proj. Peter Flötner), relikwiarz św. Zygmunta z kaplicy Zygmuntowskiej, Norymberga 1533; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława. Fot. Stanisław Michta
7. Nagrobek Władysława II Jagiełły, króla Polski i wielkiego księcia litewskiego, przed 1432; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława. Fot. Stanisław Michta
8. Wit Stwosz, nagrobek Kazimierza IV Jagiellończyka, króla Polski i wielkiego księcia litewskiego, Kraków, ok. 1492; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława. Fot. Dariusz Błazewski
9. Nagrobek kardynała Fryderyka Jagiellończyka, ściana przednia, warsztat Vischerów, Norymberga, ok. 1510; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława. Repr. za: P. Mrozowski, *Polskie nagrobki gotyckie*, Warszawa 1994, il. 35b
10. Marcin, zwany Marcinkiem Młodszym, relikwiarz puszkowy na głowę św. Stanisława z fundacji Elżbiety Rakuszanki, Kraków 1504; Skarbiec Katedralny na Wawelu. Fot. Stanisław Michta
11. Scena główna i kwatery boczne ołtarza Matki Boskiej Bolesnej, 3. ćw. XV w.; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Świętokrzyska, kaplica grobowa króla Kazimierza IV Jagiellończyka i jego żony Elżbiety Rakuszanki. Fot. Dariusz Błazewski
12. Kwatery na odwrociu skrzydeł ołtarza Matki Boskiej Bolesnej, 3. ćw. XV w.; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Świętokrzyska, kaplica grobowa króla Kazimierza IV Jagiellończyka i jego żony Elżbiety Rakuszanki. Fot. Dariusz Błazewski
13. Kwatera z ołtarza Matki Boskiej Bolesnej, fragment il. 12. Fot. Dariusz Błazewski
14. Portret namalowany na 80. urodziny Zygmunta I Starego; Kraków, katedra św. Stanisława i św. Wacława, kaplica Zygmuntowska. Fot. Jacek Kubiena

Tomasz Torbus

Architektura siedzib Zygmunta Starego jako wyraz dbałości o wizerunek dynastii

1. Kraków, Zamek Królewski na Wawelu, skrzydło zachodnie. Fot. Tomasz Torbus
2. Kraków, Zamek Królewski na Wawelu, wykusz w skrzydle zachodnim. Fot. Piotr Jamski
3. Kraków, Zamek Królewski na Wawelu, rzut parteru. Repr. za: S. Tomkowicz, *Teka Grona Konseruatorów Galicyi Zachodniej*, t. 4, *Wawel: atlas planów, widoków i zdjęć architektonicznych z XVII, XVIII i XIX wieku: do tomu I dzieła Wawel*, Kraków 1908
4. Kraków, Zamek Królewski na Wawelu, kolumny loggii na II piętrze, narożnik skrzydła wschodniego i południowej ściany parawanowej. Fot. Piotr Jamski
5. Wilno, Dolny Zamek, rzut pierwszej fazy wykopalisk. Repr. za: *Vilniaus Žemutinės pilies rūmai (1989 metų tyrimai)*, Vilnius 1991

6. Wilno, Dolny Zamek od północnego zachodu, akwarela Franciszka Smuglewicza, 1785; Muzeum Narodowe w Krakowie, nr inw. MNK III–r.a. 6763–6783. Repr. za: N. Kitkauskas, *Vilniaus pilys. Statyba ir architektūra*, oprac. S. Weiselowski, Vilnius 1989
7. Piotrków Trybunalski, rysunek wieży mieszkalnej Zygmunta I Starego, 1868. Repr. za: L. Kajzer, S. Kołodziejki, J. Salm, *Leksykon zamków w Polsce*, Warszawa 2002
8. Piotrków Trybunalski, nadproże portalu na I piętrze. Fot. Tomasz Torbus
9. Radom, hipotetyczna rekonstrukcja zabudowy zamku z połowy XVI w. Repr. za: Z. Lechowicz, *Zamek w Radomiu w świetle prac wykopaliskowych w latach 1999–2001*, w: *Późnośredniowieczne zamki na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, red. L. Kajzer, Kielce 2005
10. Fragment widoku Lublina z zamkiem królewskim. Repr. za: G. Braun, F. Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*, t. 6, Köln 1617
11. Lublin, rzut zamku za: S. Wojciechowski, *Renesansowy zamek lubelski*, „Ochrona Zabytków”, t. 7 (1954), nr 3; ilustracja z 1564. Fot. Zbiory Instytutu Sztuki PAN, Warszawa, Zbiory rysunków pomiarowych, nr 12579, oprac. Tomasz Torbus, oprac. graf. Paweł Moszczyński
12. Sandomierz, widok zamku, fragment panoramy za: G. Braun, F. Hogenberg, *Civitates orbis terrarum*, po 1572. Repr. za: A. Miłobędzki, *Zamek Sandomierski*, w: *Studia Sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego*, red. J. Pazdur, T. Wąsowicz, Warszawa 1967, s. 243–286
13. Sandomierz, rzut zamku. Repr. za: A. Miłobędzki, *Zamek Sandomierski*, w: *Studia Sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego*, red. J. Pazdur, T. Wąsowicz, Warszawa 1967, s. 243–286
14. Niepołomice, widok zamku z lotu ptaka, ok. 1900. Fot. Zbiory Instytutu Sztuki PAN, Warszawa
15. Niepołomice, rzut zamku z loggiami z XVII w. bez całkowicie zrekonstruowanych loggii w skrzydle wschodnim. Fot. Zbiory Instytutu Sztuki PAN, Warszawa
16. Kamieniec Podolski, widok starego zamku, ok. 1900. Fot. Zbiory Instytutu Sztuki PAN, Warszawa
17. Kamieniec Podolski, herb Juliusza della Rovere. Fot. Tomasz Torbus
18. Innsbruck, Hofburg, widok od wschodu, rysunek piórkami, 1525–1534, kolekcja grafiki Uniwersytetu w Erlangen, nr inw. B 458. Repr. za: J. Felmayer, K. Oettinger, R. Oettinger, E. Scheicher (oprac.), *Die Kunstdenkmäler der Stadt Innsbruck. Die Hofbauten*, Wien 1986
19. Innsbruck, reprezentacyjny wykusz miejskiej rezydencji, tzw. Goldenes Dachl, Niklas Tübing d. Ä., 1498–1500. Fot. Wikimedia